

تنفس صبح

می‌شنوی؟ این صدای تنفس صبح است؛ نفسی که سال‌ها در سینه شیائگانان محبوس بود؛ نفسی جانفزا و طهارت‌زا. این مطلع شعری است که تاریخ را روزه به روزه از تو سرود؛ این مطلع شعر آسمانی فجر است. کیوتران به میهناتی با میهنان آمده اند، سروها در خیابان قامت برافراشته‌اند. باغها، لاله‌های پرپر خود را بر شانه نسیم نهاده‌اند، و طوفان فریو برمی‌کشد؛ که شهیدان که اند این همه گلگون کفان؟ آسمان، دست‌های آن پیر روشن خمیر را در دست‌های ما جاری کرد. دریا شدیم، از طوفان، شولای تور برآوردیم و برین شب پوشانیدیم؛ دریا همیشه با موجهایش به پیشواز افق می‌رود؛ سلام می‌مطیع الفجر.

گزارش‌های اختصاصی کتاب هفته از آثار منتخب داخلی و خارجی

پای صحبت برگزیدگان کتاب سال

رئیس جمهور در مراسم کتاب سال: فرهنگ، مرزهای جغرافیایی و سیاسی را از میان برمی‌دارد

گفت و گو با محسن کاظمی، پژوهشگر، تاریخ‌نگار و نویسنده کتاب «خاطرات عزت شاهی»

تاریخ انقلاب در لباس خاطره

۱۴

همه مسئولیم

سید مهدی چمبرس
 چند روز پیش در دفتر کارم مشغول کارهای معمول بودم که گفتند: «خانم! مراجعه کرده‌اند و می‌خواهند مرا ببینند. یا اینکه به‌طور معمول به دلیلی شش‌زدگی برانامه کاری، کسی را بدون قرار قبلی نمی‌پذیریم. می‌خواهید گفتگو، تشریف بیاورید. یا ورود ایشان و سلام و علیک و دعوت به صرف مشغول خواهیم نامه سید و مخاصنه ایشان شد. بگذارید بنده هم چاه‌خانه تعمیر کنیم. مسجور نامه می‌پزاید و دلسوزانه ایشان شدیم. نوشته بودند: «چندی پیش در سمینار خلاقیت و نوآوری‌های آموزشی که توسط سازمان آموزش و پرورش برگزار شد با معلمی آشنا شدم که هر روز ۶۰ کیلومتر از منزل خود راه می‌افتد تا به یک مدرسه یک کلاسه در روستاهای اطراف بندر خمیر هرگز کان برسد. به ویلاگ ایشان سر زدیم.
 ادامه در صفحه ۲

همراه با کتکره علمی، شب شعر و مسابقه ادبی صورت می‌گیرد

اهدای جایزه پروین اعتصامی؛ نیمه اسفند

دومین دوره جایزه ادبی پروین اعتصامی همزمان با یکصدمین سال تولد این شاعره ایرانی در نیمه اسفندماه برگزار می‌شود. در همین راستا دکتر محسن پروین معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، خانم نریز معبودی‌قرا به عنوان مدیر اجرایی ستاد برگزارگذاشت یکصدمین سال تولد پروین اعتصامی - شاعر و بزرگ معاصر منصوب کرده است. از این رو برای آگاهی از برنامه‌های این ستاد به سراغ خانم معبودی‌قرا رفیقیم. مدیر اجرایی ستاد برگزارگذاشت یکصدمین سال تولد پروین اعتصامی درباره برنامه‌ها و مراسم مورد تصویب از طرف ستاد گفت: اصلی‌ترین و اساسی‌ترین برنامه‌های ما برپایی یک کتکره علمی، شب شعر و برگزاری مراسم دومین دوره جایزه ادبی پروین اعتصامی است.

۲

با برپایی نمایشگاه کتاب در مدارس

کتاب به دیدار دانش‌آموزان می‌رود

۱۶

حتماً به سایت خانه کتاب مراجعه کنید اگر...

- به دنبال کتاب مورد علاقه خود هستید
- به دنبال ناشری می‌گردید
- به دنبال کتاب‌های نویسنده خاصی می‌گردید
- علاقه‌مند به نقد و بررسی کتاب هستید

www.ketab.ir

جراغ راه

من کتاب‌هایی را که می‌خوانم، معمولاً پیشش یادداشت یا تفریطی می‌نویسم؛ یعنی اگر چیزی به ذهنم آمده، پشت آن یادداشت می‌کنم. این کتاب فرماده من را که خواندم، می‌اختیار پیشش بنحسی از زیارت‌نامه را نوشتم. «السلام علیکم یا ابراهیم‌الله و اخیانه» (لغافیدیم که در مقابل این عظمت‌ها انسان احساس حقارت می‌کند. من وقتی این شکوه را در این کتاب دیدم در نفس خودم حقیقتاً احساس حقارت کردم.

چه کسی می‌تواند این شکوه را به ما نشان بدهد؟ این شکوه وجود دارد، ولی یک نفر باید آن را به ما نشان بدهد. او چه است؟ او شنایید. یعنی اگر شما قدر خودتان را بدانید، می‌توانید حامل آنچنان نورانی‌ایی باشید که انسان‌ها را ناکام می‌دهد. آن‌طور حقایق واقعاً ماها را منقلب می‌کند.

از بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای دفتر ادبیات و هنر
مقامت حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی
۷/۲/۲۵

همه مسئولیم

ادامه از صفحه اول
ایشان در این بلاگ خاطرات خود را از اولین روزی که به این مدرسه ای تدریس شروع شده بودند نوشتند. با ایشان از طریق ایسبل با تعدادی ظنی از نظایر قرار گرمیم و از حال دانش‌آموزان جوان شنیدیم. آن طوری که برمی‌آید این دانش‌آموزان تنها می‌توانند در مقطع ابتدایی درس بخوانند و به دلیل فقر خانواده‌شان نمی‌توانند کتاب دیگری به جز کتاب‌های درسی خود بخوانند یا اینکه بچه‌های بسیار باهوش و سرشار از استعدادی هستند. ایشان مدرسهٔ ۸ روستا را می‌شناختند که وضعیت مشابهی دارند. خواستیم برایشان قصه کتاب و کتاب بخیریم. مقداری هزینه هم جمع کرده‌یم که احتمالاً فقط به کار خیریه قفسه‌ها می‌آید و پس...
ضمیمه صیغی آرگانی هستیم نه آدم مهمی هستیم و نه بزرگان را می‌شناسیم. همت کنید این دانش‌آموزان را از حق طبیعی خود یعنی دانش برخوردار کنید.

فاطمه جناب اصفهانی
با احترام
هر چند بسیار از این دست هست، و مکرر شنیده‌ایم. اما اما این از غفلت!!!
نمی‌دانم چه وقت با مرکز شنبان برخورد را، توفیق خواهم یافت به تکلیف انسانی، اخلاقی، اجتماعی، قانونی شرعی خود (با هر تغییر دیگری که می‌دانید) عمل کنید؟
دست به کار شدیم. جناب آقای دکتر پرویز (معاون فرهنگی وزارت ارشاد) با دربار کوروی همشگی خودشان قول اهدای کتاب مناسب را دادند. با برخی مدیران موسسات اشتغالی نیز تماس گرفتیم. آنها نیز چون همیشه گرمانه اعلام آمادگی کردند که بتوانند بخشی از نیاز کودکان معصوم جنوبستان را تأمین کنند.

برای تأمین قفسه‌های کتاب نیز با برخی تولیدکنندگان مرطط تماس گرفتیم و قول مساعد خریدشانکننده‌ای دادند.
برای بنده معاذی بود که در کار خوبی شرکت کردم و به قدر وسیع بگویم، اما باید تکرر کرد باید چاره‌ای تدبیش تا اینکه به مشکلات از مجاری قانونی و معمول و عرفی سامان گیرد و نیازی به بی‌گیری و تلاش انفرادی یک دانشجوی مشتاق و دلشور برای حل معضل یک یا چند روستا نباشد.

برای روستاهای دیگر چه کسی باید به فکر چاره باشد؟ اگر دانشجویی با معلمی دو همسایگی برخورد نکند و روزنه‌های نور و جوانان این مریز و بی‌توانستهٔ عمر عزیزشان را - که فرصتی بی‌ارگشت است- بپرواَسد یا کتاب و آگاهی و شعور سپرد کند، چه باید کرد؟ آیا کسی این بار مسئولیتی دارد، دولت، مردم، اهل فرهنگ، ثروتمندان، مومنان، روشنفکران، دانشگاه‌ها، شکل‌های مذهبی، حوزه‌های علمیه... می‌گذارم همه مسئولیم.

چه باید کرد؟

دومین دوره جایزه ادبی پروین اعتصامی هومنان با یکصدنمین سال تولد این شاعر و برای در نیمه اسفندماه برگزار می‌شود. در همین راستا دکتر محسن پرویز معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، خاتم لریا معدوی فر و ایه عنوان مدیر اجرایی ستاد بزرگداشت یکصدنمین سال تولد پروین اعتصامی - شاعره بزرگ معاصر منصوب کرده است.

مدیر اجرایی ستاد بزرگداشت یکصدنمین سال تولد پروین اعتصامی درباره برنامه‌ها و مراسم مورد تصویب از طرف ستاد به کتاب هفته گفت: اصلی‌ترین

و اساسی‌ترین برنامه‌های ما برایی یک کنگره علمی، شب شعر و برگزاری مراسم دومین دوره جایزه ادبی پروین اعتصامی است.
گرمای معدوی فر درباره دومین جایزه ادبی اعتصامی خاطرنشان کرد: این جایزه در بخش‌های داستان، خاطر،نویسی و زندگینامه، نقد و پژوهش، ترجمه و شعر در دو رده سنی کودک، نوجوان و بزرگسال به کتاب‌های برگزیده تعلق می‌گیرد.

وی افزود: مراسم دومین دوره جایزه ادبی پروین اعتصامی در تاریخ ۱۵ اسفندماه برگزار می‌شود و طی آن از یک پیشکسوت برگزیده در زمینه شعر تقدیر به عمل خواهد آمد.

برگزاری شب شعر یکی دیگر از برنامه‌های پیش‌بینی شده توسط این ستاد است. معدوی فر درباره این مراسم عنوان کرد: شب شعری در ۱۲ اسفند، در با حضور شاعرانی از سراسر کشور در تیریز در نظر عضو کمیسیون فرهنگی مجلس از بررسی بخش‌های از نهمه ۸۶ بودجه سال ۸۶ در این کمیسیون عبر داد.

حجت‌الاسلام سیدجلال یحیی زاده گفت: با حضور کارشناسان سازمان مدیریت و مسئولان مرتبط، بودجه فرهنگی سال ۸۶ مورد بررسی قرار گرفت.
وی افزود: در این جلسه جدول مقایسه‌ای ارشد و کاهش بودجه و ردیف‌های مرتبط با دستگاه‌های فرهنگی ارائه شد و در مجموع آن چه مشهود بود این که در بودجه‌های جاری و عمرانی، ملی و استانی، در بخش فرهنگی در بسیاری دستگاه‌ها شاهد کاهش بودجه در سال ۸۵ بودیم.ولی در سرجمع اعتبارات

بازار کاغذ به آرایش رسید

با واردات منظم کاغذ در ماه‌های اخیر از سوی تعاونی‌ها و بخش خصوصی هم اکنون ثبات بر بازار حاکم شده‌است.
وزایش تقاضا در ماه‌های آخر سال هم مشکلی را به وجود نخواهد آورد.
مدیرعامل شرکت سهامی بخش کاغذ ایران گفت: در ماه‌های پایانی سال سفارش‌های چاپی چاپخانه‌ها افزایش می‌یابد و تقاضا برای دریافت کاغذ هم به معن آن افزایش می‌یابد. در این شرایط معمولاً بهای کاغذ رو به گران می‌رود.

وی افزود: در سال گذشته بهای کاغذ در ماه‌هایمهم و اسفند به یکباره ۴۰ درصد افزایش یافت که این مساله تأثیر بسیار بدی بر حوزه چاپ و نشر گذاشت تا جایی که بسیاری از سفارش‌دهندگان نتوانسته به تعهدات مالی خود عمل کنند و در عمل این صنف چاپ بود که از بیات افزایش قیمت کاغذ ضرر کرد.
محمد کامرانی در ادامه خاطرنشان کرد: چاپخانه‌داران معمولاً درصد خطری را برای افزایش بهای کاغذ در هنگام قبول سفارش‌های چاپی در نظر می‌گیرند و چون خود موظف به تهیه کاغذ هستند در بسیاری از موارد ماه قبل این مساله افزایش قیمت را قبول نمی‌کنند.

وی در گفت و گو با مهر افزود: خودبختانه از پیش‌بینی که از ابتدای سال انجام شده بود صنف کاغذ از چند ماه قبل با توجه به در پیش بودن شرایط حذف پاران کاغذ دولتی اقدام به واردات کلان کاغذ از کشورهای مختلف کرد و کاغذ به مقدار زیاد و از سبای مختلف وارد کشور شد.

عضو انجادهی صنفی کاغذ تهران در ادامه یادآور شد: چون تنوع محصول در بازار وجود دارد مصرف کننده هر نوع کاغذ یا قیمت و کیفیت‌های مختلف را که نیاز داشته باشد می‌تواند تهیه کند.

گفته شده است که در آن شاعران بومی منطقه آذربایجان و به خصوص باتوان شرکت گسترده‌ای خواهند داشت.

مدیر اجرایی ستاد بزرگداشت یکصدنمین سال تولد پروین اعتصامی با اشاره به برایی یک کنگره علمی درباره پروین اعتصامی اظهار داشت: ۹۵ اسفندماه کنگره علمی با محور شناخت و بررسی آثار این چهره فرهنگی معاصر در تیریز برگزار می‌شود و همزمان با آن علاوه مقالات برتر و برگزیده در قالب یک کتاب چاپ خواهد شد و در اختیار شرکت‌کنندگان قرار خواهد گرفت.

وی با تاکید بر چاپ یک کتاب از متن کامل مقاله‌های این کنگره در آینده اضافه کرد: مقاله‌هایی رسیده به دبیر خانه توسط هیئت داوران مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفتند و از میان آنها مقاله‌هایی عنوان برتر را کسب کردند. در کنگره تعدادی از این آثار به علاقه‌مندان ارائه می‌شوند و در پایان به همراه سایر آثار چاپ خواهد شد.

معدوی فر درباره حضور کارشناسان و ادیبان از سایر کشورها تاکید کرد: اسامی نیز مانند دوره اول جایزه ادبی پروین اعتصامی تعدادی از اهل ادب و فرهنگ کشورها می‌تواند در شبه‌قاره هنده، جهان عرب، مصر، ترکیه، بلغارستان، چین،کانتون،افغانستان و... برای حضور در مراسم گوناگون یکصدنمین سال تولد پروین اعتصامی دعوت به عمل آمده است.

وی افزود: وجه اشتراک اکثر مهمانان خارجی، فعالیت آنان در حوزه زبان و ادب پارسی با ناکیه بر

بودجه فرهنگی ۸۶

در گفت و گوی نمایندگان مجلس و رئیس جمهور

بودجه جاری بخش فرهنگی در مقایسه با سال ۸۵ کمتر از یک درصد افزایش در سال ۸۶ نشان داده می‌شود.

نمایندگان نفت و میبد به بررسی بخش‌هایی از نهمه ۸۶ بودجه در جلسه امروز کمیسیون اشاره کرد و گفت: بخش‌هایی از این نهمه و مرتبط با کمیسیون فرهنگی بود که با حضور کارشناسان از جمله وزیر فرهنگ، بازرح بحث اشتغال زایی و تسهیلات اشتغال آن بررسی شد و با وجود برخی تضادهای جزئی در پیشنهادات ارائه شده، این بخش به تصویب رسید.

وی هم چنین به جلسه اخیر دکتر افتوح رئیس کمیسیون فرهنگی با رئیس جمهور اشاره کرد و گفت: در آن جلسه دکتر افتوح مسائل و موارد فرهنگی

شناخت پروین، ترجمه دیوان وی به زبان‌های مختلف با نگارش مقاله‌ها و پژوهش‌های درباره شخصیت و آثار این شاعره معاصر است.

طرح مسابقه ادبی با نام پروین اعتصامی توسط دفتر مجمع و فعالیت‌های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه شده است که به گفته مدیر اجرایی ستاد بزرگداشت یکصدنمین سال تولد پروین اعتصامی با اساس کارشناسی‌های صورت گرفته در دوره‌های بعدی به مرحله اجرا خواهد رسید.

لریا معدوی فر در پایان افزود: سایت ادبی پروین اعتصامی توسط خانه کتاب و با هماهنگی دفتر مجمع و فعالیت‌های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی راه‌اندازی خواهد شد. گزارش دوره اول جایزه ادبی پروین اعتصامی و سایر اطلاعات مربوط به این مراسم در آن ذکر می‌شود.

اعضای ستاد بزرگداشت پروین اعتصامی در روزهای گذشته در نشست‌های تخصصی با مدیران و مسئولان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مسئولان فرهنگی آذربایجان شرقی نمایندگان مجلس شورای اسلامی و شورای فرهنگی - اجتماعی بانوان هستند.

را به اطلاع و دکتر احمدی نژاد رسانده و گزارش‌هایی از دستگا‌های فرهنگی به رئیس جمهور ارائه داده بود و پیشنهادهای در خصوص مسائل کشور به ویژه بخش فرهنگ به اطلاع وی رسانده است و پیشنهاد شده بود که نمایندگان رئیس جمهور دیدارهایی داشته باشند تا در خصوص به‌دوره پیشنهادهای خود را ارائه دهند و از نظرات رئیس جمهور نیز بهره‌مند شوند.

نماینده نفت و میبد به ایستنا گفت: اولین کمیسیونی که قرار است با رئیس‌جمهور در این راستا به زودی دیدار کنند کمیسیون فرهنگی است تا در مورد مسائل و موارد مربوط به کمیسیون و مسائل فرهنگی با دکتر احمدی‌نژاد گفت و گو کنند.

کتابفروشی‌های شهرستانی همچنان مالیات می‌پردازند

با وجود تصویب و تأکید وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و فرهنگ ارشاد اسلامی بر معاف بودن کتابفروشی‌ها از پرداخت مالیات، کتابفروشی‌های شهرستانی همچنان مالیات پرداخت می‌کنند.

از برخی شهرستان‌های کشور مانند قم، مشهد، شیراز و اصفهان خبر می‌رسد که کتابفروشان این شهرها همچنان مجبور به پرداخت مالیات می‌شوند.

معاون عملیاتی سازمان امور مالیاتی کشور در تاریخ دهم آبان ۱۳۸۵ نامه‌ای به‌دوین خدمات مودیان وزارت امور اقتصادی و دارایی تأیید معافیت مالیاتی کتابفروشان تهران را به رئیس امور مالیاتی شهر تهران ابلاغ کرد. این نامه در هفته بعد از آن برای مراکز تبلیغ استان‌ها نیز ارسال شده است. ولی ادارات کل امور مالیاتی برخی از استان‌ها همچنان به این صوبه بی‌اعتنا هستند و کتابفروشان را وادار به پرداخت مالیات می‌کنند.

برگزیدگان اولین مسابقه داستان دفاع مقدس

۲۲ داستان برتر نیز از سوی معاونت ادبیات و نشریات بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس کتاب می‌شود.
۹۱۰ اثر رسیده به دبیرخانه شامل ۱۲ زبان، ۱۵ داستان بلند و ۸۸۳ داستان کوتاه بود. داری این آثار را فیروز زئوزی جلالی، محمدرضا بایرامی، راهبیه تنجاری، حسین فتاحی، امیرحسین فریدی و محمدکاظم مزبانی برعهده داشتند.

اولین دوره مسابقه سرسری داستان دفاع مقدس برگزیدگان خود را معرفی کرد.
مراسم اختتامیه مسابقه سرسری داستان دفاع مقدس ۱۷ بهمن ماه برگزار و طی آن از بین ۹۱۰ داستان کوتاه و بلند و حتی رمان، داستان هفتی خودش نیست» نوشته مجید پورولی گلشنی رتبه اول را کسب کرد.
هیئت داوران روزپروای و جزئی‌نگری در ساختار ذهن و زبان شخصیت‌ها، بهره‌گیری متعادل و هوشمندانه از تکنیک‌های مناسب در روایت داستان و استفاده از زبان پالوده و پیراسته از حواشی و متفاوت بودن زبان و مضمون در داستان را به عنوان دلایل انتخاب این اثر ذکر کردند.
«دریا قلی» نوشته زهرامشتاق به دلیل پرداخت به موضوع دفاع شهری توسط مردمان عادی و نیز راه‌های مسلح در نخستین روزهای تجاوز ارتش بعث عراق به آبادان و «مرد خواره» اثر احمد شاکری به خاطر نگاه هستی‌شناسانه مبتنی بر عدل الهی در گردآوردن جنگ نیز رتبه‌های دوم و سوم را از آن خود کردند.
آثار برگزیده به همراه ۱۷ داستان کوتاه دیگر که از نظر هیئت داوران شایسته تقدیر شناخته شدند در یک مجلد به چاپ خواهد رسید و سایر داستان‌های کوتاه هم که قابلیت چاپ داشته باشند به صورت مجموعه داستان تقدیم علاقه‌مندان به ادبیات دفاع مقدس خواهد شد.

پاسخ ارشاد به اظهارات یک نویسنده

کتاب سال اثر را برمی‌گزیند نه نویسنده را

هرچند بسیاری از اهالی کتاب و رسانه معتقدند روند برگزاری مراسم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران از جمله «ما دوری» به من برادداشت اما انصافاً امیرحسین چپمن یکی از نامزدهای بخش ادبیات داستانی بخش واکش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شد.
مدیرکل اداره کتاب و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بلافاصله پس از انصراف این نویسنده گفت: نویسنده نمی‌تواند کتاب خود را از گردونه دوری جایزه کتاب سال حذف کند؛ او فقط می‌تواند اگر کتابش انتخاب شد جایزه را بگیرد.
مجید حیدرزاده افزود: در دوری جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران فرد مورد دوری قرار نمی‌گیرد، بلکه اثر مورد بررسی قرار می‌گیرد و «ما» هیچ نویسنده و نویسنده سال را انتخاب نمی‌کنیم.
وی تصریح کرد: نویسنده ای اگر می‌خواهد که دوری کتاب سال شرکت کند باید کتاب را بنویسد، اما اگر کتابی نوشته شد، آن‌گاه دیگر از اختیار نویسنده خارج شده است.
مدیرکل اداره کتاب و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره اعتراض چپمن نسبت به عملکرد وزارت ارشاد هم گفت: موضوعی که نویسنده در مورد مسئله‌ای می‌گوید در جای خودش باید بررسی شود و ربط به دوری کتاب ندارد. ما کاری به نظرات نویسنده کتاب نداریم و بنسبت به نظرات او درباره مسائلی مثل معیاری کتاب، اثرش را بررسی نمی‌کنیم.

گزارش آماری کتاب‌های منتشر شده در هفته گذشته به تفکیک موضوع سه شنبه ۱۳۸۵/۱۱/۱۰ تا شنبه ۱۳۸۵/۱۱/۱۶

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف	ترجمه	چاپ اول	چاپ مجدد	تهران	خبرستان
۱	کلیات	۱۱	۱۱	۰	۶	۵	۱۱	۴
۲	تلفقه و روانشناسی	۲۷	۸	۱۳	۶	۱۵	۱۳	۴
۳	دین	۲۷	۱۵	۱۲	۱۸	۲۸	۲۸	۶
۴	علوم اجتماعی	۵۱	۲۶	۲۵	۱۶	۲۵	۲۸	۳
۵	زبان	۲۲	۲۵	۰	۱۰	۱۹	۲۸	۴
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۳۹	۱۶	۲۳	۱۵	۱۷	۲۸	۱
۷	علوم عملی	۲۵	۳۲	۱۷	۳۸	۲۳	۲۸	۴
۸	هنر	۳۵	۱۵	۱۶	۱۰	۹	۲۵	۰
۹	ادبیات	۶۳	۵۳	۱۶	۳۸	۳۱	۶۳	۶
۱۱	تاریخ و جغرافیا	۲۲	۲۰	۲	۱۹	۱۵	۲۲	۲
۱۲	آموزشی و کمک درسی	۳۶۸	۳۴۵	۲۳	۸۲	۲۸۶	۳۳۳	۵
۱۳	کودک و نوجوان	۲۵	۲۶	۸	۳	۲۷	۲۳	۲
۱۴	جمع‌بندی	۸۷۸	۷۰۹	۱۰۸	۲۸۳	۷۸۲	۷۸۲	۳۳

مطور از موضوع آموزشی و کمک درسی کلیه کتاب‌های است که به نحوی یا مود درسی و برنامه‌های آموزشی تمام منابع تحصیلی مربوط هستند و معاینان آنها دانشجویان و دانش‌آموزان از پیش‌دبستانی تا دانشگاهی هستند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های هفته

تعداد کتاب‌های منتشر شده	۸۸۸ عنوان	ریال
ارزاترین کتاب	۶۰۰۰	ریال
گرانترین کتاب	۱۷۰۰۰۰	ریال
پیشترین قیمت چاپ	۲۰	مرتب
پیشترین شمارگان	۱۰۰۰۰۰	نسخه
کمترین شمارگان	۱۵۰	نسخه
پیشترین صفحه	۱۶۰۰	صفحه
کمترین صفحه	۱۲	صفحه

شماره ۸۹ نشیبه ۲۱ بهمن ۱۳۸۵ ۳

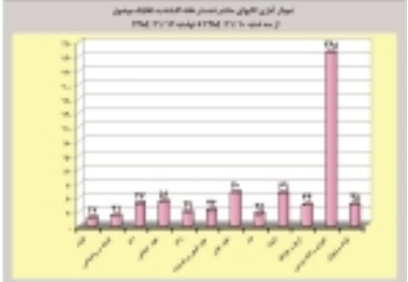
نکته و توضیح

در پی درج مطلبی با عنوان «بازی با آمار» در شماره ۶۶ کتاب هفته‌نشریات کاج توضیحی ارائه کرده‌ام که در پی می‌آید.
با توجه به اینکه وزارت ارشاد شعاعاً اعلام نموده بود به کتب درسی که شمارگان آن بالای ۳۰۰۰ تا ۵۰۰۰ جلد باشد سه‌ماهه‌های چاپی تعلیم نمی‌گردد لذا بر آن شدیم تا کتابی که شمارگان حدود ۲۰۰۰۰ جلد را به چاپ می‌رساند ۳۰۰۰ نسخه تقسیم و سه‌ماهه‌های چاپی و همچنین مینی بر بازی با آمار... برای کاج منتشر نموده است. از سوی دیگر طبق آمار خانه کتاب و بر اساس تعداد عنوان و شمارگان نشریات کاج در رتبه اول قرار دارد و با تقدیم احترام
ایوالفضل چوگاری قهرودی
مدیرمسئول نشریات بین‌المللی کاج

گزارش آماری هفته

در آخرین اطلاع‌آزمایی ثبت شده در بانک اطلاعات خانه کتاب در قالب جدول با نمودار، به گوئی ارائه شده که شاخص‌های آماری حوزه کتاب را نشان دهد و چنان واضح و گویا باشد که نیاز به شرح نداشته باشد. با یک نگاه سریع و گذرا قیافه دریافت باشد، به دلیل محدودیت صفحات، بخش‌های آماری اصلی و شاخص‌های کلی در کتاب هفته به چاپ می‌رسد. اما گزارش کامل این آمار در سایت خانه کتاب www.kajebob.com قابل دستیابی و مشاهده است. در هفته گذشته بیشترین تعداد کتاب‌هایی که در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده در زمینه آموزشی و کمک‌درسی است، به گونه‌ای که ۲۴ درصد کل کتاب‌ها را شامل می‌شوند. جالب‌ترین اثر که از مجموع ۳۶۸ کتاب کمک‌درسی و آموزشی، ۳۳۵ عنوان به یک نشر (آیدگان هوز تکته) اختصاص دارد.

همچنین لازم به ذکر است که از میان ۸۸۸ عنوان کتاب منتشر شده در هفته گذشته، تعداد نزدیک به ۵۰۰ عنوان کتاب فاقد قیمت هستند.

«همراه با امام (ره) در پاریس، منتشر شد

در آستانه بیست و هشتمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران کتاب «همراه با امام (ره) در پاریس» منتشر شد.

به گزارش روابط عمومی جهاد دانشگاهی، این کتاب مجموعه‌ای است از بیانات حضرت امام خمینی (ره) از ۱۴ تا ۱۲ مهرماه ۱۳۵۷ که به عنوان دوران سرنوشت‌ساز شکل‌گیری و پایه‌ریزی نظام جمهوری اسلامی ایران در دوران تبعید ایشان در فرانسه ایراد شده است.

در این کتاب که با هدف تبیین نقش تاریخی بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران در مقطع حساس تاریخ خاورمیانه و معرفی استاد محترم در این خصوص گردآوری شده است، برای اولین بار مجموعه‌ای از تصاویر دوران حضور حضرت امام (ره) در نوفل‌لوشاتو به چاپ رسیده است.

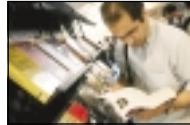
همچنین این کتاب از سوی مرکز فرهنگی دانشجویی امام و انقلاب اسلامی وابسته به جهاد دانشگاهی منتشر شده است.

انتشار رمان «عروج علی مودنی»

علی مودنی به نگارش رمانی درباره زندگی حضرت رسول اکرم (ص) مشغول است. این رمان با عنوان «عروج و پیدایش پیامبر اسلام (ص)» می‌پردازد. این داستان نویسی همچنین رمانی یک جلدی «مظهور» را که پیشتر منتشر کرده و در سال ۹۸ برگزیده جایزه کتاب سال دفاع مقدس شده است در دو مجلد توسط نشر کتاب پستخان منتشر می‌کند.

فروش زینستانی کتاب‌های خارجی در شهر کتاب

نمایندگان فروش ویژه کتاب‌های خارجی در استان ۸۵ همزمان با هفته جبهه انقلاب اسلامی از ۱۶ تا ۲۰ بهمن در ساختمان مرکزی شهر کتاب برگزار می‌شود.

به گزارش روابط عمومی شهر کتاب، در این نمایشگاه بیش از ۲ هزار و ۷۰۰ عنوان کتاب جدید خارجی به نمایش گذاشته شده و با تخفیف ویژه عرضه می‌شود.

دیدار اشعری از کتابخانه ملی هند

مشاور فرهنگی رئیس جمهور و رئیس سازمان

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران از کتابخانه ملی هند در شهر لاهه بازدید کرد.

به گزارش روابط عمومی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، این سفر به دعوت رئیس و اعضای هیئت امنای کتابخانه سلطنتی هند انجام پذیرفت و فون دریمین رئیس کتابخانه سلطنتی هند و اشعری به بحث و تبادل نظر در مورد راهکارهای گسترش همکاری میان دو کتابخانه پرداختند.

نمایشگاه میراث ماندگار در استان قدس رضوی

نمایشگاه علمی و هنری با عنوان میراث ماندگار شامل آثار تاریخی مرمت شده و روش‌های شناسایی، آسیب‌شناسی، پیشگیری، آفت‌زدایی و مرمت آثار و اشیای تاریخی از ۱۲ تا ۲۰ بهمن ماه در محل کتابخانه مرکزی استان قدس رضوی برگزار شد.

حجت‌الاسلام علی‌اکبر الهی خراسانی مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی استان قدس رضوی در بازدید از این نمایشگاه که در محل کتابخانه مرکزی استان قدس رضوی برگزار شده است گفت: این نمایشگاه نمایانگر میراث عظیم فرهنگی و اسلامی ماست و باعث افتخار ایران اسلامی است که از دستاوردهای فرهنگی به نحو احسن، حفاظت و نگهداری می‌شود.

کتاب در ادبوی

برنامه رادیویی در هفته گذشته در کتاب از ادبیات جهان را خوانده با نقد و بررسی کردند.

کتاب «درون‌نوازی» نوشته ژاکوب توی مورنو در برنامه نقد کتاب در هفته گذشته نقد شد و این هفته در ۲۲ بهمن ماه قسمت دوم این برنامه پخش خواهد شد.

علاوه بر این، برنامه «خانه ادبیات معاصر» رادیو تهران، یکی از داستان‌های کوتاه ادبیات سرخ پوستانی را به زبان اصلی خواند.

نقد رمان «آیین خط تیره»

کتاب‌های مجموعه‌هایی که پادرم را خواننده و «آیین خط تیره» نقد شدند.

این کتاب‌ها در هفتمین نشست از سلسله نشست‌های نقد ادبی والسی و روزی روزگاری که در روز دوشنبه ۱۶ بهمن ماه برگزار شد مورد نقد و بررسی قرار گرفت.

رمان «آیین خط تیره» نوشته ماه‌معتبر کرمانی است که توسط نشر قفقوس منتشر شده است.

لادن نیکام و محسن فرجی این کتاب را نقد و بررسی کردند.

تازه‌ترین تصحیح، رساله سپهسالار»

رساله سپهسالار اثر فریدون بن احمد از مریدان مولانا جلال‌الدین بلخی با تصحیح محمد افشین وفاهی منتشر شد.

رساله سپهسالاری یکی از کهن‌ترین و مهم‌ترین آثار متنوری است که تاکنون درباره زندگی مولانا جلال‌الدین محمد نوشته شده است.

لقین وفاهی سه سال پیش تصحیح این اثر را آغاز کرد که انعام کارآن مقارن با سال مولانا شد.

در حال حاضر بر روی مناقب العارفين نوشته شمس‌الدین احمد افلاکی کار می‌کند و توضیح پیش از سه چهارم این اثر را به پایان برده است.

کتاب، امام علی (ع) در قرآن، به زودی منتشر می‌شود

«رساله حقوق امام سجاد(ع)» و «امام علی(ع) در قرآن» به قلم علی آل کاظمی منتشر می‌شوند.

شرح و ترجمه «رساله حقوق امام سجاد(ع)» که درباره حقوق اجتماعی، مدنی و... انسان است در سه جلد منتشر خواهد شد.

همچنین کتاب «امام علی(ع) در قرآن» توسط انتشارات دفتر نمایندگی نهاد معتمد رهبری در دانشگاه‌ها تا پایان اسفندماه منتشر می‌شود.

به گزارش ایسنا، شرح و تفسیر آیه‌ای از قرآن مجید و ترجمه «اهل بیت(ع) در آردن» از دیگر آثار منتشر شده حجت‌الاسلام علی آل کاظمی هستند.

«پرتده» به نقد کشیده شد

مجموعه داستان «روز از پرتده آغاز می‌شود» ۹۸ بهمن ماه در نشست کتاب پنجم نقد شد.

این کتاب اولین اثر مریم ابراهیمی است که توسط رکسانا حیدری در بیست‌وششمین نشست هفتگی کتاب پنجم نقد شد.

روز از پرتده آغاز می‌شود شامل ۱۴ داستان بسیار کوتاه است که در فاصله سال‌های ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۲ نوشته شده است.

کان شناسان کتابخانه های کشور در کرمان گرد هم آمدند

اولین گردهمایی کارشناسان امور کتابخانه‌ها و کارشناسان فناوری اطلاعات سراسر کشور دوشنبه گذشته در سالن کنفرانس هتل پارس کرمان برگزار شد.

به گفته مدیر امور کتابخانه‌های عمومی استان کرمان، در این همایش ۸۰ نفر از کارشناسان امور انجمن‌ها و مشارکت‌ها و کارشناسان فناوری اطلاعات استان‌های کشور حضور داشتند و شرکت کنندگان در دو کمیسیون به بحث‌های تخصصی حوزه کاری خود پرداختند.

۱۲۰۰ عضو کتابخانه‌بستی در شاهرود

صدیقه حسینی نژاد مسئول کتابخانه بستی شهرستان شاهرود گفت: تعداد یک هزار و ۲۰۰ نفر در این شهرستان عضو کتابخانه بستی هستند.

حسینی نژاد گفت: ساکنان ۱۶ روستا در شهرستان شاهرود عضو این کتابخانه هستند. به گفته حسینی نژاد در این طرح کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان دانش‌آموزان روستایی را به عضویت این کتابخانه درمی‌آورد.

بزرگداشت آیت‌الله شترباری

در مراسم پایانی ششمین جایزه کتاب سال شهید حبیب غنی پور یاد و خاطره مرحوم آیت‌الله محمد محمدی اشتهاردی - نویسنده و تاریخ‌نگار اهل بیت(ع) - گرامی داشته می‌شود.

به گزارش ستاد خبری ششمین جایزه کتاب سال شهید حبیب غنی پور - حجت‌الاسلام و المسلمین محمد ملاحمدی مشهور به محمدی اشتهاردی از نویسندگان نام‌حوزه علمیه قم بود که پیش از یکصد و پنجاه جلد کتاب درباره تاریخ اسلام و زندگی اهل بیت(ع) به رشته تحریر درآورده است.

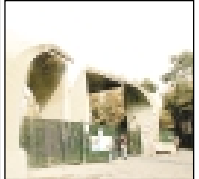
کانون ادبیات، تا سید سلیمان را تقدیر کرد

«سید سلیمان» در یکصد و هشتاد و دومین نشست هفتگی کانون ادبیات ایران ۱۶ بهمن ماه برگزار شد و در ادامه نشست‌های هفتگی کانون، مجموعه شعری از

یک شاعر شهرستانی مورد نقد و بررسی قرار گرفت. این نشست که با حضور علی محمد مودب و محمد هاشم اکبرپانی برگزار شد به نقد کتاب «سید سلیمان» نوشته عبدالحمید انصاری نسیب شاعر بندرعباسی پرداخت.

حمایت وزارت علوم از دانشجویان مولف

معاون وزارت علوم گفت: برای حمایت از دانشجویان مولف دبیرخانه دائمی چاپ آثار

دانشجویان مولف دبیرخانه دائمی چاپ آثار حمایت از دانشجویان در چاپ و انتشار آثار خود با مشکل روبه‌رو نشوند.

محمدرضا خرمشاد گفت: چنانچه دانشجویان نوشته‌های پایانی دارند ما آماده هستیم نظرات کارشناسی خود را در اختیار آنها قرار دهیم و آثار آنها را خریداری کنیم.

پایان جشنواره مهر و ادبیات دینی دوم اسفند

در این جشنواره که در ۱۹ رشته هنری و ادبی در دو بخش استان و دانشجویان در دانشگاه‌های سراسر کشور برگزار شد در مجموع یک هزار و ۳۴۰ اثر در زمینه‌های گوناگون هنری و ادبی دیده‌شدند.

مراسم اختتامیه این جشنواره در دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرری برگزار می‌شود و در ادامه مراسم حاضران با حضور در مراد معطر امام خمینی (ره) ضمن تجلیل پیمان با آرمان‌های امام ارحل به آن مقام شامخ ادای احترام می‌کنند.

انتشار کتاب حماسی، حمله حیدری در تصویرسازی شده را به چاپ رساند

حوزه هنرهای دینی امام علی کتابی که در ستایش شهادت‌های امیرالمؤمنین(ع) نگارش و تصویرسازی شده را به چاپ رساند.

این کتاب که تحت عنوان «حمله حیدری است» در ۳۰ هزار بیت با موضوع تاریخ اسلام با محوریت علی(ع) توسط ملامناعملی راجعی گردمانی سروده شده است.

در چاپ‌های مختلف این کتاب نقاشان مختلف آثار خود را به جای گذاشته‌اند.

کتاب جدیدی از محمد دیوبور به چاپ رسید

«حقیقت‌و هنر دینی» به قلم محمد دیوبور منتشر شد. این کتاب نگاهی است به مبانی نظری هنر، شعر، ادبیات و هنرهای تجسمی دینی.

کتاب در دو فصل «مبانی نظری هنر و شعر» و آثار تجسمی او «مبانی نظری فرهنگ ادبیات ایرانی» تنظیم شده که برخی از عنوان‌های آن به این قرار است: در غیبت و انتقاد عالم قدس و کودکی هنر، تجلی حقیقت در ساخت هنر، تلقی کلمات در حضور شاعرانه، شعر در عالم اسلامی، رجوع جوادانه به نقاشی، ناگر به امر قدسی، میزبه هنر دینی، هنر و تکنیک، هویت هنری در کشاکش سنت و مدرنیسم، عقل نقادانه‌یاری مدرنیته در ادبیات جدید ایران، پرسش و پاسخ در باب علق ضعف داستان‌نویسی جدید در ایران و ...

پستخوان جهانی

مهدی جدی‌تپا

درخشش دستخط هنرمند ایرانی در حراج کریستی

نایخ انتشار آخرین کتاب «هری پاتر» در حالی اعلام شد که کارشناسان از همین حالا پیش‌بینی فروش نیم میلیون نسخه در روز اول را برای این کتاب نموده‌اند. آخرین کتاب از مجموعه داستان‌های هری پاتر بنا به قول ناشر کتاب و وعده نویسنده آن روز ۲۱ جولای (اواخر تیرماه ۸۶) به چاپ می‌رسد.

بنگاه انتشاراتی پلومزبری، ناشر کتاب‌های هری پاتر که به تاژگی با خبر ضرر هنگفت در صدر خبرها آمده بود اعلام کرد که کتاب هری پاتر و قدسیان مرگ، رکورد فروش کتاب‌های قبلی رولینگ را می‌شکند و انتظار می‌رود کتاب جدید رولینگ، رکورد فروش یک کتاب در کم‌ترین زمان ممکن را بشکند. این در حالی است که بنگاه انتشاراتی آمازون که معتبرترین فروشنده کتاب آنلاین است در اقدامی ابتکاری روز ۲۱ جولای (روز جهانی هری پاتر) نام گذاری کرده است.

اما بخوانید از اینکه کتابی درباره زندگی پاپ زان بل دوم رهبر فقید مسیحیان رکورد فروش در مدت کوتاه‌تر از آن خود کرده، بنا بر اخبار رسیده تنها در عرض ۷ ساعت تمام ۲۵۰ هزار نسخه کتاب جدید درباره زندگی پاپ قبلی در لهستان، کشور زادگاه او فروخته شد.

مردم لهستان به پاپ عشق می‌ورزیدند و او را محترم‌ترین لهستانی معروف در جهان می‌دانند چرا که برای بسیاری از آنها زان بل دوم هم مایه افتخار بود و هم یک شخصیت مذهبی محبوب. کتاب خاطرات استانیسلاو ژویوش، منشی شخصی پاپ، نخستین بار هفته پیش در ایتالیا تحت عنوان یک عمر با کارول منتشر شد. این کتاب در لهستان با اسم سندن منتشر شده است.

اما از این موضوع که بگذریم، کتاب کارتر همچنان خبر ساز است و جنجال پیرامون آن این هفته هم ادامه دارد. در حالی که طرفداران دولت

اشاگر فدراس او را منته به خیانت می‌کنند، بسیاری از نویسندگان واقع‌گرا و مخاطبان این کتاب از وی طرفداری کرده‌اند. یک نویسنده اسرائیلی با اشاره به کتاب اخیر کارتر رئیس‌جمهور سابق آمریکا که اسرائیل را یک رژیم نژاد پرست اعلام کرده، گفت که این موضوع برای همگان واضح است و انکار از کاری عبث است. اسرائیل شامیر نویسنده و منتقد معروف اسرائیلی با اشاره به کتاب کارتر تحت عنوان کفلسطن، صلح نه آپارتاید می‌گوید: آپارتاید اسرائیل آن قدر آشکار است که نیازی نیست تا کسی آن را روشن کند. شامیر می‌گوید: کارتر چیزی نگفت که ما از آن اطلاع نداشته باشیم. پیش از آنکه کارتر بگوید ما می‌دانستیم که صهیونیستها یک رژیم نژاد پرست را در سرزمینی مقدس برقرار کرده‌اند اما جسارت بیان آن از سوی کارتر جالب به نظر می‌رسد.

برگزاری نمایشگاه کتاب قاهره که مهمترین نمایشگاه کتاب عرب به شمار می‌رود امسال نیز با استقبال بسیار خوبی روبه‌رو شد در حالیکه شنشهای حاشیه‌ای این نمایشگاه نیز با استقبال بسیار خوب مخاطبان مواجه شد.

دسی ونهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب قاهره ۲۶ کشور از جمله ۱۰ کشور خارجی و ۱۶ کشور عربی حضور داشتند و حدود ۲۰۰۰ نوع فعالیت فرهنگی، شامل برگزاری سینما، میزگرد و نمایش‌های سینمایی در این نمایشگاه انجام شد.

در نمایشگاه بین‌المللی کتاب قاهره که از سه بهمن ۳۰ بهمن ماه آغاز شد متنوع کتاب‌های «خنده و فراموشی اثر میلان کوندرا نویسنده اهل چک و زوریای یونانی نوشته نویسنده یونانی، نیکوس کاوانتراکیس از عرضه مع شدند. از دیگر کتاب‌های متنوع در نمایشگاه قاهره می‌توان به یاد‌های زندگی ام نوشته نوال سعداوی، مریم الحکایا اثر علویه صبح و چندین کتاب دیگر اشاره کرد.

از دیگر اخبار پرسرصدای این هفته توزیع جنجال‌برانگیز کتابی در رد فریبه داروین در مدارس و دانشگاه‌های فرانسه بود که داد بسیاری از محافل داروینی را درآورد. در هفته گذشته ده‌ها هزار مدرسه و دانشگاه فرانسه نسخی از یک کتاب ترکی را دریافت کردند که با کشیدن خط

مطلان بر تئوری داروین آن را منبع اصلی تروریسم معرفی کرده است. این کتاب که اطلس فرینش نام داشته و در ۷۰۰ صفحه که به قلم هارون یحیی نویسنده ترک چاپ شده است فرضیه تکامل داروین را به صورتی علمی نقد و رد کرده است.

وزارت آموزش و پرورش فرانسه اما در اقدامی شتاب زده خطاب به مسئولان مدارس و دانشگاه‌های این کشور هشدار داده است که تدریس این کتاب در چارچوب برنامه آموزشی رسمی فرانسه نبوده و ارسال آن باید نایده گرفته شود.

اما اخیر جالب دیگر این هفته اعلام صریح پوتین رئیس‌جمهور روسیه در جمع خبرنگاران به خواندن زیاریات خیام بود. ولادیمیر پوتین در کنفرانسی مطبوعاتی اعتراف کرد که برای روحیه بخشیدن به خود

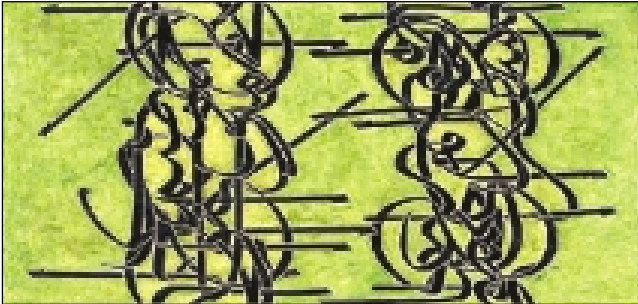
تسین کرده است. تاثیر اجتماعی فناوری اطلاعات بر ایجاد مختلف زندگی بشری چون تجارت، بهداشت، آموزش، سرگرمی و سیاست از دیگر عناوینی است که در این کتاب به چشم می‌خورد.

اما از خبرها که بگذریم این هفته نیز بازار کتاب در قریبه کتابهای مربوط به حفظ اندام بود. در این کتاب به قلم شارون کفلی مخاطبان می‌کند کتاب پر فروش بود. در این کتاب به قلم شارون کفلی مخاطبان تعلیم داده می‌شوند که چگونه باورهای ذهنی باعث چاقی و لاغری می‌شود و چگونه افراد می‌توانند با تقویت باورهایشان به تناسب اندام برسند. کتاب دوم پر فروش این هفته بازم در اختیار کتاب‌های مربوط به رژیم غذایی و لاغری بود. کتاب زندگی با رژیم درست غذایی به قلم باب گرین این هفته هم توانست فروش خوبی را تجربه کند.

کتاب «می‌پروایی آرزو» نیز فروش خوب خود را از هفته‌های گذشته تداوم بخشید. این کتاب که توسط پارک اوپام رقیب انتحایی در آوریل ۲۰۰۶ صفحه تهیه شده، توسط انتشارات گروت منتشر شده است.

کتاب «متولد در روزی ۲» به قلم دانیل تامت در کنار قدم‌بر خرابه‌ها اثر جیمز پترسون از کتابهای داستانی پر فروش این هفته بودند سال آنکه کتاب ۹۰۰ صفحه‌ای ویکرام چاندرا با عنوان بازی‌های مقدس، به

فروش خوب خود ادامه داد. چاپ مجدد قانون جذبات باعث شد تا این کتاب در قالب کتاب‌های روانشناسی فروش خوبی را تجربه کند. این کتاب به قلم مایکل لویز در

تقدیسخط اثر استاد محمد اصفهانی

۱۲۲ صفحه با استقبال خوبی روبه‌رو شده است. به قول منتقدین، بازنویسی مجدد آن باعث افزایش جذابیت‌های آن شده است.

دشن در خانه به قلم دوسزا عنوان کتاب دیگری بود که به ضرب لطایف الحیل و تبلیغات دولتی فروش خوبی کرد. این کتاب که بازخرابی واقع‌هازم مسایمر از نگاه دیگر است. مخاطبان خاص خود را دارد در حالیکه ماتریکس الهی با قلم گرگ بارود، نویسنده معروف درباره کمکهای کوچک خدا و بازخوانی تجربه‌های زیبا در زندگی روزمره همچنان خوب می‌فروشد.

کتاب «بیمه بهانه» کتاب پر استقبال دیگری بود که در رده کتاب‌های غیر داستانی اقتصادی با استقبال خوبی از سوی مخاطبان مواجه شد. این کتاب اقتصادی که به زبان ساده برای مبتدیان است به سادگی روی دیگر سکه سرمایه‌گذاری‌ها و سیستم‌های اقتصادی را روایت می‌کند. این کتاب که توسط دو اقتصاددان رسانه‌ای لویت و دایتر نوشته شده علیرغم چند هفته حضور این هفته نیز با استقبال خوبی روبرو شد.

کتاب زندگی سزار از کتابهای فرانسوی بود که این هفته نیز خوب فروخت. آوای فرشتگان و ترجمه فرانسه زبان از کتاب سلول اثر اسقن کیچک به همراه زندگی در آینه‌ها همچنان آثار پر فروش فرانسوی زبان‌اند در حالیکه زیر سقف غریبه‌ها نیز کتاب پر فروش این روزهای آلمان است.

رئیس جمهور در مراسم کتاب سال:

فرهنگ، مرزهای جغرافیایی و سیاسی را از میان برمی دارد

سه شنبه گذشته بیست و چهارمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی همانند سال های گذشته همزمان با جشن های پیروزی انقلاب با حضور رئیس جمهور، رئیس مجلس، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و جمعی از مسئولان و فرهیخته گان در تالار وحدت برگزار و از آثار برگزیده و پدیدآورندگان آنان تقدردانی شد.

رئیس جمهور، پایه و مایه اصلی حرکت تمام پامبران را فرهنگ و علم عنوان کرد و افزود: فرهنگ و علم فضایی است که در آن تمام انسان ها حرکت می کنند.

رئیس جمهور تصریح کرد: «چیزی که امروزه تمام انسان ها به آن نیاز دارند ارتقای فرهنگ و ارزش های فرهنگی است. انسان ها بیش از آن که به سلاح ها و جنگ افزاها احتیاج داشته باشند به فرهنگ نیازمندند.»

احمدی نژاد در ادامه سخنانش به نقش فرهنگ در شکل گیری انقلاب اسلامی اشاره کرد و گفت: «انقلاب اسلامی ما بر بستری از فرهنگ نقش گرفته است، پیام انقلاب ما یک پیام فرهنگی است و برنامه های جمهوری اسلامی ایران نیز بر پایه ی علم و دانایی استوار یافته است.»

وی با تأکید بر این که در حوزه فرهنگ، کتاب حرف اول را می زند، خاطر نشان کرد: «علم رقم وجود انواع مختلف ابزار های دانش، هنوز کتاب، دوست داشتنی ترین و صمیمی ترین ابزار انسان است.»

چیزی که باید آن را گرمی دانست و ترویج کرد، دکتر احمدی نژاد با ایراد سخنرندی از آنچه در جمهوری اسلامی ایران با اهتمام به تالیف و ترجمه و برقراری اندیشه از راه کتاب، اهمیت روزافزونی پیدا کرده است، خاطر نشان کرده از تمام مولفان، اندیشمندان، خلاقان و مترجمان و کسانی که دل در گرو ایجاد فرهنگ در جامعه داده اند، تشکر می کند.

وی افزود: در یک علامت است، یک عرض ارادت و ایراد احترام به دست اندرکاران کتاب،

کرد: «حقیقت انسان اندیشه اوست. انسان حیوان ناطق است که مراد از نطق، اندیشه و نقل اوست»، رئیس مجلس ادامه داد: در فلسفه، بحث های دقیق و عمیقی در این خصوص مطرح شده است که اندیشه هر انسان متضمن به خودآوردن در اختیار اوست و هیچ کس نمی تواند به باطن دیگری بی برسد. هر فلسفه ای یک دنیای مستقل دارد. اگر مانند برخی از فلاسفه به امکان معامله بدین باشم باید بدین بگویم که دره عظیمی بین انسان ها وجود دارد که آدمیان از ابتدا در پی ابداع راهی بوده است که این کوهر درونی

اختراع بشر و محور تمام تمدن ها شد. او همچنین از احترام اقوام مختلف به خط سخن راند و گفت: «خط به دلایل گوناگون در اقوام و جوامع مختلف اهمیت و حرمت داشته است و شاید یکی از دلایل اینکه خداوند در قرآن به قلم و آنچه می نویسد قسم می خورد همین باشد، بارها گفته شده که تمدن اسلامی با کتاب و کتابت همراه و همراه بوده است. دوران اوج و اعلای این تمدن با دوران توجه بیشتر به کتاب و تالیف کتابخانه مقارن بوده است. قرن های ۵ و ۶ اسلامی را اگر

روتی کتاب و تالیف مقارن بوده است.» حاد عامل با تأکید بر این که نویسندگان باید مصالح جامعه به ویژه در بحث اخلاق را مدنظر قرار دهند، اظهار داشت: «در ایران ۹۰ درصد کتاب هایی که اجازه نشر ندارند به دلیل پاس نداشتن اخلاق از سوی نویسندگان آن کتاب هاست. البته اگر نویسندگانی با روشنگری بخوانند در جامعه درها و مقاسد راه قصد اصلاح بیان کند، کسی نباید مانع نشر افکار او شود، اما بیشتر گرفتاری ها بر سر آن است که گاهی آثاری برای انتشار عرضه می شود که هر فطرت سالمی آن را برخلاف اخلاق می داند.»

رئیس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: «احترامی که جمهوری اسلامی ایران به کتاب و نویسندگان می گذارد احترام به آزادی اندیشه است، چون ما برای رشد و توسعه به آزادی اندیشه و نقد انتقاد نیاز داریم و باید متواضع باشیم و در معرض نقد قرار بگیریم تا عیب های خود را کم کنیم و این مسئله میسر نمی شود جز با آزادی اندیشه.»

حیدر عادل همچنین با بیان این که باید به مولفان، روشنفکران و ناشران احترام ویژه ای در جامعه گذاشته شود، تصریح کرد: «کتاب

زنجیره ای است که یک قسمت آن تالیف است و اگر حلقه ای از این زنجیره مستند شود هیچ کتابی شکل نمی گیرد.» رئیس مجلس شورای اسلامی افزود: توجه به سبایل صنعت چاپ، گسترش کتابخانه و رفع مشکلات کتابداران و منزلت دادن به کتابداری از وظایف دولت و مجلس است و مجلس تلاش می کند تا در خدمت تمام این اهداف باشد.»

سفار هندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سخنانی کوتاه به تمام دست اندرکاران عرضه فرهنگ و کتاب خسته نباشید گفت و ایراد میدواری

بازبینی کنید متوجه این نگران خواهید شد. اگر اصلاحات مربوط به کتاب های تمدن اسلامی را گردآوری کنیم خودش یک اصطلاح نامه غنی خواهد شد که اگر توضیحاتی نیز بر آن بیافزاییم یک دایرة المعارف جامع و سترگ خواهد بود.» رئیس مجلس شورای اسلامی در ادامه عنوان کرد: «در جامعه ما اگر دقت مشاهده می کنیم توده مردم به نوشته بیشتر از گفتار اهمیت می دهند و شاید یکی از اسرار اینکه خداوند در قرآن به قلم و آنچه می نویسد قسم یاد کرده همین نکته باشد. در تمدن اسلامی نیز بارها گفته شده که این تمدن با کتاب همراه و همراه بوده و دوران اوج و اعلای این تمدن با دوران

را بین هم مداخله و ایجاد مفاهیم نمایند.» دکتر حاد عادل ایجاد زبان و سپس خط را یک از راه های این مفاهیم دانست و افزود: زبان خصوصیتی دارد که در زمان قرار ندارد و نمی تواند در زمان استقرار باشد. یک اختراع مهم تری که پس از اختراع زبان صورت گرفت اختراع خط بود. تفاوت خط و زبان در این است که خط اندیشه را از اینکه همراه زمان برود و ناپود شود حفظ می کند و به آن در زمان استقرار و بقا می دهد. این امتیاز خط بر زبان است. با ایجاد کتاب بشر توانست راهی برای انتقال اندیشه از درون به بیرون پیدا کند و به این طریق به غنای خود بیفزاید و از این رو کتاب عزیزترین

اندیشمندان و فرهیگان ایران و سایر ملل، وقتی وارد حوزه فرهنگ می شویم مرزهای جغرافیایی و سیاسی از بین می رود و همه آنها با زبان یک الهی با یکدیگر گفتگو می کنند و به هم یاری می رسانند.» رئیس جمهور همچنین ایراد میدواری کرد در سال های آینده شاهد گسترش حوزه بررسی و مشارکت دانشمندان و نویسندگان و متفکران در عرضه انتخاب کتاب سال باشیم.

دکتر غلامعلی حاد عادل در ادامه این مراسم در خصوص اهمیت کتاب و فرهنگ برای جامعه بشری به ایراد سخنرانی پرداخت. وی عنوان

کرده هر سال این مراسم با کیفیت و کمیت بیش تری برگزار شود. در ابتدای این مراسم دکتر مجید حمید زاده مدرکل اداره کتاب و کتاب خوانی گوازشی از دبیرخانه کتاب سال ارائه کرده که به منزله بیانیه هیئت داوران نیز محسوب می شد.

حمید زاده گفت:کتاب از دیرباز بزرگ ترین ابزار فرهنگ ساز در جامعه بشری بوده است. مسلمانان در آغاز شکوفایی دین رهایی بخش و زندگی ساز اسلام با کتاب به مفهوم ام‌المن که قرآن مجید بود، آشنایی یافتند. قرآن خود نخستین نگاشته و کتاب دودین یافته در تاریخ اسلام و مسلمانان بود.

وی با اشاره به اهمیت علم و پژوهش در اسلام تصریح کرده: با تکلیف بر منابع و دستاوردهای پژوهشگران می توان گفت که هیچ دین و آیین و مکتب و فرهنگ در جهان به اندازه دین اسلام و آیین و فرهنگ مسلمانان به کتاب و نگارش و کتاب خوانی و ساخت و پرداخت کتابخانه ارج و اهمیت نداده است. حتی هنگامی که کاتبان و روزنویسان از روی کتاب ها و رساله ها رونویسی می کردند، توجه به آثار مهم با علایق دینی و عرفانی همراه بوده.

وی ادامه داد: «اگر پژوهشگری کسر همت برینده و آماری از درصد نگاشته‌های ایرانیان مسلمان را در رشته های گوناگون ادبی، علمی، هنری، اخلاقی، دینی و فنی نشان دهد، توابعیم دید که ایرانیان از دیرباز چه نقش سترگ و سهم سهمگینی در کتاب نگاری، خوشنویسی، کتاب پرزای، نسخه نویسی، آرتیشن هنرهای جلد سازی، تزیین، تذهیب و دیگر هنرهای وابسته ایفا کرده اند و به کتاب پرورگ فرهنگ تمدن اسلامی چه برگ های زرین و جوانه های افزوده اند. در پرتو چنین جستار و پژوهشی آن پیش بینی و مژده پاسر پاک اندیش و فرهنگ پرور گرمی اسلام(ص) که فرمود: «اگر دانش در ستاره پرورین بودی، کسانی از ایران بدان دست یابی.» چونان ستاره ای فروزان، آسمان اندیشه بشری را نوربیران خواهد کرد.»

حمیدزاده افزود: امروز بایستی به کتاب و کتابخوانی و کتاب نگاری و تسهیل و ترویج فرهنگ کتاب دوستی و دانش گشتری با همان التزام و تعهد و تقدسی که گذشتگان و پیشینیان ما می نگریستند و کار می کردند و می گویدند، نگاه کنیم و بگوئیم و کار کنیم. به سخن دیگر، نگارش، کوشش و کنش دست اندازگان کتاب و کتاب نگاری و کتاب خوانی بایستی هم سو و هم ساز با خواسته و آرمان های پاک و والای جامعه ایران اسلامی پیش برود. برای فرهنگ سازی و گرایش نوجوانان و جوانان به کتاب خوانی و مطالعه باید به جهادی فراگیر و پیگیر برنامه ریزی شده برخاست.

مدیر کل امور کتاب و کتاب خوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص چگونگی داوری این دوره کتاب سال عنوان کرده در بیست و چهارمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران نیز همانند دوره های پیشین بر اساس ضوابط و آیین نامه مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، داوری آثار در دو مرحله انجام شد. با این تفاوت که در این دوره سعی کردیم در مرحله اول نیز آنجا که امکان دارد از ۴ داور استفاده کنیم. »

وی ادامه داد: «این ۷۸۶۶ آثاری که به دبیرخانه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران رسید، در مرحله اول ۱۷۹۵۵ حذفت و مابقی یعنی ۱۳۷۱ اثر به مرحله دوم راه یافتند. در مرحله دوم آثار توسط حداقل ۴ داور خورم از زبانی و بر اساسی به های ویژه ای که بر اساس معیارهای مورد اتفاق اهلی نظر طراسی شده اند، امتیازبندی شده و آثار برگزیده و شایسته تقدیر مشخص گردید.»

حمیدزاده درباره جوایز چنین بیست و چهارمین دوره کتاب سال توضیح داد: «در این دوره دو جایزه جنینی داشیم، نخست جایزه ویژه سال و جایزه نظم (ص) که در این حوزه نزدیک به ۱۵۰۰ اثر بدون در نظر گرفتن سال انتشار مورد ارزیابی قرار

گرفت و ۷ کتاب در شاخه های، تالیف و ترجمه برگزیده شد. همچنین جایزه ویژه قیام مردم مظلوم فلسطین نیز به منظور حمایت از قیام حق طلبان مردم مظلوم فلسطین و اثبات اهتمام نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به این مهم پرداخت می شود.»

وی ادامه داد: «در ارزیابی، هیئت داورى، سال ۱۳۸۱ یعنی سال آغاز انتفاضة دوم تا سال جاری رایبه عنوان دایره داورى برگزیده و از میان ۲۲۰ اثر، یک کتاب را برگزیده و چهار اثر را شایسته تقدیر دانست.»

حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان یکی از برندگان کتاب سال در خصوص سیره نوی ساحتی ایراد کرد. وی در بخشی از سخنان خود با اشاره به رویه نامنجاری که در غرب برای حمله به پیامبر و دیگر مقدمات مسلمانان آغاز شده است عنوان کرد: «ما برای مقابله با چنین حملاتی می بایست با زبان تحقیق و پژوهش و همچنین تبلیغ اقدام کنیم؛ وی همچنین افزود: «با توجه به شرایط امروز دنیا که از یک سو شیعیان به غلط به توجه نداشتن به سیره نبوی متهم می شوند، از سوی دیگر برخی از مسلمان ندایان سعی در ایجاد تفرقه و تشتت دارند پژوهش در زمینه سیره نبوی ضروری تر به نظر می رسد. پیامبر(ص) اکرم تکیه گاه اصلی ما است که برای مبارزه با افراط گرایی و ایجاد وحدت باید از سیره او کمک بگیریم.»

وی در پایان سخنان خود پیشنهاد کرد در رشته تاریخی گرایش با موضوع سیره نبوی ایجاد شود. ایجاد موسسه مستقل در زمینه سیره نبوی دیگر پیشنهاد او بود. زان دوریگ موسیقی دان و پژوهشگر نامدار

فرانسوی که سال هاست در خصوص موسیقی ایرانی تحقیق می کند از برندگان بخش «مطالعات ایرانی» بود که درباره توجه به اصالت ها و داشته های مشرق زمین سخنانی ایراد کرد. وی که به زبان فارسی مسلط است با اشاره به تاثیر جهانی شدن بر فرهنگ های مختلف تصریح کرده: «در اکثر فرهنگ ها موسیقی با رمز و راز آفرینش کائنات در هم گره خورده است و امری کهن بوده است.» وی با اشاره به اهمیت توجه به اصالت در هنر عنوان کرده: «دما در موسیقی در بی حال درونی بودند در حالی که در موسیقی جدید بیش تر در صدد جلب مخاطب هستند.» دوریگ ادامه داد: «تغییری با ارزش است که با آگاهی همراه باشد ولی متأسفانه در ایران کم تر به این امر توجه می شود از این رو موسیقی ایران در خطر نپیی شدن است.»

وی ادامه داد: «مشکلی که در میان اهالی موسیقی ایرانی وجود دارد این است که کتاب زیادی برای پیشرفت دارند که این نشاب به فرآیند جهانی شدن که باعث حذف موسیقی های اصیل و سنتی است کمک می کند. »

وی در پایان سخانش تصریح کرد: «فرهنگ بدون حافظه مثل درخت بدون ریشه است. به جای تاثیر پذیری از موسیقی غربی به موسیقی مناطق مختلف ایران توجه و روی موسیقی اصیل تکیه کنید.»

واپدیدآوردنگان آثار برگزیده اسامی کتاب ها

✓ در رشته کلیات به خاتم فاطمه رها دوست به خاطر تالیف اصطلاح نامه پزشکی فارسی، آفای مثبت علامی سرویز استار به خاطر ترجمه دانشنامه زیستی شامی و احمد مزوی به خاطر تالیف فهرست نسخه های خطی مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی جوایری اهدا شد.

✓ در رشته فلسفه اسلامی دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی برای تالیف درخشش این رشد در حکمت مشاء، در رشته فلسفه غرب به عبدالکبیر رشیدیان به خاطر تالیف کتاب «موسول در متن آفرینش و، عقل انسانی برای ترجمه اعتراضات و پاسهای دکارت «حازر و به های برتر شدند.

✓ در گروه دین مرکز فرهنگ و معارف قرآن برای تهیه و تدوین دایره المعارف قرآن کریم، موسسه نشر اسلامی برای تحقیق در زمینه جواهر الکلام، و در رشته علوم اجتماعی سعید زینا کلام به خاطر معرفت شناسی اجتماعی، محمد تقی زاده برای تالیف «تأسیس تفکرات اقتصادی و توسعه زاین، مسعود نصاری و محمد طاهری برای تالیف دانشنامه حقوق خصوصی، و وحیی حساس یگانه برای تالیف فلسفه حساسیسی جواوری دریافت کردند.

✓ در رشته زبان، حسن رضایی باغ بدی برای ترجمه «زبانت آفرینغ فروزان»، در رشته علوم کاربردی آرش شهروزان برای تالیف «مرجع کامل طبیبی و روشهای آماده سازی کتابخانه دندان، بونی الله جراحی برای تالیف «تاریخ علوم پزشکی جهان» و جواد عقیقی برای تالیف «معرفی گونه های مهم مرغی مناسب برای توسعه و اصلاح مزارع ایران نقرات برگزیده شدند.

✓ در رشته هنر داود دانشور برای تالیف کتاب «مدآ و بیان برای بازیگر، حمید ندیمی برای ترجمه کتاب «طراحان بنگونه می آیدند»، در رشته انبیاات محمد جواد شریعت برای ترجمه جواهر الاسرار و طواهر الانوار و احمد بیگلری به خاطر تالیف «مفاتیح سله» جواوری دریافت کردند.

✓ در رشته تاریخ صنعتی، نایب فرو و روحا سخا به خاطر ترجمه مجموعه بوئیان و بربرها روی تاریخ بزرگ برگزیده شدند.

✓ در رشته کودک و نوجوان کتابهای آفتاب مجموعه حمایت حضور تالیف محمد طی اعتراری، بابیز در قطار تالیف محمد کاظم مرتضی، «مراود تالیف محمد علی آزادبخواه و مجموعه علم چیست؟ (۱۰جلدی) تالیف سوزان بوژاکی، و سنده محمد رضا فضلوی به عنوان آثار برتر شناخته شدند.

✓ در بخش پیامر پژوهی و در حوزه تالیف نیز کتاب های «فروع ایدیت» تالیف آینه الله جعفر سجانی، «تاریخ تحلیلی اسلام»، تالیف سید جعفر شهیدی، «تاریخ سیاسی اسلام» تالیف رسول جعفریان، «سیره نبوی (۳ ج) تالیف معضفی شلشاد نهرانی و متن الرسول انظم (ص)» و پژوهشگاه باقر العلوم (ع) به عنوان برگزیده شناخته شدند.

✓ در رشته ترجمه کتاب های اعجازی تالیف صدر عدقی، ترجمه محمود مهدوی دامغانی و نظام اداری مسلمانان در صدر اسلام، تالیف عبدالرحی کتانی، ترجمه علیرضا کاکوشی فراگزاولو به عنوان آثار برتر شناخته شدند.

✓ در بخش «فلسطین پژوهی» کتاب «از سالاران بهودی و پارسسی، استعمار بریتانیا و ایران» تالیف عبدالله شهزادی اثر برتر شناخته شد.

✓ در بخش «مطالعات اسلامی» کتاب «احسانگوده توسعه حقوق در اسلام»، نوشته Wael B. Halaq کتاب شدیانی جان، شهود جلیه معوی در تورات ابن عربی، تالیف James Winston Morris کتاب همیشه هنر اسلامی، نوشته Oleg Grabar و کتاب «اندیشه های سیاسی آینه الله رضنی مطهری، نوشته Mahmoud T. Davani تالیف Mahmoud T. Davani به عنوان آثار برگزیده در این دوره معرفی شدند.

✓ در بخش «سیره نبوی» کتاب «سید المرسلین» نوشته «شیخ جعفر الهادی»، کتاب «سیرت مطهر کتاب های سیره نبوی در بین مورخان مسلمان، از آغاز تا دوران عباسی» نوشته «عصام عبودی محمدحسین نصاری»، کتاب «مختصرالجامع فی السیره النبویه» نوشته «سیرره آزادی»، کتاب «معراج نامه شاعرخی» نوشته «Rose Seguy-Maine کتاب محمدصالحی در اروپا» نوشته «Miron Reves کتاب «سیره سیدالانبیاء و المرسلین محمد(ص)» نوشته «علی هاشم الاندلی» و کتاب «نامه حضرت محمد(ص)» نوشته «HassanHosni» عنوان آثار برگزیده، معرفی شدند.

✓ در بخش «مطالعات ایرانی» کتاب «فهرست نسخ خطی فارسی کتابخانه دانشگاه قازان» تالیف «Atsu Aptatova Ansanova»، «موسیقی ایران» اثر سنده «Jeen Daring کتاب «کشفان میان فرهنگ ها» ایران و هند، نوشته نوشته «عبدالمجید آملی» تالیف «Abhay Kumar Sinha, Abhay Kumar Singh» «مطلب نقشه های کهن و تاریخی نوشته محمد رضا سخاب» و «کتاب «ترجمه دیوان مثنوی معنوی به زبان ازبکی» تالیف Zhamal Kamal نوشته برترتین آثار منتشر شده در این بخش معرفی شدند.

بیست و چهارمین مراسم کتاب سال جمهوری اسلامی، اسامی در حالی برگزار شد که از میان ۷۷۰ عنوان کتاب شناسایی شده، ۱۳۳ اثر در موضوعات مطالعات اسلامی و ایرانی به مرحله نهایی داوری راه یافتند. برگزیدگان این دوره گرچه از روند ارزیابی و انتخاب آثارشان توسط هیئت داوران اظهار بی‌اطلاعی می‌کردند اما در عین حال به نظر می‌رسد از داوری‌ها و فرصتی که دست داد سراغ برخی از مولفان و مترجمان منتخب رقیب تا برخی ناگفته‌ها درباره آثار ارائه شده را از زبان خودشان بشنویم.

داوری قابل قبول در انتخاب کتاب سال

دیگری را شامل می‌شوند. تعدادی هم رهنمود برای کارهای خارجی ارائه شده به علاوه دو ضمیمه که یک ضمیمه‌اش ترمین‌های کتاب‌های جدید است. در ضمیمه دوم به نام زمان‌بندی درباره ضرب‌شماره‌ها، شتاب‌ریم و بحث می‌شود.

انتخاب کتاب سال، جستجوی اخگران پنهان

محمدعلی آذینخواه
برگزیده حوزه‌های ادبی و نوجوان
انتخاب کتاب سال به دغدغه اخگران افروخته می‌ماند که زیر لای از خاکستر پنهان‌اند. برگزیدگان این مراسم گویی آثری را به دست گرفته‌اند و انگشتری افروخته را پیدا می‌کنند، آن را می‌افروزند و خرمن آتش بزرگی در شب زمستانی روشن و همه جا را منور می‌کنند. ما در شهرستان‌ها استعداد های زیادی داریم که ناشناخته‌اند و برگزاری چنین برنامه‌هایی می‌تواند بهانه‌ای برای بروز این استعدادها باشد.

من کتاب مرادوه را بعد از دیدن یک مرادوی واقعی که یک جبهه چاه‌کن بود نوشتم. من مرادو را دیدم و شروع به نوشتن کردم که به قول تولستوی نوشتن مثل زاینده است. من هم در این زایش را تحمل کردم تا مرادو متولد شود. مرادو جبهه ای چاه‌کن است که آب روستا را فراهم می‌کند. مرادو شهید آب است.

اعتراضات و پاسخ‌ها

دکارت یکی از مهم‌ترین فیلسوفان غرب است که پدر فلسفه جدید لقب گرفته. کتاب کوچک در عین حال مهمی دارد که در تاریخ فلسفه غرب بسیار اثر گذار بوده به نام «ماتلاب در فلسفه اولی» دکارت در این کتاب آرای بونی را ارائه داد و بیان کرد که ما در این کتاب کلتسا در آن زمان به آن واکنش نشان دادیم به همین دلیل دست‌نوشته این کتاب را قبل از انتشار بین فیلسوفان و متکلمان زمان خودش توزیع کرد تا اگر نقد و اشکال اعتراضی درباره آن کتاب دکارت می‌بینیم که در آن پاسخ داد. دکارت مجموعه این اعتراضات و پاسخ‌ها را به کتاب «ماتلاب شد گردآوری و در وقت دسته تقسیم کرد و به آنها پاسخ داد. مجموعه این اعتراضات و پاسخ‌ها را تشکیل داد. این کتاب در واقع دغدغه و اعتراضات است که متفکران زمان دکارت و کتاب تعلیمات وارد کردند و دکارت هم در این کتاب به آنها پاسخ داد که در واقع مهم‌ترین و مفصل‌ترین اثر او نیز

برگزیده شد. این کتاب در طول بیست سال حدود ده بار تجدید چاپ شده است. اما درباره ویژگی‌های خاصی این اثر باید بگویم در حقیقت من تصمیم گرفتم یک دوره تاریخ سیاسی اسلام را از ابتدا تا آخر دوران بنی عباس بنویسم و هدفم این بود که یک نگاه تحلیلی با مرجع هم به آن داشته‌ام. فکر می‌کنم بخش سیره کتاب من در مقایسه با سایر کارها به دلیل داشتن رویکرد و نگاه قرآنی به آن متفاوت از سایر آثار هم ردیف خود است چون در نگارش سیره سعی کردم بیشتر از قرآن استفاده کنم. به علاوه در این کتاب وقایع نویسی نکردم و سعی کردم کتاب را برای کسانی بنویسم که یک دوره وقایع را خوانده‌اند و اینجا می‌خواهند به

های علمی و غیرعلمی مورد نظریه پردازی قرار داد. این مکتب سه استدلال را برای نسبی‌انگاری معرفت شناختی و ابزارانگاری هستی‌شناختی مطرح کرده به علاوه این معرفت‌شناسی اجتماعی مکتب ادینوور تمام موازین و معیارهای ارزیابی معرفت را نسبی و ابزاری کرده و نهایتاً رابطه میان اهداف و تعلقات اجتماعی - سیاسی از طرفی و دعاری معرفت و چگونگی ارزیابی آن دعاری برقرار می‌کند. کاری که من در این اثر سعی کردم انجام دهم این بود که تمام استدلال‌های فلسفی این مکتب را مورد بازسازی و سپس ارزیابی نقادانه قرار دادم. در نهایت راه‌هایی را هم برای نجات مکتب ادینوور از پاره‌ای مضللات نشان دادم و تلاش

طرحی برای نجات مکتب ادینوور

مکتب سعید زینبیاکام
مکتب حوزه علوم اجتماعی
عنوان کتاب من که در حوزه علوم اجتماعی دربار این اثر باید بگویم از زمان طرح انتقاد های بنیادی ویرانگر بر مبنای پوزیتیویسم و تکنیویسم متعلق در طول دو دهه ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ و اضمحلال مکتب این دو مکتب، رویکردهای متعددی را من به فهم معرفت و اینکه معرفت چیست و به ویژه معرفت علمی، این رویکردها به مکتب توفه‌ور در موضوع بنیادی معرفت‌شناسی را مورد توجه قرار دادند. اولین موضوعی که مورد توجه جدی قرار گرفت این بود که دعاری معرفتی را چگونه

موضوع نگاه تحلیلی داشته باشند و قدری هم نگاه نقادانه به برخی مشهورات داشته‌ام.

اولین تالیف از «صدا و بیان»

داوود دانشور
برگزیده حوزه‌های
مادر زینت صدایان آثار چندانی در ایران نداشته‌ام. این در این زمینه است که در توریک است. پیش از تألیف حوزه‌ها و بیان برای بازگویی چه در سینه و چه تئاتر است. این کتاب می‌تواند هم از لحاظ نظری اطلاعات خوبی در دسترس علاقه‌مندان قرار دهد و هم ترمین‌های زیادی برای آن‌ها ایجاد کند. کتاب نظریه‌های عقلی برای علاقه‌مندان نیز کتاب نظریه‌های عقلی دارد و اینکه صدایان چگونه به بیان آغاز شد و تا امروز ادامه یافت. در فصل دیگری به شما کمک‌کننده‌های عربی می‌پردازیم. عناصر سخن یا ارائه‌کننده‌های گفتار، بخش

کردم حوزه‌های بکر و ناکاویده‌ای را به منزله عرصه‌های قابل پژوهش و توسعه مطرح کنم. آنچه گفته در مجموع، خاستگاه و شاکله اصلی این کتاب است.

رویکرد قرآنی به سیره پیامبر (ص)

رسول جعفریان
منتخب بخش ویژه سیره شناسی
من بخش اول کتاب تاریخ سیاسی اسلام - قسمت تاریخ جاهلیت و تاریخ نبوی - را در سال ۶۳ و قسمت سیره در سال ۶۵ و قسمت بعد از پیامبر را در سال ۶۷ نوشته‌ام. این کتاب مجموعه‌ها سه جلد بود که در سال ۷۲ آن را بازنویسی کردم و در دو جلد چاپ شد؛ یک جلد سیره رسول خدا و یک جلد دیگر هم تاریخ سیاسی اسلام بعد از رحلت پیامبر تا پایان بنی‌امیه را شامل می‌شد. در واقع این کتاب اسامی به مناسبت سال پیامبر در این مراسم

می‌توانم ببینم کنیم و دوم اینکه منزلت یا حوصلت باور یا دعوی معرفتی که پذیرفته شده چه منزلتی دارد. در حوزه علم فلسفه‌شناسی یعنی حوزه‌ای که شامل فلسفه علم، جامعه‌شناسی علم و تاریخ علم می‌شود یکی از فعال‌ترین و پرچالش‌ترین مکتب‌ها و نظریه‌های کلاسیک توفه‌ور همین مکتب معرفت‌شناسی اجتماعی ادینوور است که در این کتاب به تفصیل مطرح و تحلیل و نقادی قرار گرفته است.

این مکتب حدوداً از اوایل دهه ۶۰ میلادی یعنی تقریباً ۳۶ سال پیش ظهور کرد و بعد هم به سرعت شروع به توسعه و رشد کرد. به ویژه در کشورهای انگلوساکسون و نیکشتاین‌عقل‌ترین و پرفرودترین فیلسوف قرن بیستم و ناسی‌گون‌شهرت‌ترین و پرفرودترین فیلسوف و مورخ علم‌شناس معاصر نقش شواهد تجربی، معقولیت و منافع یا تعلقات اجتماعی را در ارزیابی نظریه

محسوب می شود. دکارت در آنجا توانسته بخش اعظم فلسفه اش را باز کند و شرح دهد. من ترجمه ان اثر را که چاپ اول آن نیز هست با همکاری انتشارات علمی فرهنگی برای علاقه مندان این حوزه ارائه کرده ام.

درخشش ابن رشد

در حکمت مشاء

دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی

برگزیده حوزه فلسفه اسلامی

ابن رشد یکی از بزرگ ترین فلاسفه ای است که بعد از ۸۰۰ سال هنوز شناخته نشده است. این کتاب برای اولین بار است که در ایران نوشته می شود البته در کشورهای دیگر به این موضوع پرداخته شده است اما ما اکنون چنین اثری را نداشته ایم و فکر می کنم داورانی که این کتاب را انتخاب کرده اند به خوبی از این قضیه آگاه بوده اند. به اعتقاد خود این کتاب بسیار ارزشمند و قابل تأمل است.

من برخی مباحثی که در این کتاب به آنها پرداخته ام عبارت اند از: پروتئین های ابن رشد و ابن سینا در آثار فلسفی قرون وسطی و مغرب زمین، حقیقت دوگانه یا دو گونه برداشت از حقیقت یکانه، ابن رشد در مقام جمع و توفیق میان فقه و فلسفه، جنجالی ترین مسئله مورد اختلاف میان ابن سینا و ابن رشد و ...

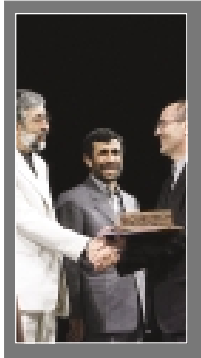
پرسش از سنت

دکتر زان دوویندا (ارانس)

برگزیده حوزه مطالعات ایرانی - اسلامی

تألیف حدود ۱۲ جلد کتاب نوشته ام که تعدادی در آنها مربوط به موسیقی سنتی و موسیقی غربی در ایران است.

تجربیات من ابتدا فلسفه بود و بعداً تحصیلاتم را تا مقطع دکتری در زمینه موسیقی دنبال کردم. مهم ترین ویژگی کتاب من پرسش از سنت این است که تا به حال کتابی درباره موسیقی ایران به زبان انگلیسی وجود نداشته. گرچه من آن را به زبان خود یعنی فرانسه نوشته ام اما فایده به زبان انگلیسی چاپ شد. اما آنچه من در این کتاب به آن پرداخته ام این است که به واسطه تعلیمات زورآزمایی که در غرب علیه ایران وجود دارد مطالعه مردم غربی تلقی نادرستی از ایران دارند. به ویژه درباره موسیقی. آنها گمان می کنند موسیقی در ایران متنوع است و حتی سازها را می شناسند. بنابراین من خواستم این نگرش را اصلاح کنم و قید کرده ام که موسیقی ایران بسیار غنی، زنده و متنوع است و مردم ایران بسیار علاقه مند به موسیقی هستند.

اصل مطلب این است که گوش ما به صداهای مختلف و عجیب و غریبی آلوده شده از صدای زنگ موبایل گرفته تا اصوات مضر دکتری که حواس ما را تحریک می کند. موسیقی که الان بیشتر در اینجا می شنویم اغلب دو گانه یا بیشتر است. شما هیچ وقت موسیقی مفاتی نمی شنوید. مردم کم به این صداها عادت می کنند و طراقت موسیقی ایرانی و شرقی که خیلی لطیف و پیچیده است به مرور کم رنگ می شود.

شرح مختوی بعد از صدسال

دکتر محمدجواد شریعت

برگزیده حوزه ادبیات

«چواهر الاسرار و زواهر الانوار» اولین شرح مثنوی است که صدسال بعد از مولوی به وسیله کمال الدین حسین خوارزمی که خودش از سلسله مولویه بود نوشته شده است. من برای تصحیح این کتاب نسخه های مختلف را مطابقت داده ام و علاوه بر این فهرست های متعددی برایش نوشته ام و لغزش را معنی کرده ام. مهم ترین ویژگی این کتاب این است که یک نفر که خودش از سلسله مولویه است شرحی بر مثنوی نوشته اما فقط برای سه دفتر شرح نوشته و بعد به وسیله پادشاه زمان مقبول شده است. اما برای همین سه دفتر که نوشته ابتدا یک مقدمه در حد یک کتاب نوشته است. این مقدمه خواننده را برای فهم اشعار مولوی آماده می کند و بعد سه دفتر را شرح داده است که همه آنها را من در این کتاب که چهار جلد شده آورده ام. جلد اول این کتاب در سال ۱۳۶۲ چاپ شد ولی سه جلد دیگر اواخر سال ۸۲ زیر چاپ رفت. این اولین بار است که چنین شرحی نوشته می شود.

دانشنامه زیبایی شناسی

دکتر امیرعلی نجویمان

مترجم منتخب بخش کلیات

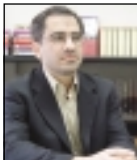
کتاب «دانشنامه زیبایی شناسی» حدود ۶۶ فصل دارد که هر فصل نوشته یک مؤلف است. یعنی این کتاب ۶۶ مؤلف دارد و ویراسته دو نفر به نام پریس گات و دومینک مک آویر لوئیس است یعنی این دو نفر ویراستار اصلی و گردآوردندگان کتاب هستند. این کتاب را انتشارات انلر در سال ۲۰۰۱ برای اولین بار چاپ کرد و ما از روی همان چاپ کار ترجمه را انجام دادیم. ترجمه این کتاب به همراه پنج نفر دیگر از دوستان از جمله دکتر منوچهر صالحی، خلدوکت شیده، محمدرضا آقایی، باک محقق، آقایی مسعود قاسمیان و دکتر فرهاد ساسانی صورت گرفت. پس از پایان ترجمه هم آقای مشیت اعظمی با کمک آقایان باک محقق و مسعود قاسمیان کار ویرایش متن را انجام دادند.

پادداشت

دکتر محمد رضا روضقی

دبیر چهاردهمین دوره جایزه جهانی

اسلام پژوهان از نگاه کتاب سال

چهاردهمین دوره جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی در بخش ویژه ای به آثار سیره نوسان داخلی و خارجی پرداخت. دلیل این امر، لزوم انجام فعالیت ویژه در حوزه مکتوب از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سال پیاپی اعظم (ص) بود.

مقدمات این کار از آغاز مردادماه آغاز شد و با عنایت به تمامی آثار ارزشمندی که طی سال های اخیر نگارش یافته است، کتاب ها را بر خلاف سایر بخش ها فارغ از چهارچوب زمانی مورد داوری قرار دادیم. دبیرخانه علمی در بخش خارجی با دو مشکل جدی روبه رو بود. نخست اینکه ضروری است آثار منتشر شده در دنیای اسلام، حداقل های باور اهل بیت را به استناد تاریخ و سیره رعایت کنند. مشکل دیگر مربوط به لزوم مطالعه میدانی درباره آثار سیره پژوهان شرق شناس بود. زیرا اشرف شناسی با مشکل در فهم روبه رو است و از سویی دیگر باید از آثار خوب با اندکی مدارا تقدیر کرد. به علاوه لازم است آثار غیر دقیق و غیر تاریخی نیز مورد انتقاد قرار گیرند. بدین ترتیب محافل ادبی غرب به این نکته پی خواهند برد که تمامی آثار خوب و بد شرق شناسان زیر ذره بین دنیای اسلام به ویژه ایران اسلامی است.

در جایزه جهانی، آثار نویسندگان چون پروفیسور آنجلیکا نوبود، مادلونگ هارلد و مونسکی درباره اسلام، سیره قرآن پژوهی و خاورشناسی مورد مذاقه قرار گرفت. آرای نوبود در کنار نقد مادلونگ در حوزه تاریخ و سیره و نظرات مونسکی در حوزه پژوهش های قرآنی و حدیث این نوید را به همراه دارد که در غرب با رویکردی جدید نسبت به اسلام روبه رو هستیم. حتی نوبود عقیده دارد فاصله باورهای غربی از اسلام با حقیقت آن بسیار است. وی بر آرای سطحی خاورشناسان می نازد و مطالعه قرآن و سیره نبوی اسلام را با پیش فرض های سطحی و غیر علمی به دور از اصول اسلامی نادرست می خواند. اما متأسفانه مراکز علمی داخل کشور کمتر وی را می شناسند.

نمونه دیگری از خاورشناسان اسلام پژوه، هارلد مادلونگ است که در جستارهای نام «جمع قرآن دیدگاه های خاورپژوهان را درباره جمع قرآن و احادیث اسلامی به نقد کشید». وی جزو پرکارترین اسلام شناسان غربی در زمینه سیره و حدیث نبوی است و آثار و مقاله های گوناگونی در زمینه تاریخ قرآن، تاریخ فقه و دایرة المعارف قرآن دارد.

کتاب «جان شنینی محمد (ص)» اثری از ویلفرد مادلونگ است که شاعر چاپ چهارم آن از سوی آستان قدس رضوی هستیم. از سخنان این خاورپژوه که رویکردی متفاوت با آرای دانشمندان بدگمان و بدبین نسبت به اسلام مانند «شاخت» و «گلدزیه» دارد، می توان به دو نکته اشاره کرد: نخست اینکه وی روش پیشین خاورشناسان را نقدپذیر می داند و معتقد است غرب مسیحی و غیر مسیحی در تمامی سطوح باید دریابد که قرآن بنیادی ترین منبع است. دومین نکته آنکه با یک سلسله تحلیل های محتوایی از قرآن می توان به بسیاری از موضوعات مانند جایگاه اهل بیت پی برد.

بنابراین می توان گفت روند اندک شکل یافته کنونی در غرب نیازمند رصد کردن و ارتباط تنگاتنگ با مراکز علمی داخل کشور است که متأسفانه تاکنون کار درخور توجهی در این زمینه انجام نشده و اقدام بایسته این مراکز را می طلبد. ما نیز در مراسم اسامی به این اتفاق مهم توجه کردیم تا زمینه آگاهی و اطلاع محققان و اندیشمندان داخل کشور را به جریان موجود فراهم کنیم.

دو اتفاق ویژه برای جایزه جهانی کتاب سال

بیست و چهارمین مراسم جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی در بخش داخلی و چهاردهمین دوره این جایزه در بخش خارجی به کار خود پایان داد. اما هنوز خبرهای مربوط به این رخداد فرهنگی در رسانه‌ها منتشر می‌شود و آن گونه که دبیرخانه این مراسم پیش‌تر اعلام کرده بود، سختگویی از هیئت داوران در بخش معرفی خواهد شد تا در جلسات نقد و بررسی، روند انتخاب آثار و نحوه داوری‌ها را به بحث و بررسی بگذارند.

در این بین، نگریستن به این مراسم از دید پرندگان نیز موضوع جالبی است. خصوصاً نوع نگاه پرندگان خارجی به این مراسم مسئله‌ای درخور توجه است. اسامی نیز مانند سال‌های گذشته در دو بخش

می‌پرسم ویژگی کتابی که ترجمه کرده اید، چیست؟ و جواب می‌دهد: «من سعی کرده‌ام، ترجمه‌ای که بر اساس زبان روز باشد و مقصبات زبان عرب را در دوره معاصر در نظر گیرد به دست مخاطبان دهم. در ترجمه این کتاب، تعلیقات زیادی به متن اصلی افزودم. فهرست جامعی برای کتاب فراهم ساختم و منابع غنی این کتاب را نیز ذکر کردم. چنین بود که این کتاب در ایران و لبنان چندین بار به چاپ رسید.»

الهادی درباره لزوم ترجمه چنین کتابی منذر می‌شود: «متأسفانه در زبان عرب کتابی که به صورت مستند، شسته و رفته و به زبان روز به سیره نویی توجه کرده باشد، وجود نداشت. به همین دلیل تصمیم به ترجمه این کتاب گرفتم و نام آن را هم

خصوصی درقم‌زمینه و شرایط تحقیق فراهم شده است. دین پژوهان مکان مناسبی برای کارهای پژوهشی خود یافته‌اند.»

محمود تقی زاده داوری باید تحقیقاتمان را به زبان‌های خارجی منتشر کنیم

موضوعی که «شیخ محمدجعفر الهادی» مورد تأکید قرار می‌دهد هم یکی از دغدغه‌های محدود تقی زاده داوری، رئیس مرکز شیعه‌شناسی و یکی از بزرگان جایزه کتاب سال جهانی است.

او هم بر ترویج کتابخوانی صحه می‌نهد و می‌گوید: «ما به زبان فارسی تألیف چشم‌گیر می‌کنیم که مناسب

برای نوشتن این کتاب قلم به دست گرفتن از گوشه و کنار جهان بی‌گیر کار من بودند. و بارها مهمانان خارجی زیادی برای آشنایی با کار من به ایران آمدند. دست آخر هم کتاب را انتشارات «الذیح» منتشر کرد.»

وی تصریح کرد: «متولیان امور فرهنگی باید خلأها را شناسایی و درک کنند و فعالیت‌ها را سازمان دهند. زیرا ظرفیت‌های خوب و مناسبی وجود دارد که استفاده‌یینه به آن صورت نمی‌گیرد. مثلاً طی دهه‌های اخیر، طلاب زیادی به خارج از کشور رفته‌اند و با آشنایی با زبان‌های غربی، گوناگون به خارج از کشور می‌فرستیم تا برای تبلیغ، سخنرانی کنند. این امر نیکو و میوه‌ی است؛ اما اولویت با این کار نیست.

به عقیده رئیس موسسه شیعه‌شناسی، باید از این افراد برای تألیف آثار به زبان‌های خارجی استفاده کرد و در کنار کارهای تبلیغی به کارهای تحقیقی نیز اهمیت داد.

تقی زاده داوری نیز انتخاب آثار ارزنده در مراسم کتاب سال جهانی را مفید دانست و تصریح کرد: «این جریان باعث جلب نظر و آیداه بخشی به محققان شده و در بلندمدت می‌تواند جریان ساز باشد و برای معرفی آثار مهم و قابل توجه مفید است. به نحوی که می‌تواند باعث دلگرمی و تشویق محققانی شود که به دنبال تألیف آثار به زبان‌های خارجی هستند.»

علی‌هاشم الاسدی شیعه باید بتواند پاسخگوی ادعاهای بی‌اساس باشد

«علی‌هاشم الاسدی» برنده جایزه جهانی کتاب سال هم بر این باور است که محققان شیعی باید بتوانند در سطح بین‌المللی پاسخگوی ادعاهای بی‌اساس دینی برخی از معاندان و شیبه‌افکنان باشند.

وی در تبیین این نظر گفت: «ما در حوزه تحقیقات دینی و مطالعات اسلامی همواره با چالش‌ها و مشکلات علمی و فرهنگی زیادی مواجه شده‌ایم که در این بین به نظر من مهمترین مسئله شیعه افکنی عده‌ای از معاندان است.»

این محقق و مترجم علم دینی تصریح کرد: «برخی از مخاطبان هدفمند و حقیقت‌جو هستند، اگر به این افراد حقیقت ارائه کنیم می‌پذیرند و گردن می‌نهند؛ اما عده‌ای هم هستند که متأسفانه چنین نیستند و با ادعاهای بی‌اساس سعی در به چالش کشیدن دین دارند و ما باید با زبان علم و تحقیق پاسخی درخور برای این افراد داشته باشیم.»

الاسدی در معرفی کتابی که جایزه کتاب سال را به خود اختصاص داده است، گفت: «نام کتابی که من ترجمه کرده‌ام «سیره سید الانبیا» و «مرسلین» است که ترجمه‌ای است از کتاب «سیره رسول خدا» نوشته حجت‌الاسلام رسول جعفریان؛ البته من تعلیقات و حواشی‌ای نیز به متن اصلی افزوده‌ام که متن را برای مخاطبان عرب زبان قابل فهم و درک نماید.»

این برنده جایزه کتاب سال درباره لزوم ترجمه این کتاب اظهار داشت: «نکته مهم در انتخاب این اثر روبرگردن نویسنده بود. این کتاب از دیدگاه یک عالم شیعی نوشته شده و تحقیقی جامع درباره سیره نبوی است. تحقیقی که با معرفی ۳۵ نفر از سیره‌نویسان و حدود چهارصد منبع معتبر همراه است. دیگر ویژگی این اثر مستند بودن آن است. این امر برای یک تحقیق تاریخی بسیار اهمیت دارد.»

وی افزود: «به نظرم رسیدن این کتاب را که بسیار

با شرایط روز باشد و به نیازهای امروز مخاطبان پاسخ بگوید، زیاده‌نداریم و این مسئله‌ای است که باید به آن توجه کنیم. البته در کنار این مسئله نباید مخاطبان مشتاق خارجی را فراموش کنیم. ما باید تحقیقاتمان را به زبان‌های بین‌المللی نیز منتشر کنیم. برای مخاطبان خارجی فرهنگ اسلامی نیز مطلبی درخور و مناسب فراهم آوریم.»

وی معتقد است، «مادامی که ما خود دست به تولید و تحقیق به زبان‌های بین‌المللی نیز نزنیم در تحقیقاتی که درباره اسلام می‌شود، جاهلی نخواهیم داشت. این نقطه ضعف ما این است که کمتر حاصل پژوهش‌های خود را به زبان انگلیسی چاپ می‌کنیم و این به دلیل عدم تسلط محققان ما به زبان‌های خارجی است.»

تقی زاده داوری، که برای تألیف کتابی درباره زندگی و اندیشه شهید مرتضی مطهری به زبان انگلیسی رایز کرده است، گفت: «این کتاب خارجی در بخش مطالعات اسلامی را به خود اختصاص داده است، می‌گوید: از زمانی که نویسی شود.»

این محقق علوم اسلامی با تأکید بر اهمیت رواج کتاب خوانی، افزود: «البته نباید خود را به این تلاش‌ها محدود کنیم؛ زیرا کارهای ضروری دیگری نیز هست که باید به آنها پرداخت. از جمله برگزاری مسابقات، کاهش دادن قیمت کتاب. اگر قیمت آن بالا باشد، به نیاز سی‌ام و چهارم نزول می‌کند. پس باید سعی کرد قیمت کتاب را از راه‌های گوناگون کاهش داد. یکی از این راه‌ها این است که کتاب‌ها را در مدل جمع‌بندی و ساده چاپ کنیم تا هر قشر و طبقه‌ای بنا به استطاعت مالی خود کتاب بخرد.»

این برنده جایزه کتاب سال جهانی با تأکید بر اهمیت آن که در فرهنگ اسلامی به کتابت و کتاب خواندن داده شده است، گفت: «خوشبختانه امروز در ایران و

«سید المرسلین» نهادم.»

به عقیده الهادی، «در حوزه مطالعات اسلامی و دین پژوهی به طور کلی دو مشکل اساسی وجود دارد. یک مشکل محتوایی و یک مشکل سوزی. به لحاظ محتوایی باید به مسائلی پرداخته شود که متأسفانه نمی‌شود و تحقیقات نیز باید جهت یافته و صورت‌بندی شود تا هر محقق و دین پژوهی به صورت مستقل عمل نکند و موازی کاری صورت نگیرد. از نظر فرم و صورت نیز مشکل به شکل تألیف بازمی‌گردد. متأسفانه نثر اصحاب حوزه و عالمان دینی کمی قدیمی و منسوخ است و ما باید تلاش کنیم به زبانی جذاب و قابل فهم به تألیف کتاب بپردازیم.»

الهادی جایزه کتاب سال را خصوصاً در بخش جهانی بسیار مثبت دانست و گفت: «این جریان فرهنگی مبارک و مقدسی است که اثر مثبتی بر روحیه اصحاب قلم داشته و روند میوه‌ی آن نهادینه کرده است و در بلندمدت می‌تواند باعث ترویج کتاب خوانی و کتاب نویسی شود.»

این محقق علوم اسلامی با تأکید بر اهمیت رواج کتاب خوانی، افزود: «البته نباید خود را به این تلاش‌ها محدود کنیم؛ زیرا کارهای ضروری دیگری نیز هست که باید به آنها پرداخت. از جمله برگزاری مسابقات، کاهش دادن قیمت کتاب. اگر قیمت آن بالا باشد، به نیاز سی‌ام و چهارم نزول می‌کند. پس باید سعی کرد قیمت کتاب را از راه‌های گوناگون کاهش داد. یکی از این راه‌ها این است که کتاب‌ها را در مدل جمع‌بندی و ساده چاپ کنیم تا هر قشر و طبقه‌ای بنا به استطاعت مالی خود کتاب بخرد.»

این برنده جایزه کتاب سال جهانی با تأکید بر اهمیت آن که در فرهنگ اسلامی به کتابت و کتاب خواندن داده شده است، گفت: «خوشبختانه امروز در ایران و

«مطالعات اسلامی» و «مطالعات ایرانی» جایزه کتاب سال به تعدادی از محققان ایرانی و خارجی که آثاری به زبان غیر فارسی، تألیف یا ترجمه کرده‌اند، اهدا شد. کتاب هفته گفتگویی را با تکی چند از این افراد تزیین داده است. گفتگوهایی صمیمانه و گوناگون که در هفت لاله به انجام رسیده است. با این توضیح که از آنجا که جایزه کتاب سال در بخش خارجی به آثار تعلق می‌گیرد، از جمله ملاک‌ها زبان اثر بوده که باید غیر فارسی باشد، بنابراین تعدادی از جوایز به موفقان و مترجمان ایرانی‌ای تعلق گرفته که آثاری به زبان‌های غیر فارسی نوشته‌اند.

شیخ محمدجعفر الهادی زبان محققان روزآمدتر شود

«شیخ محمدجعفر الهادی»، روحانی خوش رو و سالخورده‌ای است که روی یکی از میل‌های تالار هتل لاله نشسته و مصفايي در دست دارد و قهوه‌ای در پیش رو. وقتی سر سخن را با او باز می‌کنم، در می‌یابم که خود در کریم‌تولد شده و بیشتر سال‌های کودکی را در این شهر سپری کرده است؛ اما از سال‌ها قبل به ایران آمده و در حوزه علمیه قم نزد استادان بزرگی چون امام خمینی (ره) و آیت‌الله گلپایگانی و علامه طباطبائی تحصیل کرده است.

او که برای ترجمه فروغ‌الهدیه آیت‌الله جعفر سبحانی (به زبان عربی) در بخش «مطالعات اسلامی» جایزه کتاب سال را در بخش بین‌المللی به خود اختصاص داده است؛ رئیس مرکز آموزش تخصصی علوم الحدیث وابسته به حوزه علمیه قم و رئیس دپارتمان کلام و دانشگاه آل‌البیت است.

می‌گوید: «زبان محققان روزی روزآمد نیست و این ضعفی است که باید برای آن فکر کرد.»

جامع و مفید است. به عربی ترجمه کنم تا مخاطبان عرب زبان هم بتوانند از این تحقیق آزرنده استفاده کنند. عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد دربارۀ جایزه کتاب سال گفت: «جایزه می تواند باعث تشویق بیشتر و مایه دلگرمی محققان شود و سندی است بر فرهنگ دوستی ایرانیان و توجه آنان به اندیشه و کتاب و فرهنگ».

جمال کمال

مولوی مرافقون خود کرده است

جمال کمال، ادیب و مترجم ازبکی، که برای ترجمه «مثنوی معنوی» به زبان ازبکی، جایزه بخش مطالعات ایرانی کتاب سال را به خود اختصاص داده است؛ هم بر رویگی های فرهنگ ایرانی تأکید کرد و مراسم کتاب سال حرکتی مثبت و تشویق کننده‌ای است که می تواند محققان را دلگرمی بخشد؛ اما پیش از اینها، عشق به تحقیق و تألیف درباره فرهنگ ایران مرا به اینجا کشانده است.

وی تصریح کرد: ما قدر نشکند با همه سفر تاخذه‌ها در ارتباط هستیم، مثلا سفرات ژاپن به ما رایانه هدیه می دهد و سفرات آلمان مرسدس بنز اما سفر نخانه شما یاری می رساند که ما کتاب هایمان را اجاب کنیم و این مبارک ترین کاری است که یک کشور می تواند برای اعتلای فرهنگ خود انجام دهد.

این مترجم و شاعر ازبکی افزود: به قول ما ازبک‌ها، کتاب آفتاب است، یعنی عنصری ماندگار و روح انگیز که حیات بخش جان های آدمیان است.

کمال درباره آثاری که تا کنون منتشر کرده است گفت: من تا کنون ۱۲ اثر از شکسپیر را ترجمه کرده‌ام، ترجمه ای از هیچ بلاغۀ حضورت علی (ع) دارم و منطق عطار نیشابوری را نیز به زبان ازبکی برگردانده‌ام، اما برای من مولانا بزرگ پیغمبر است. وی تأکید کرد: مولانا بحری بی پناهی از اندیشه و معرفت است که مرافقون خود کرده. وقتی مثنوی معنوی او را برای ترجمه به دست گرفتم، احساس نمی کردم که کارم کمی و کم و هر چه در این باره

بگویم کم گفته‌ام.

کمال، با بیان اینکه درجه معنویت مولانا در بین عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد درباره شعر معنویت و آثارش، کتابی گرانتنگ به زبان فارسی است که هر خواننده ای را بر سر ذوق می آورد و شما ایرانیان باید قدر و جایگاه فرهنگ و سنت خود را بدانید.

ژان دورینک

سنت‌های خود را نادیده نگیرید

این نژیکه بر سنت و فرهنگ ایرانی، نکته ای بود که ژان دورینک، محقق فرانسوی، نیز در گفتگو با کتاب هفته بر آن تأکید داشت. وی که برای نوشتن کتاب «موسیقی ایران پرسش از سنت» جایزه بخش مطالعات ایرانی چهاردهمین دوره کتاب سال جهانی را به خود اختصاص داده است، در این باره گفت: موسیقی سنتی ایران ویژگی های منحصر به فردی دارد که جهانیان را به خود جلب کرده است، شما هم نباید سنت های خود را نادیده بگیرید و به دست فراموشی سپارید.

دورینک افزود: «خوانان ایران به دنبال توسعه و پیشرفت هستند و در کشان هم از توسعه، اروپایی شدن است، در صورتی که این اشتباه بزرگی است، شما باید راه توسعه را از دل سنت ها و فرهنگ بومی خودتان بیایید.علاوه‌طور که اروپا نیز چنین مسیری را برای توسعه

محمد رضا سحاب:

اگر بخواهیم برای دفاع از

نام خلیج فارس کار علمی

کنیم ، باید کتابی مستند

بنویسیم و به مراکز مهم

خارجی از جمله رسانه ها و

دانشگاه ها بفرستیم

یافتن طی کرد.

این محقق موسیقی ادامه داد: «خلا در موسیقی سنتی شما که من به آن موسیقی اویانه می گویم، عناصر و تم های هست که بسیاری خارج جایی که به موسیقی شرقی علاقه دارند جذاب و دلچسب است. با این وصف من می بینم که جوانان به دنبال بازار کلاسی شده هنر جهانی به خلق آثاری مابدرت می ورزند که اصلا هیچ هویت یا اصالتی ندارد.

دورینک با اشاره به تنوع موسیقی ایران در نواحی مختلف و تعدادی که وی طی سالیان منمادی روی این موسیقی نگاه کرده است، تصریح کرد: آنچه من را به موسیقی شرقی و به صورت خاص موسیقی ایرانی جذب کرده است، اصالتی است که در این موسیقی نهفته است؛ اما متأسفانه شما به تاریخ و فرهنگ خود توجه ندارید. من تاریخ موسیقی ایران را تاریخ پذیریرگی نامیدم، چون وقتی از تاریخ موسیقی سوال می کنم کمتر کسی بیش از گفته های پذیریرگش را به یاد دارد.

وی گفت: فرهنگ بی تاریخ چون درختی بی ریشه است؛ گفت تحقیق در ایران کار دشواری است چون منابع و تاریخ موضوع بسیار شگفت است، با این حال من به دنبال ریشه های این فرهنگ برآمده ام و این تنها به دلیل علاقه ای است که من به فرهنگ و سنت ایران دارم.

دورینک درباره جایزه کتاب سال گفت: «من خوشحال هستم که نوازسته ام چنین جایزه ای را بریم؛ اما محقق واقعی برای هیچ جایزه ای تحقیق نمی کند. محقق کار خود را برای ارشای درونی خود انجام می دهد. سال اگر کارش مورد توجه و تشویق واقع شد خوشحال می شود؛ اما اگر نشانه فرقی برایش نمی کند. با این وصف من خوشحالم که در ایران به کارهایی که خارجیان برای فرهنگ و سنت و هویت ایرانی می شود، ارجح می دهند.

محمد رضا سحاب:

مابرای دفاع از هویت خود

چندان هزینه نمی کنیم

محمد رضا سحاب گفت: هم که برای تألیف کتاب «خلیج فارس: اطلس نشانی کهن و تاریخی» به زبان انگلیسی جایزه بخش مطالعات ایرانی چهاردهمین دوره مراسم کتاب سال جهانی را به خود اختصاص داده است، با اشاره به کارهایی که ضرورت دارد برای حفظ هویت فرهنگی و ملی خود انجام می گوید: جایزه کتاب سال امسال کمتر کرده در واقع همین که یک نهاد مسئول درک کرد که من و همکارانم تلاشی هم چند کوچک، برای حفظ هویت این کشور انجام داده‌ام، از نظر عمومی برای ما کافی است.

وی افزود: من بخش مادی جایزه ام را به علاوه ۷۵۰۰۰ دلار از کمک های ایرانیان خارج از کشور برای تأسیس یک موسسه غیر سیاسی و غیر نظامی اختصاص می دهم که از نام خلیج فارس دفاع کنیم. سحاب گفت: تصدقی موسسه غیر سیاسی و غیر نظامی کار توگرافی سحاب را برعهده دارد.تصریح کرد: توقع من از ناشر کتاب خلیج فارس این بود که این کتاب را رایگان در بین نهادها و موسسات خارجی بخشند و با حداقل یک کپی قیمت معادل برای آن داشته باشد؛ اما متأسفانه همین که ناشر این کتاب برای آن داشته باشد، ما ۲۰۰ دلار است که بر خلاف قرار اولیه بود.

وی افزود: شاید من تنها مؤلفی باشم که از قیمت گزاف کتاب خشنود نیستیم، اما اگر بخواهیم برای دفاع از نام خلیج فارس کار علمی کنیم، باید کتابی مستند بنویسیم و به مراکز مهم خارجی از جمله رسانه ها و دانشگاه ها بفرستیم.

دفاع از نام خلیج فارس کار سرب یک به عقیده سحاب، نگر و در نظر نیست و یک تلاش جمعی و عزم عمومی را در سطح بین المللی می طلبد. این نویسنده جایزه کتاب سال جهانی گفت: متأسفانه برای جمل واقعیت، هزینه های گزاف و پولهای هنگفتی خرج شده؛ اما ما برای دفاع از هویت خود و انعکاس واقعیت چندان هزینه نمی کنیم. این در حالی است که هزینه جمل واقعیت، سنگین تر از انعکاس آن است.

کتاب سال

کتاب
سال پیامبر اعظم (ص)

رایحه خوش عشق

داستان ها و درس هایی از پیامبر اعظم (ص)
اسلامی

دفتر نشر و فرهنگ اسلامی در سال پیامبر اعظم (ص) برای هشتمین بار کتاب داستان ها و درس های از زندگی پیامبر اسلام (ص) را به چاپ رسانده است.

مرغی نظری نویسنده این کتاب هدف خود را از طرح داستان های موجود در آن، شناخت قسمت های از تاریخ بسیار مهم و حساس اسلام عنوان کرده است.

در این کتاب سعی شده‌س از هر داستان تلخ اخلاقی، تربیتی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی آن برای علاقه مندان درج شود.

پیامبر و اولین نماز جماعت، پیامبر و پیمان فداع از مظلوم، سرانجام بد اخلاقی در خانواده، پیامبر و ارزش های اخلاقی، پیامبر و مشورت، پیامبر و دقت در تقسیم غنائم و عدالت پیامبر (ص) از جمله عناوین داستانی گردآوری شده در این مجموعه است.

در صفحه ۲۰۰ این کتاب، داستانی با عنوان «معالجه وسوسه شیطنی» به چشم می خورد. نویسنده به نقل از امام باقر (ع) داستان مردی که نزد پیامبر می آید و می گوید ای رسول خدا من منافق شده‌ام می آید.

را درج کرده است. در این داستان پیامبر خطاب به آن مرد می فرماید: به خدا سوگند که تو منافق نشده‌ای و اگر منافق بودی بزود من نمی آمدی که مرا به آن آگاه کنی؟ چه چیز تو را به شک انداخته است؟ به گذشتن آن دشمن حاضر (شیطان) به محاطرت آمده و به تو گفته: چه کسی تو را آفریده و تو در پاسخ گفته‌ای خدا و سپس پرسیده‌ای: خدا آفریده است؟ تا سخن به اینجا رسید آن مرد گفت: آری اینچنین است که فرمودید. پیامبر در آن هنگام فرمود: همانا شیطان از راه خودهای شما زندان آید و به شما دست می یابد، وقتی از این راه بر شما دست نیاقت می افتاد: هر گاه چنین شد، خدا را به بگناگی یاد کنید.

نگارنده دو نتیجه از بیان این داستان گرفته است. اول آنکه این گونه خیالات را به افراد دانا و کسائی که قدرت اندیشه و ایمانی استوار دارند باید گفت و از آنان اجازه خواست و با افراد ضعیف که اطلاعات کافی و درک دقیق ندارند، بازگو نکنند و اگر بازگو کنند، مسئول گمراهی یا به فساد کشیده شدن آنها هستند. دوم، با پرداختن به کارهای سوسمند و نیک از بیگاری و تبلی به صورت جدی باید اجتناب کرد و در هر حال یاد خدا را در ذهن داشت که این بهترین روش برای این منظور است. علاوه بر آن محکم کردن پایه های اعتقادی و میثی فکری نیز از این داستان نتیجه می شود.

کتاب داستان‌ها و درس‌ها و برای از زندگانی پیامبر با نثر ساده خود خواننده را قادر به دوباره خوانی می کند.

نخستین جشنواره بین‌المللی شعر فجر، ۱۲ تا ۲۱ بهمن ماه برگزار شد. این جشنواره دو بخش انتخاب شاعران برگزیده ۳۰ استان و نیز بخش رقابت مردمی در موضوع‌های کودک و نوجوان، ملی و میهنی، دینی و آیینی، تصنیف و ترانه، شعر جوان، طنز، کلاسیک و شعرهای سپید و نیمایی را پوشش داد. بخش شاعران فارسی‌زبان جهان و شعر امام و شاعران انقلاب و دو بخش ویژه این جشنواره است. علیرضا قزوه، دبیر اولین جشنواره بین‌المللی شعر فجر از این جشنواره و وضعیت شعر و شاعری در این دوران می‌گوید. از دید وی ادبیات پارسی آشناترین است که در دل خود آتشی عظیم دارد. قزوه این امر را نتیجه رشد ادبیات حماسی و دینی پس از انقلاب می‌داند که توانسته است راه خود را از میان رسانه‌های قدیم و نوین از کتاب تا اینترنت و وبلاگ باز کند.

با علیرضا قزوه درباره جشنواره شعر فجر

نخبگان شعر در یک کتاب گردهم می‌آیند

تمام هنرهای اصیل با مشکل و بن بست مواجه شده‌اند. حرکتی که همه انسان‌های اصیل را از خوشنویسی خط نستعلیق گرفته تا قلمون دچار مشکل کرده است. در جهان به گونه‌ای حرکت کرده‌اند که موسیقی به نفع نفس و نمایش‌های کاباره‌ای خود را کنار بکشند و هنرهای دیگر نیز به نفع جریان‌های ناسالم جدید نایب‌گرفته‌اند. این حرکت جهانی است. ما هم در این آشوب‌ناک ریخته‌ایم. چه‌ها می‌پویند که به جای رفتن به دنبال اصالت و هنر متعالی، جریان‌های کاذب را بی‌گفته‌اند. ما می‌توانیم در این فضای موجود، عافیتان عمل کنیم.

چه نوع عملکردی را پیشنهاد می‌کنید؟

به نظر من اولین حرکت باید جمعی باشد. به جای طرد کردن یکدیگر، پشت سرهم حرف زدن و پیگیری و تحمل جریان‌های موازی همدیگر که همه فعالیت‌ها را خنثی می‌کند باید همدیگر را درک کنیم. متأسفانه این جریان در کتاب‌ها و شعرهایمان وجود دارد. مصاحبه‌ای از یک شاعر جوان دیدم که از «شاعران تکراری» گلّه‌مند بود. این حرف به چه معناست؟ اگر بنا به تکرار باشد، حافظ نیز تکراری است؟ برخی به بهای اینکه خود را معرفی کنند دست به حذف کردن بقیه می‌زنند. این امر در شعر جوان یک خطر شده است. یعنی تحمل دیگران را ندارند. خودبینی زیاد شده است.

دلیل اوج گرفتن ادبیات ایران در حال حاضر، با وجود تمام محدودیت‌هایی که اشاره کردید چیست؟

یکی از دلایل رسیدن ما به این نقطه اوج، سالم بودن جریان انقلاب بود. طی این دوران ۲۵ ساله، جریان سالمی چون شب‌های شهرپور را شاهد بودیم که ۱۰ هزار جوان در آن شرکت کردند. بزرگان بی‌ادعایی چون هوشنگ ابتهاج، حسین منزوی، سیدحسن حسینی، سهراب سپهری و ... کارهای خلق کرده و به اوج می‌رساندند. ما نیز از تجربه‌های آنها استفاده کردیم. از سویی دیگر تکنیک‌های سالم شعر غرب را در آثار خود به کار بردیم. مجلات و کتاب‌های ما سرباز از اشعار شاعران غربی، عربی و سایر ملت‌ها بود اما متأسفانه ادبیات ما به آن زبان‌ها معرفی نشد.

ماکتب جشنواره را چاپ خواهیم کرد. که مصاحبه با شاعران برگزیده، داوران و صاحب‌نظران را، در برمی‌گیرد. این کتاب همزمان با زمان برگزاری جشنواره ارائه خواهد شد

این جشنواره به چه مرحله‌ای رسیده است؟ در حال حاضر اطلاع‌رسانی از طریق اداره‌های ارشاد تمام استان‌ها انجام شده است. این اداره‌ها اساسی تعدادی از شاعران برگزیده، بهترین آثار یا کتاب‌های شعرا را برای دبیرخانه فرستاده‌اند. تعدادی از شاعران نیز به طور مجزا آثار خود را آورده‌اند. هنوز از تعداد این آثار اطلاع دقیقی نداریم.

بنا بر چه چیزی است که این جشنواره برای بخش به‌طور ویژه نوسیده، بنابراین فراخوان ما هنوز جنبه عمومی به خود نگرفته است. اما تعداد قابل توجهی از شاعران آثار خود را به دبیرخانه فرستاده و با در حال آماده هستند.

جزییات نحوه بررسی آثار شاعران معرفی شده به جشنواره را توضیح می‌دهید؟

دوره دوم ۲۰ شاعر برگزیده از ۳۰ استان تقدیر شوند. از هر استان اداره‌های ارشاد و شوراهای شهر یک شاعر برگزیده را معرفی می‌کنند. در مرحله دیگر شاعران استانی و آزاد برای دستیابی به ۱۰ سر بلورین جشنواره در ۱۰ رشته به رقابت می‌پردازند.

بازده و محصول نهایی و ماندگار جشنواره به چه صورت خواهد شد؟

ما کتاب جشنواره را چاپ خواهیم کرد که مصاحبه با شاعران برگزیده، داوران، شاعران مطرح کشور و صاحب‌نظران را در برمی‌گیرد. این کتاب همزمان با زمان برگزاری جشنواره ارائه خواهد شد.

با داوران در چه زمینه‌هایی مصاحبه انجام می‌شود؟ آیا نقد شعرهای برگزیده مطرح است؟

خیر. با داوران درباره وضعیت شعر ایران در ۱۰ رشته جشنواره به گفت‌وگو نشستیم. ما

شاعران جوان حلقه‌های ادبی محکم و توی داشتند. جریان‌های شب شعر بسیاری در کشور رواج داشت و جلسه‌های نقد ادبی به طور جدی برگزار می‌شد و ... به نظر من ادبیات ما اوج گرفت و به نقطه بسیار خوبی رسید. اگر ما شاعران فارسی‌زبان نبودیم و انگلیسی، فرانسوی و حتی عربی می‌سرودیم تا الان جهان را با شعر خود تسخیر کرده بودیم. نمی‌خواهم بگویم به فارسی‌زبان بودن خود افتخار نمی‌کنیم؛ بلکه منظور من این است که مانند سبنا به شعر هم برسیم.

این عامل که بعضی از شاعران بزرگ و مولف‌ها ما کمتر از گذشته به چاپ کتاب می‌پردازند، چه تاثیری در بروز حالت موجره دارد؟

این امر هم موثر است. برخی شاعران خوب در مقابل این جریان کنار می‌کشند. یکی از استادان شاعران بزرگ حرف جالبی می‌زد: اینقدر فضا از یلان و بزرگان خالی است که آدم‌هایی مثل شاعر ترانه «تو مثل نمره هستی» نهایت سوءاستفاده را از خالی بودن میدان می‌کنند. به نظر من واقعاً فضا بدون بل و فرمانده است. اکثر بزرگان میدان را خالی کرده‌اند اما اینچوری نگاه نمی‌کنند. ما در آن آتش را داریم. اگر کسی به میدان ادبیات ما نمی‌آید، درون خود اوج و عظمت را دارد. حتی اوج و عظمت امروز ادبیات ما با وجود بحرانی‌های کتاب و مخاطب، در راستای حرکت به سوی کمال و نتیجه کارهای خود وضع بسیار خوبی دارد. ادبیات بسیار جلوتر از سینماست. ما مانند غنای سازه‌های اورنیوم از بین تمام هنرهای موجود توانسته‌ایم تنها در ادبیات و شعر به غنی‌سازی برسیم.

هنرهای دیگر به پاری شعر نیامده‌اند. این هنرها از شعر استفاده کرده‌اند. شعر برای آنها نقش سنگی برش را بازی کرده است. حتی نماد سیمبرغ را شاعران پرونده‌اند. آثار سینماگران مرهون ادبیات است. ما این وجود سبنا در عرصه بین‌المللی و جهانی رقیبان بزرگی دارد و چندان به چشم نیامده است. اما اگر شعر ما به درستی معرفی شود جهان را تسخیر می‌کند.

این امر درباره کتاب‌های شعر مدجیم مصدق می‌کند؟

بله. ادبیات انقلاب باید در دو موضوع و رشته به خود بیاید. ابتدا ادبیات حماسی است که با دفاع مقدس رشد کرد و به خصوص طی سال‌ها بعد از جنگ و به‌طور مشخص تر در سال‌های اخیر که رشد قابل توجهی از نظر کمی و کیفی تجربه کرد. میزان رشد در این سال‌ها به حدی است که می‌توان تمام دسته‌های ادبیات دینی را از زمان پیدایش زبان پارسی تا زمان انقلاب در یک کفه گذاشت و آثار ۳۰ سال اخیر را در کفه دیگر، به عقیده من وزن آثار نگاشته‌شده در این سال‌ها سنگینی می‌کند. میزان رشد این ادبیات به حدی است که با جمع آوری شعر شاعران یک دهستان دورافتاده نیز می‌توان یک کتاب خوب تولید کرد. چاپ همین کتاب در سال‌های قبل از انقلاب یک اتفاق محسوب می‌شد.

شعر انقلاب در بوته نقد شاعران

وکتور هوگو می‌گوید: «قاطع ترین نتیجه مستقیم یک انقلاب سیاسی، یک انقلاب ادبی است.»
انقلاب اسلامی ایران نیز یکی از انقلاب‌های مهم و جریان‌ساز تاریخ بود که تأثیر فراوانی بر روی ادبیات این سرزمین گذاشت و هنوز با گذشت سال‌ها از این رویداد مهم می‌توان شعر انقلاب را در حوزه‌های مختلف شعر فارسی تقسیم‌بندی کرد. اما سبزی شدن زبان چه تأثیری بر روی شعر انقلاب گذاشته است و در حال حاضر چه جایگاهی را می‌توان برای آن در نظر گرفت؟ شاعرانی که شعر انقلابی سروده‌اند به این سوال‌ها پاسخ داده‌اند.

حمید سبزواری از شاعران نام‌آشنای غزل‌پس از انقلاب معتقد است که عده‌ای می‌خواهند شعر هادختند را از مسیر خود خارج کنند و با نگاه به مجلات و روزنامه‌های نو آن دید که غالب آثار چاپ شده ضعیف و بدون هدف هستند؛ طوری رفتار می‌شود که گویی انقلاب انقلابی بوده که تمام شده است و مسیر ما معیّن شده است. وی توضیح می‌دهد که شعر انقلاب که در کتاب طرقت‌نامه تألیف‌شده مجموعه آثار او در دو جلد، تریه‌ها و شعرهای معاصره را در دست چاپ دارد، مقطعی بودن پرداختن به موضوع انقلاب و محدود شدن آن به مسائل هفتی چون دهه فجر از نقاط ضعف حوزه شعر انقلاب می‌داند. اما آثار او صاحب نظر در این حوزه را بیشتر از پوهوش در شعر انقلاب نام می‌برد که باید از آنها حمایت شود.

احساس نیاز نکرده‌ایم

مصطفی رحماندوست، در توضیح کپورتنگ بودن پوهوش در شعر انقلاب می‌گوید: نیاز به پوهوش زمانی حس می‌شود که آن حیطه به بن بست رسیده باشد یا جامعه جواب آن بن بست را پیدا نکرده باشد. از آن جا که حس بن بست به شاعران ما دست نداده است و دستگاهی متولی این پوهوش‌ها نشده است، در زمینه شعر انقلاب به ویژه حوزه کودک و نوجوان پوهوشی انجام نشده است. این شاعر کودک و نوجوان وجود نقد در آثار این رده سنی را با اهمیت می‌داند و بر این باور است که برای بالا بردن حس زیبایی‌شناسی باید آنها را با نقد آشنا کرد. از آنجا که آنها در سنی نیستند که به درک منطقی رسیده باشند نقد اثر باید به زبان کودک

تعریف را مشخص کنیم

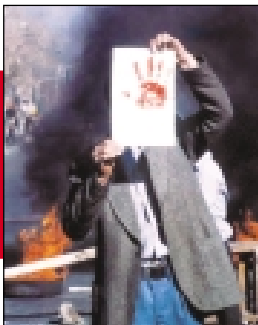
عبدالحجیر کاکایی از نمایندگان جریان انقلاب غزل‌نوست که با شعرهای انقلابی اش آشنایی او معتقد است تاکنون پوهوش کامل و جامعی روی شعر انقلاب چینه صورت نماند و چه به شکل جریان انجام شده است. هر چند شاعران بسیاری از طیف‌های متنوع ادبی با گرایش‌های سیاسی متفاوت با موضوع انقلاب شعر سروده‌اند اما هنوز تعریف مشخصی از شعر انقلاب به دست نیامده است. ابتدا باید تعریف را مشخص کنیم زیرا هنوز معلوم نیست شعر انقلابی به چه کسی گفته می‌شود. باید انقلاب را جدا از نظام‌های سیاسی به عنوان یک رخداد اجتماعی تعریف کنیم. کاکایی معتقد است تا زمانی که پوهوش جامعه شناختی و ادبی در این زمینه انجام نشده و در هر کاره‌ای مشخص نشود نمی‌توان به تعریف درستی دست یافت. او ضمن اشاره به برداشت‌های مختلف از شعر انقلابی توضیح می‌دهد: برخی از مدبران دولتی شعر انقلاب را شعر دولتی فرض می‌کنند، برخی کسی که علیه آنها حرف بزند و نظام‌های سیاسی پس از انقلاب را کالای فواید دانسته باشد. این برداشت با برداشت گروه‌های سوسیالیستی است. کاکایی ضمن عقارت دانستن شعر انقلابی و شعر دولتی می‌گوید: متفاوت‌ترین شاعران از دل جریان انقلاب برخاسته‌اند و متفکران سیاسی و اجتماعی بوده‌اند. یکی دیگر از نکات مهمی که وی به آن اشاره می‌کند این است که روایت‌های مختلف از شعر انقلاب با مکرر و دلنشین

پیشکش‌تان که جوهر و کارهایشان به شعر نزدیک‌تر بوده است. از وی که به تازگی در این فضای شاعران جوان و جوانی شاعرانه زبانی گرفته‌اند، وی توضیح می‌دهد: علت این مسئله می‌گردد، احساس این فضا به کودک‌کام از آن شده است که بخواهند شعر را به صورت عام و تخصصی بشناسند و بر اساس ویژگی‌های مخاطب در زمینه شعر کودک طبع ادبی می‌کنند. وی شاعران پیش از انقلاب را شاعران نخبه‌ان‌رو می‌داند، کسی که به خود این امکان نداشته است که توانستنی‌های اختصاصی‌اش را وارد رانده‌اند. است که توانستنی‌های اختصاصی‌اش را وارد حوزه شعر کند بلکه قصور و ملامت و معیار نالوت‌نورد و در همه به صورت خودگردان آن را رعایت می‌کنند. علاقه‌مند است شعر کودک، قصه‌های است می‌کنند تجربه‌های نو به نو و هر کس باید بر اساس برای شعرهای زبانی و دید خودش به این فضا بپردازد و ویژگی‌های زبانی و دید خودش را کشف ما شیه هم نه اینکه همه سوز و گدازها را کشف ما شیه هم باشد و یک میراث ادبی کند. او در مقابله شعر امروز و زمان انقلاب می‌گوید: بعد از پیروزی انقلاب که عده‌ای از شاعران وارد حوزه شعر کودک شدند، هر کس توانستنی‌های خودش را به نفع‌طلبی وارد کرد، اما سال‌ها که من وارد کتاب‌ها کردم، نوجوانان نام آثار به شدت ضعیف هستند. اگر در حوزه نوجوانان نام شاعران از آرزوی کتاب‌ها برآمده هیچ بیگونی نمی‌بینم، شاعران شعر در اشاره به اهمیت ادبیات از انقلاب معاصر مربوط به انقلاب به نسل که نزدیک‌کام‌ها، این رویداد بوده است می‌گوید می‌توانیم برای این که نسل امروز آینه‌اند را با معضلات انقلاب مرتبط نگه‌داریم که فضای شعر انقلاب استفاده کنیم. وی بر این باور است که در حال حاضر نسبت به سال‌های آغازین انقلاب به ویژه سال‌های جنگ، پرداختن به انقلاب از سوی شاعران بسیار کم رنگ شده است. علاقه‌مند است انقلاب تمام‌درد و نغمه‌های آن را یک واقعه تاریخی بداند که تاریخ مصرف مشخص دارد، داعیه ما این است که انقلاب ما زنده است، پیام دارد و مراحل تکمیلی را طی می‌کنیم. این کتاب‌ها داریم که هنوز به آن نرسیده‌ایم، تا این‌جا باید تا به مقتضات روز در ادبیات، وقایع و حقایق که به آن می‌انجامیم وارد زندگی‌ها کنیم. اما از دید کشتی که هدف انقلاب دارند، به گفته این شاعر، پرداختن به انقلاب به توصیف نظرات مردم نیست بلکه آرمان‌گرای، عقاید خواهد، زیبایی‌شناسی و زنده شدن سخنان اخلاقی در زندگی نسل امروز، همه می‌تواند پیام‌های انقلاب باشد، با نکیه به انقلاب می‌تواند بسیاری از معضلات را وارد حوزه ادبیات کنیم. اما در حوزه شعر اجتماعی شاعران ما نسبت به سال‌های ابتدای انقلاب کم‌کاری می‌کنند و من این خلأ را احساس می‌کنم.

نوشته شود. این کار خیلی کم انجام شده است و اگر جایی برای چاپش نیز پیدا شود مخاطب اولیه ندارد. از طرفی میزان مطالعه بچه‌های مملکت ما نیز بسیار پایین است. اما خود کودکان برای آشنایی با انقلاب به واسطه ادبیات چندر احساس نیاز می‌کنند. من در این زمینه پوهوش نکرده‌ام اما حتی اگر آنها احساس نیاز نکنند باید به نحوی که مطلوب مخاطب باشد به این قضیه بپردازیم تا چیزی که وجود داشته به لایه‌های شعرا هم گم نشود. رحماندوست در اشاره به گذشته‌های مسیری که شعر انقلاب پیموده است، توضیح می‌دهد: شاعران برای اینکه بگویند چه اتفاقی افتاده است و مردم چه روزگاری را پشت سر گذاشته‌اند، به‌سردن شعر انقلاب پرداختند که اغلب آنها آثار خوبی بودند. شعر انقلاب بیشتر به سال‌های اول، بعد از انقلاب مربوط می‌شود که بیشتر به شعر نزدیک بود، به هر حال هر سروده و نوشته‌ای بنا به مقتضیات زمان خودش رنگ و بوی دارد البته تعداد آثار در حوزه کودک و نوجوان آن قدر زیاد نبود.

خلأ وجود دارد

اشرف غلامی از داوران کتاب سال، نیون فضای نقد در شعر کودک را یکی از آفات این حوزه می‌داند که شعر انقلاب را نیز در بر می‌گیرد. به عقیده او، آنچه به عنوان شعر کودک و نوجوان دیده‌اند، نتیجه تجزیه و سلیقه افراد فعال در این حوزه است و بر خلاف

یرسف داوودی

محسن کاظمی دانش‌آموخته رشته اقتصاد از دانشگاه علامه طباطبائی است؛ با این همه او کار تاریخ شفاهی را حدود یک دهه است که به صورت جدی دنبال می‌کند. وی به نازگی کتاب «خاطرات عزت شاهی» را منتشر کرده است که با وجود حجم بالای آن که حدود ۸۵۰ صفحه است، به شدت مورد استقبال قرار گرفته است. کتاب‌های «خاطرات خاتم دیاغ»، «خاطرات شهید صیاد شیرازی»، «خاطرات جواد منصوری»، «خاطرات احمد احمد» و «خاطرات شهاب‌الدین شهنازی» از جمله کارهای اوست. او با کتاب خاطرات شهاب‌الدین شهنازی، برنده کتاب سال نهمین جشنواره ادبیات دفاع مقدس شد است

چطور شد کتابتان را در قالب خاطره نوشتید؟
تاریخ شفاهی و کار وی آن را نیاپی واسطه‌ای با خاطره وارد سبکی که در این کتاب به کار برده‌ام خاطرات تدوینی است و دوستان من رایایه گذار این سبک می‌دانند.
تأجربه‌هایی که در کتاب‌های قبلی‌ام آنها را از سر گذاردم این سبک تدوین کم‌کم در حال تکامل است و می‌توان نمونه آن را در همین کتاب خاطرات عزت شاهی دید.

پیش از این من خاطرات آقای جواد منصوری، خاطرات خاتم دیاغ تم که به چاپ چهارم رسیده و خاطرات احمد احمد را که به چاپ هفتم رسیده کار کرده‌ام. این تجربه در آنها صورت گرفته بود و به نظر من این سبک در خاطرات عزت‌شاهی تکمیل شد. من این سبک را از ابتدا و از همان کتاب‌های اولی‌ام، به این علت ادامه دادم که با استقبال خوبی از جانب مخاطبان روبه‌رو شد و از آنجا که این خاطرات نوشته بود جای خودش را میان خواننده‌ها باز کند. آن را ادامه دادم. می‌خواستم با مخاطبم روراست باشم. به نظر می‌آید مخاطبان ما و به خصوص جوانان می‌خوانند مسائل تاریخی به صورت بی‌واسطه و بی‌رور شوند و اینکه کسی خواهد برای آنها قضاوت، داور و رو تحلیل کند. چندان خوشایندشان نیست. می‌خوانند خودشان به نتیجه برسند. ما نیز برای کمک و همراهی با خوانندگان چنین قلمی کار کردیم. در کنار آنها در سال ۱۳۷۳ مقام معظم رهبری دیداری را با نویسنده‌های حوزه هنری داشتند که آن دیدار نیز در پیدایی سبک «خاطرات تدوینی» تاثیر بسیار زیادی داشت. ایشان از نویسندگان دعوت کردند تا از قالب‌های هنری برای بیان تاریخ بهره بگیرند. ایشان به درستی اشاره کردند که زبان تاریخی محض، به تنهایی نمی‌تواند گویا باشد و در مثالی که عنوان کردند از آن‌های تاریخ‌نویس‌پهلوی گفتند که چگونه می‌شود وضعیت آنها را با زبان تاریخ محض بیان کرد. ما نیز همین وضعیت را به عنوان سرلوحه کارمان برگزیدیم و آن را دنبال کردیم.
خاطرات آقای منصوری، خاطرات آقای شهاب‌الدین شهنازی با عنوان «شب‌های بی‌مهتاب»... را با همین الگوی انجام دادیم که تقریبا همه آنها کارهای بی‌مهتاب، سال گذشته در جشنواره مهم دفاع مقدس کتاب سال شد. همه این مسائل درست است. مهم در آن‌ها تان سبک و سو در کتاب «خاطرات عزت‌شاهی» نیز دنبال شود.

شما از طرفی گفتید که مخاطبان و به خصوص جوان‌ها می‌خوانند واقعیات را بی‌پرده ببینند و از سوی دیگر گفتید که مقام معظم رهبری فرمودند که برای بیان تاریخ، از قالب‌های هنری بهره‌گیری چطور این دو را در کتاب «خاطرات عزت‌شاهی» جمع آوردید؟
ما خاطرات را به صورت تدوینی مورد استفاده قرار داده‌ایم؛ یعنی در همین حال که تلاش کرده‌ایم واقعیت به صورت بی‌واسطه بیان شود، به آنها قالبی هنری داده‌ایم. اگر قرار بر این بود که حرف‌های آقای عزت‌شاهی با احمداحمد به صورت فعل به فعل و کلمه به کلمه بیاید، برای خواننده حسنه کنده می‌شد. یعنی از عواطف تعریف کردن نقاط و به صورت کلمه به کلمه، این بود که امکان داشت خواننده با پرش‌های زمانی و

مکثاتی روبه‌رو شود. گسستگی مطالب این امکان را به وجود می‌آورد که ذهن یارای آن را نداشته باشد که تا پایان پیش‌برود. کاری که ما برای جلوگیری از این مشکل انجام دادیم، این بود که در عین آنکه دست به محتوای خاطرات نژدیم، با یک چپ‌نش خوب یعنی با جابه‌جا کردن مطالب توانستیم آن را به زبانی تقریبا همه فهم تبدیل کنیم. کار ما درست شیوه‌پژندی است که بین دو درخت زده می‌شود. اگر کوچک‌ترین اشتباهی در کارمان به وجود می‌آید، اشتباهی جبران‌ناپذیر رخ می‌داد. ما سعی کردیم پیوند خوبی بینیم. از طرفی تمام تلاشمان را بر این گذاشتیم که از تحلیل دوری کنیم. چیزی نلیدیم‌یم به خواننده بگوییم چه چیزی سفید و چه چیزی سیاه است.

یعنی به شرح حوادث پرداخته‌اید...

بله. ممکن است خواننده بعد از خواندن به تحلیل برسد. اما این تحلیل به هیچ وجه نباید از سوی نویسنده به او داده شود. اگر بنده به نکته‌ای رسیده‌ام یا حرفی دارم، باید آن را در مقدمه، مخرجه یا در پان‌وشت‌ها بیایورم. من برای آنکه بتوانم خواننده عالی‌الذهن خودم را به این سمت راهنمایی کنم که خود بی‌تولده به قضاوت برود باید مطالبی را که شنیدام به طور مستند برای او بیایورم. من باید به خواننده اطلاعات مختلف بدهم. در این صورت است که خواننده با داده‌ها و اطلاعات مستند می‌تواند به قضاوت

پیش از این من خاطرات آقای جواد منصوری، خاطرات خاتم دیاغ و خاطرات احمد احمد را کار کرده بودم. این تجربه در

آنها صورت گرفته بود و به نظر من این سبک در خاطرات عزت شاهی تکمیل شد

گفت و گو با محسن کاظمی؛ پژوهشگر، تاریخ‌نگار و نویسنده کتاب «خاطرات عزت‌شاهی»

تاریخ انقلاب در لباس خاطره

نمی‌بینند. تلاشی که من در این کتاب و کتاب‌های دیگرم کردم، این بوده که این اطلاعات را تا جایی که ممکن بوده جمع‌آوری کنم و در اختیار خواننده قرار دهم و شیوه کار این گونه بوده که خواننده بتواند دست‌کم با خواندن یکبار متن و بدون رجوع به منابع دیگر، به جایی برسد که در مورد کار به تحلیل و قضاوت بریزد. در این نکته برای من بسیار مهم بود.

یعنی شما خواننده را آزاد گذاشته‌اید که با توجه به اطلاعات موجود، به تصمیم‌گیری برسد. درست است؟
بله به نظر شما می‌توانید از تمام کسانی که کتاب را به صورت کامل خوانده‌اند یا نه؟ من از بازخوانی آن صاحب‌تحلیل شده‌اند یا نه؟ من از بازخوانی که توسط امیل‌ها، تئماس‌ها و مکاتبات و تفذهای که در روزنامه‌ها چاپ می‌شود این نکته را به طور عینی دیدهام که خوانندگانی که کتاب را از آنها می‌خوانند، به نوعی نگاه و تحلیل می‌رسند. شما بعد از خواندن «خاطرات عزت‌شاهی» وارد تحولات سه‌سعه‌گشور می‌شوید. خواننده‌ای که این کتاب را می‌خواند، نسبت به مسائل اجتماعی - سیاسی ایران در سال‌های ۱۳۳۰ و ۱۳۳۰، خودصاحب‌تحلیل می‌شود. به نظر من این برد کار ما بود. من این تجربه را در خاطرات احمد احمد هم به خوبی احساس کردم و تلاش کردم از این تجربه به خوبی استفاده کنم.

بخش دیگری که به من همواره کمک کرده، تفذهایی است که روی کتاب‌هایم نوشته می‌شوند. من همواره این تفذه‌ها را به دقت می‌خوانم و همچنین تلاش می‌کنم به حرف‌های وارد و درست آنها عمل کنم.

به نظر می‌رسد که یکی از دفعه‌های خیلی مهم شما، سیر تحولی در بیان مطالب تاریخی باشد. خوانندگان تفذه‌ها و نظر‌ها هم در این راستاست؟

تفذه‌های که توسط دوستان یا در روزنامه‌ها به چاپ می‌رسد، همواره به من کمک کرده‌است. من همواره این حرف‌ها را به جان خریدم. چرا که کار ما کار دشواری است. ما از طرفی به دولت متسبب می‌شویم. در حالی که در جایی کار می‌کنیم که وابسته به دولت نیست و همواره بیشتر زیر ذره‌بین قرار داریم. مردم هم دوست ندارند که کارهای ازروزی پیچیده را بخوانند. آنها نباید احساس

کنند که کار سفارش نوشته شده است. این کار ما نشان می‌دهد که مردم طبع از این مسائل از کتاب خوب استقبال می‌کنند. مخاطب‌ها در طول کمتر از شش ماه، کتاب را به چاپ چهارم رساند.‌اند و این برای کتابی با این حجم و موضوع، بسیار قابل ستایش است.

در کنار کتاب شما، برخی دیگر از آثار حوزه هنری تبلیغات اسلامی - که ناشر کتاب شما نیز هست - در داورای هویت و موسسات و مراکز غیر دولتی هم مورد استقبال قرار گرفته‌اند. مثلا کتاب «شترنج با ماشین قیامت» منتخب چندین جایزه ادبی شد. به نظر مردم کدام جدای از ناشر، به کتاب خوب توجه دارد. احتمالا شما به این نکته نظر دارید. درست است؟

همین‌طور است. حوزه هنری هیچگاه به دنبال این نیست که آثار منتشره خود را در این شیوه‌ها مطرح کند. اما همیشه کتاب‌های این موسسه فرهنگی در صف جلوی برندگان جوایز قرار دارد. در همه بخش‌ها هم از شعر ادبیات داستانی، خاطره‌ها، پژوهش و تاریخ کتاب‌های حوزه هنری کاندید می‌شوند. اتفاقا در بیشتر موارد هم به مراحل بالاتر می‌رسند و اگر اول‌نفرانند، دست‌کم در جای دوم یا سوم قرار می‌گیرند. کاری که در حوزه هنری انجام گرفته و به خوبی ادامه دارد، تغییرات کمی در ادبیات کودک بوده است. این تغییرات مثبت در حوزه تاریخ هم دفتر ادبیات انقلاب اسلامی انجام شده و در حال تدوین است.

خاطرات بیشتر به جنبه‌های فردی اشخاص ارتباط دارد. شما چگونه این مسائل شخصی را به بطن اصراع پیوند زده‌اید؟

همان‌طور که شما می‌گویید خاطرات جنبه‌های شخصی بسیار قوی‌ای دارند. اما باز پژوهشی که ما انجام داده‌ایم این خاطرات را کرد جمعی پیدا می‌کند. با کار تکمیلی‌ای که روی این خاطرات شخصی انجام می‌شود می‌توان به آنها انگلی تاریخی کرد. به هر حال ما تمام حرف‌های روابی را به صرف اینکه خاطرات را نقل می‌کنند، نمی‌پذیریم. بلکه دربارۀ خط به خط گفته‌های او تحقیق می‌کنیم. سراغ افراد و چهره‌های مختلف می‌رویم. اسناد مختلف را واکاوی می‌کنیم و خلاصه منابع متابع مکتوب و شفاهی موجود را مورد

واکوری قرار می‌دهیم تا بد نکات درست‌ودقیقی برسیم که استناد تاریخی نیز داشته باشند.
نکته‌ای گفتید در مورد خط‌اطرات تدوینی که در کتاب *مخاطرات عزت‌شاهی* و چند کتاب دیگر نام از آن بهره برده‌اید در مورد این شیوه و سبک نگارش می‌گفتید،سبک است کسی بیشتر به ویژگی های این سبک اشاره کنید؟

این سبک از آنجا شکل گرفت که من خود را حای خوندند گذاشتم دوست داشته‌ام،بعنوان یکمخاطب،چه بر روی من یا من بشود فرار گرفتن در جای خوندند و در کتاب‌های او ما را به این رزدرساند.لکنکه ماخطرات را به هیچ وجه بصورت کلمه به کلمه روایت نکنیم. خیلی از این خط‌اطرات نیاز به کار دارند تا بدله چیزی شوند که مخاطب به راحتی بتواند با آنها ارتباط برقرار کند.اگر این اطلاعات بصورت خام در اختیار مردم قرار گیرد حتی ممکن است نتیجه منفی داشته باشد. علاوه بر این نکات، مقام معظم رهبری خواسته بودند که از زمانی استفاده شود کسی از زمان تاریخ را برای خود تاراج نماند.سوال مربوط به ارتباط برقرار کنند، به نظر من، بسیاری از موارد طرح شده در مورد جریان شرطه و باوقاف دوران پهلوی، به بصورت خام و تاریخی صرف بیان شده است. به غیر از افرادی که تاریخ را به شکل تخصصی پیگیری می‌کنند، مردم عادی نمی‌توانند به این کتاب‌ها امید کنند. آنها بعد از خوانند به بازنده صفحه حسنه می‌شوند و کتاب را از ما می‌کنند.

در کتاب‌های این مسائل استقبال مردم از اثر ما عامل دیگری بود که باعث شد این سبک و جریان ادامه پیدا کند. به خصوص وقتی کتاب خط‌اطرات آقای احمد با استقبال گسترده مردم مواجه شد. روزنامه های مثل کیهان کل کتاب را بصورت پاروئی منتشر کرد، در حالی که در هر روزنامه‌های معمولاً قبل از انتشار کتابی آن را به صورت پاروئی چاپ می‌کنند. آقای علاوه بر چاپ خط‌اطرات بصورت پاروئی یک ستون را نیز به صورت روزانه به حرف‌های خوندند.گان نظرات آنها درباره این پاروئی اختصاص داده‌اید. به نظرم اینها نشان داد که این کتاب توانسته به موفقیت برسد.

یکی از ویژگی های کار ما این بود که نثری دشوار و پیچیده را برای کتاب انتخاب نکردیم. سعی کردیم از سبک مردمی‌چیده اجتر کنیم. علاوه بر آن با جدیت و صبر تلاش کردیم تا خط‌اطرات راویان از جمله آقای احمد با خط‌شاهی از نظر قلمرو، زاویه، سبک نگارش و لایه‌های درست برسیابیم. علاوه بر آن، خط‌اطرات راویان که برورن ذهن آنها بوده، در یک فضای لاتین‌ها مانده شده است. وقتی خط‌اطری را نگاه می‌باید، دربار ما مرقه‌های بود که آن را بی‌گیری که قایت جریان به کجا احصاء می‌شد.

خیلی وقت‌مسائل در مصاحبه‌ها مطرح و خیلی راحت رهامی شود.اما شکر منمستدراکه تونستیم لایه‌های عمیق ندیشی کنیم.ضمناً آنکسی که مردم به بخش مصاحبه مصاحبه گرهای قوی‌ای را برای کار انتخاب کنیم. البته خط‌اطرات نیز به هر حال مسائل فلسفی‌شناسی خود را دارد. **ما در بحث مسائل تاریخی از شیوه‌های جذاب کردن آنها سر فصلی تا ریم بحث برعنوان *مرمان تاریخ* و شما را چه اندازه از این شیوه در کتاب *مخاطرات عزت‌شاهی* استفاده کرده‌اید؟**

یکی از تفاوت‌های کار ما با رمان‌های تاریخی این است که در این متن، راه خیال و خیال پردازی زیاد است. ولی در خط‌اطره و به هیچ وجه نمی‌توان چنین کاری را انجام داد. مگر اینکه چیزی از خاطره باشد. از روه‌ها، آمل و اهداف این تونند در قلمرو خیال مطرح شوند. اما اینها نیز باید توسط راوی بیان شوند. یونسند و تدوین‌کننده کار، به هیچ وجه حق ندارند خیال خودش را در این کار راه دهند. وقتی موضوعی از طرف راوی مطرح می‌شود، ممکن است از طرف راوی پیگیری کند. نشود، اما مصاحبه‌گر و تدوین‌گر کار احساسی می‌کند که بعضی‌را جاها احتیاج به واکاوی بیشتری دارند.در نتیجه مفاسم در گفت‌وگو انگیز چکش می‌خورد تا تحلیلی و توصیف‌فضایی آن دوران از زبان خود مخاطب و گی بیان شود. یعنی از همان برورن ریخت‌های درونی مصاحبه‌شونده با راوی استفاده می‌کنیم. مثلاً اگر زاویه یونین زهر افشان افاده، ضجه‌های یک گربه که زیر آوار مانده، اگر توسط ما و چکشکاری نشود، به آنچه می‌خواهیم، نخواهیم رسید. من این مثال را از خط‌اطرات

احمد آوردیم. هیچ کدام از اینها تر اوشات خیال نیستند، در حالی که دست یونسند برای نوشتن بک رمان تاریخی، نیاز است. مثلاً رمان نویس تاریخی، به جای آنکه از جاده اصلی برود می‌تواند از جاده‌های جانبی‌ای برود و مناظر آنجا را شرح دهد. این خیالی در رمان تاریخی ایجاد نمی‌کند. اما اگر وارد مسائل تاریخی و تاریخ شفاهی شوند، زمینه‌های تحریف و راجحد خواهد کرد. ما امتداد رها‌های هستیم که فقط باید مطالب راوی را به صورت متقل کنیم. اگر هم تصنیف خواهد کرد. کار صورت بگیرد، حتماً با چکش کاری و استفاده مستقیم از خط‌اطرات است.

به نظر می‌رسد یکی از بخش‌های عمده و اساسی کتاب، شما، مصاحبه‌هایی است که صورت می‌گیرد و چالش‌هایی که در آن طرح می‌شود. درست است؟
بله.اگر چالش‌های ما خوب صورت نگردد، کار تدوین ما نمی‌تواند خیلی خوب به عمل بیاید. کتاب‌هایی در حوزه کارمان داریم که تدوین آنها به خوبی صورت نگرفته است. ما در کار تدوین به شدت وابسته به مصاحبه‌های خوب هستیم. هرچه در مصاحبه به جزئیات بیشتر پرداخته شده باشد، دست تدوین‌گر بازتر است. ما با اینکه نسبت به ما می‌خواهیم حقیقتی را به دخالت خیال و خیالات در کار نیستیم.

مصاحبه‌های خط‌اطرات عزت‌شاهی، توسط چند نفر انجام شده است؟

در مورد خط‌اطرات عزت‌شاهی ابتدا باید نکته‌ای را توضیح بدهیم. به نظر من، کسی که خط‌اطرات را تدوین می‌کند، خود باید مصاحبه‌ها را انجام دهد. اما ممکن است تحت شرایط این صورت‌تلقی نگردد. در مورد خط‌اطرات خانم دیبا یا آقای احمد، چند کار دیگر، علاوه بر تدوین، کار مصاحبه‌ها نیز خود انجام دادم. اما به دلایلی در کتاب خط‌اطرات عزت‌شاهی، این اتفاق نیفتاد. فاصله ما با حوادث خیلی زیاد شده بود و فاصله هر قری سبب شد تا آقای عزت‌شاهی «علاوه بر اینکه محفلت‌هایی با انتشار گفت‌وگو ایشان داشتند، خط‌اطرات، نیز روش‌های یادداشت‌ایشان را به مصاحبه‌های افاتند که سال ۱۳۵۸ توسط آقای پورمضموری، که آن زمان کارگران شبکه دوم سیما بودند می‌خواندند. اما هنگام مغلگاری، آن زمان ما ایمان با اعتماد نمی‌خواند. کسانی که این کتاب را می‌خوانند، ناخشنود است. مختلف عزت‌شاهی و دیگرانی که در کتاب خط‌اطرات آمده، همذات‌پنداری می‌کنند.اگر کسی خود را در گذشته می‌داند، کودکی عزت‌شاهی او را بیشتر جذاب می‌کند. اگر کسی به انقلاب و رمان‌هایش می‌توجه کرده، خود را در یکی دیگر از نیتس و نمی‌خواهد راه راستی را نگذارد. خود را در بعد از انقلاب عزت‌شاهی می‌بیند، یکی از نکات بسیار جذاب کتاب این است که آقای عزت‌شاهی هرگز دچار روزمرگی نشده است. بسیاری از افراد که از رمان‌های بزگی داشته‌اند، به دلیل مشکلات و شکست‌ها، زندگی عادی را بی‌گرفته‌اند و دچار روزمرگی شده‌اند. اما عزت چنین نشده و زندگی امروز او هریدای این مطلب است. او بدون ترس و راضی‌مطلب را بیان می‌کند. مطمئناً ربابان کرده که به چشم و گوش خود تجربه کرده است. مسائلی را داشته‌ام که بعد از انتشار کتاب به ایشان خرده گرفته‌اند. ولی ایشان خود را نسبت به تاریخ تکلف می‌یازند. به آدم‌ها، نه به گروه‌ها و جناح‌های سیاسی. ممکن است به دلیل گذشت زمان یا ضعف حافظه، مطلبی هم اشتباه شده باشد. اما به هر حال آقای عزت‌شاهی از مسافتی و صفاسر کار نشسته. ایشان علاوه‌ای به انتشار کتاب خط‌اطرات داشتند، برعکس برخی از افراد که حتی از ما می‌خواهند کتاب‌هایشان را منتشر کنیم.

نسل ما هم اکنون وضعیت پلکانی دارد. حیران است. نمی‌داند که باید چه کند. خود من این سر گذشگی‌ها را حس کرده‌ام. زمانی خودم به عنوان یک محقق با این مسائل غریب‌بوم‌ا ما بعد از وارد شدن به این عرصه حس کردم این مسائل پرلوم بسیار جذاب هستند. احساسی کردم این جذابیت برای مردم درچندان است. وقتی خوانند می‌بیند که می‌تواند راست‌ورود پیدا کندو کتاب را بخواند، کتاب را بی‌می‌گردد. مسائل نیز به خوبی خود عمیق و قوی هستند. ما جوان‌های زیادی را برای پیروزی انقلاب از دست دادیم. مردمان زیادی از ما و جان خود گذاشتند. خوانند باید بداند که برای پیروزی انقلاب چه هزینه‌هایی انجام شده است. وقتی این ظاه‌ها حاصل شود، آن وقت است که ارزش انقلاب مد چندان می‌شود. آن وقت است که آدم‌های انقلابی برای خوانند امروز ملموس هستند و آن گربه نیست که حس کند از فضا آمده‌اند تا این کارها را انجام دهند. این افراد ما تلاش خود را برای برچیدن نظام ظلم و ستم کردند.

همین تریز نکته این است که من این شخصیت انقلابی را باور کنم. در خیلی از رمان‌ها با داستان‌ها، ممکن است جنبه تفریحی یا نمایشی کار مهم باشد. اما در کار ما اینگونه نیست. ما می‌خواهیم حقیقتی را به خواننده نشان بدهیم. این می‌تواند روی سسر آینده این افراد تاثیر بگذارد.

درک نسل جوان و ما به طور کلی جامعه ما، ما را به این سمت کشاند که در مورد این افراد کتاب بنویسم.

تاریخ آرمانی

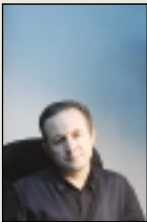
کسی در مورد خصوصیات «خط‌اطرات عزت‌شاهی» می‌گوید:

بخش مهمی از این ویژگی‌ها، به شخصیت خود آقای عزت‌شاهی برمی‌گردد. ایشان فرد آرمان‌گرا هستند. جوان امروز هم آرمانگراست. اما جوان‌ها عوض نشده‌است. به همین دلیل است که جوان امروز، همذات‌پنداری خوبی با آقای عزت‌شاهی پیدا می‌کند. مردم ما مردم آرمان‌گرای هستند. اما هنگام مغلگاری، آن زمان ما ایمان با اعتماد نمی‌خواند. کسانی که این کتاب را می‌خوانند، ناخشنود است. مختلف عزت‌شاهی و دیگرانی که در کتاب خط‌اطرات آمده، همذات‌پنداری می‌کنند.اگر کسی خود را در گذشته می‌داند، کودکی عزت‌شاهی او را بیشتر جذاب می‌کند. اگر کسی به انقلاب و رمان‌هایش می‌توجه کرده، خود را در یکی دیگر از نیتس و نمی‌خواهد راه راستی را نگذارد. خود را در بعد از انقلاب عزت‌شاهی می‌بیند، یکی از نکات بسیار جذاب کتاب این است که آقای عزت‌شاهی هرگز دچار روزمرگی نشده است. بسیاری از افراد که از رمان‌های بزگی داشته‌اند، به دلیل مشکلات و شکست‌ها، زندگی عادی را بی‌گرفته‌اند و دچار روزمرگی شده‌اند. اما عزت چنین نشده و زندگی امروز او هریدای این مطلب است. او بدون ترس و راضی‌مطلب را بیان می‌کند. مطمئناً ربابان کرده که به چشم و گوش خود تجربه کرده است. مسائلی را داشته‌ام که بعد از انتشار کتاب به ایشان خرده گرفته‌اند. ولی ایشان خود را نسبت به تاریخ تکلف می‌یازند. به آدم‌ها، نه به گروه‌ها و جناح‌های سیاسی. ممکن است به دلیل گذشت زمان یا ضعف حافظه، مطلبی هم اشتباه شده باشد. اما به هر حال آقای عزت‌شاهی از مسافتی و صفاسر کار نشسته. ایشان علاوه‌ای به انتشار کتاب خط‌اطرات داشتند، برعکس برخی از افراد که حتی از ما می‌خواهند کتاب‌هایشان را منتشر کنیم.

۱۵انجام شده، بود و گفت‌وگرهای خودشان، چه بوده است؟

به‌دلیل فعالیت آقای عزت‌شاهی تا سال ۱۳۶۴، ایشان بارها توسط مسیلمانان بهانه‌های مختلف مورد راجحه قرار گرفته‌اند. من برای این کتاب، همه این مصاحبه‌ها و اسناد را خواندم. حتی ایشان در برنامه تاریخ شفاهی که من برای شبکه دو سیما ساخته‌ام، حضور داشتند. همه این مصاحبه‌ها را در کنار هم جمع کردم. وقتی آنها را می‌خواندم، نکات جالبی را دریافتم. هر کسی طبق خواسته و هدف خود، مجالی را به گزیه‌ای پیش برده بود. مسئله زمان هم مطرح بود. حال چه از روی واکدین می‌رفت و گرها کار بسیار دشواری بود تا این کار، به نتیجه برسد.

علاوه بر آن با برخی از شخصیت‌هایی را که در خط‌اطراتشان آورده بود، پیدا می‌کردیم. با آنها نیز حرف می‌زدیم. البته برخی از این افراد قابل دسترسی بودند. نفری به نفر افرادی که قابل دسترسی بودند، مصاحبه‌هایشان داخل کتاب موجود است. اگر گفته‌های این دوستان با صحبت‌های آقای عزت‌شاهی همخوان بود، برای ما تواتر تاریخی ایجاد می‌کرد. تواتر تاریخی، یکی از راه‌های رسیدن به حقیقت تاریخی است. -اگر مغفول مغفول بود، باید دوباره در قالب یک چکش‌اش آقای عزت‌شاهی، مطرح می‌شد.اگر ایشان نمی‌بپذیرفتند، ما هر دو نظر را می‌آوریم و نتیجه را به‌عهد خوانند می‌گذاشیم که بعد از خوانند کل

فکر می‌کنم همان‌طور که مقام معظم رهبری فرمودند، هنوز روزیابی نامکشف زیادی در مورد انقلاب وجود دارد. انقلاب هنوز حرف‌های زیادی را گفتن دارد. وجود این کتاب‌ها و نظائر آن نشان می‌دهد که انقلاب ما هنوز جای صحبت بسیار دارد. ما هنوز چنین بهانه‌های زیاد داریم که باید در صدد کشف آن باشیم.

در کار خود من، اقبال مردم را می‌توان یادش داشت. به صبر و حوصله‌ای که در کار از خودم نشان داده‌ام. در مورد کارم هیچ نشانی به خرج نمی‌دهم. من خود را به تاریخ انقلاب معهد می‌نامم. به همین دلیل تمام تلاش‌م را می‌کنم تا کار به صورت کامل ارائه شود تا کار تاخیری ای به دست مردم داده نشود. قطعاً کار ما دچار یکسری کاستی است که من منتظر تا نگفته‌های کارم را بخوانم و آن‌ها نشان دهد. اما اجازه عملی یوشانم. به همین دلیل است که در مقدمه مفصلی که در کتاب آورده‌ام، ادرس ایشان را نیز اضافه کرده‌ام تا خوانندگان خوانند نظر‌های خود را با من در میان بگذارند. اگر من خواننده خود را بهتر بشناسم، می‌توانم به او بهتر خدمت کنم. **منج‌ کار شما به غیر از گفت‌وگویی که گفتید در سال**

کتاب، خود به تحلیل برسد.

منابع مکتوب ما نیز شامل کتاب و نشریات سه دهه بود. همه اینها را بررسی کردیم. تا درباره شخصیت‌ها و حوادث اطلاعات کافی داشته باشیم. خاطراتی که پیش از این منتشر شده بود هم منبع مزج کار ما بودند. علاوه بر آن از دیبای مجاری الیترت نیز استفاده کردیم. مطالب قسمت دیبوسپون از همین منبع تأمین شد. آنچه شما می‌بینید شاید یک‌دهم جزئی است که ما متحمل شده‌ایم. ما مطالب و کتاب‌های زیادی دیده‌ایم که تنها دو یا سه خط آنها منعکس شده است. ساعت‌ها آن مطالعه‌ام. کذب به آوردن یک خلاصه و با حتی حلف‌ان انجامیده است. مسائلی بوده‌اند که من نسبت به نتیجه برسم. در نتیجه آنها منعکس نشده و همین دلیل برخی از خواننده‌ها تونند آنها را ببینند. برخی از خوانندگان نیز توجیه به همین کاری به کار ما می‌برند. گاهی نیز بسیاری از اسناد و شیشه‌ها در اوبرقی آورده‌ام. سعی کرده‌ام در تمام پاروئی‌ها، منابع ابروهای ما را بسط و در نهایت خواسته‌ام کار می‌دقیق و در غیر این‌سال در سطح فهم مردم بنویسم.

۱۵ **شماره ۶۹** **شماره ۲۱** **چپمن ۱۳۸۵**

با برپایی نمایشگاه کتاب در مدارس

کتاب به دیدار دانش آموزان می رود

کتاب خوب یکی از رساترین موهبت‌ها و از جمله ماندگارترین آنهاست که می‌تواند گرایش‌های فکری نسل آینده را شکل دهد و در هدایت آن نقش موثری داشته باشد.

آموزش و پرورش از جمله نهاد‌های اجتماعی است که پس از خانواده پلیاری نسل آینده است و با توجه به اهداف آموزشی، علمی، آشنایی و مذهبی خود و طبقه داره از ورود کتاب‌های نامناسب به مدارس جلوگیری کرده و بهترین و سالم‌ترین تولیدات فرهنگی را در اختیار دانش آموزان قرار دهد.

در همین راستا موسسه فرهنگی منادی تربیت به

مستوفای از معاونت‌های مختلف حوزه ستادی وزارت آموزش و پرورش و تعدادی از استادان دانشگاه‌ها و مراکز تربیت معلم معرفی می‌کند که ضمن آشنایی با مخاطبان خود، کتاب مناسب هستند.

مشاور معاون آموزش و پرورش عمومی، کارشناسان و فرهنگیان همکار در این طرح را بالغ بر ۴۰ هزار نفر از ۷۵۰ منطقه اعلام می‌کند که طی این دوره ۲۵ میلیون جلد کتاب با ارزش ۱۸۵ میلیارد ریال را تهیه کرده و مورد بررسی قرار داده اند.

وی تصریح می‌کند، امسال بنامست ۵ هزار و ۳۰۰ عنوان کتاب برگزیده را به ۲۵ استان ارسال کنیم که

افراد حتی در دورافتاده‌ترین نقاط ایران به جدیدترین کتاب‌ها می‌داند و ادامه می‌دهد، بعضی استان‌ها تا سقف ۱۲۰ میلیون تومان برای خرید کتاب اعتبار اختصاص داده‌اند، این امر نشان می‌دهد که رویکرد اختصاصی برای کتاب و کتابخوانی و فرهنگ مطالعه قابل اعتناست.

مدرسه‌عامل موسسه فرهنگی منادی تربیت اختصاص این بودجه را در وقفه معاونت پرورشی استان‌ها با همکاری مجموعه معاونت آموزش و پرورش عمومی می‌داند.

بعقوبی‌فر با اشاره به افزایش سرانه کتاب در

اقبال ایجاد شده در مراحل بعدی نسبت به تجهیز استان‌های بایقمانده اقدام کنیم.

مدرسه‌عامل موسسه فرهنگی منادی تربیت دلیل استقبال نسبتاً کم استان‌ها طی دوره‌های گذشته را چنین عنوان می‌کند: در سال‌های گذشته وقتی نمایشگاه در پایان سال تحصیلی برگزار می‌شد، حجم مبادلات و اعتبارات مدارس کاهش یافته بود. اما امسال سعی کردند با توجه به توانمندی‌های ایجاد شده، بیشتر به سمت کتاب و کتابخوانی بروند.

به عقیده او بخش عمده مشکلات موجود تاکنون به دلیل گذشت مدت زمان طولانی از زمان چاپ کتاب‌ها بروز می‌کند. به عنوان مثال با توجه به اقبال زیاد دانش آموزان کشور از کتاب‌های درسی و کمک آموزشی تا زمان برگزاری این نمایشگاه، ما در میانه سال تحصیلی سپس از تدریس بخش عمده‌ای از درسی‌ها کمتر می‌توانست مفید باشد.

وی می‌افزاید: سعی کردیم کتاب‌های کمک درسی را به واسطه زمان برپایی این نمایشگاه‌ها کمتر انتخاب کنیم. در شورای بررسی کتاب‌ها نیز توافق زیادی برای اینکه این کتاب‌ها در میانه سال تحصیلی به دست دانش آموزان برسد وجود نداشت و کارشناسان هم کمتر به این موضوع پرداختند.

مشاور معاون آموزش و پرورش عمومی اضافه دارد: به نظر می‌رسد تعدادی از کتاب‌های کمک آموزشی و سایر موضوعات برقرار شود. وقفه موسسه منادی تربیت نیز صرفاً با کتاب‌های درسی نیست و باید به مسائل تربیتی و کتاب‌هایی با این رویکرد بیشتر بپردازیم.

وی خیر از انجام بک طرح پرورشی و نیازسنجی از مخاطبان می‌دهد که در آینده‌ای نزدیک جزئیات آن مشخص خواهد شد.

بعقوبی‌فر می‌گوید: انتظار داریم حتی در زمینه تولید کتاب هم بتوانیم به عنوان یک نمونه، الگودهی کنیم.

وی درباره برنامه‌های آینده این موسسه می‌افزاید: آموزش و پرورش اقدام به برگزاری نمایشگاه موضوعی داشته و بر آن تاکید کرده است. معاون فرهنگ وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، آقای دکتر پرویز، همیارارد تومان بودجه برای تجهیز کتابخانه‌های مدارس اختصاص داده است. امیدواریم با توجه به کمک ۲۵ میلیارد تومانی رئیس جمهور که ابلاغ شده و توانمندی‌هایی که موسسه فرهنگی منادی تربیت در این ۹ دوره نشان داده است، بتوانیم مجری طرح تجهیز کتابخانه‌های مدارس شویم.

مشاور معاون آموزش و پرورش عمومی با تاکید بر الزامات اساسی اجرای این طرح خاطرنشان می‌کند: اگر استان‌ها بتوانند اعتبارات تخصصی هفته به نام کتاب و کتابخوانی مشخص کنند و فرهنگ سازی مطالعه خدمت بزرگی خواهد شد. و همان گونه که جناب رئیس جمهور این بودجه را مشخص کرده‌اند، اگر وزارت آموزش و پرورش هم این کار را در بخش‌های استانی خود انجام دهد کمک بزرگی به بهبود سرانه کتاب خواهد شد.

بعقوبی‌فر ادامه می‌دهد: اگر مسئولان وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و فرهنگ و ارشاد اسلامی با ما همکاری کنند می‌توانیم پوشش عملیات این طرح و برنامه را اجرا کنیم. ما توانایی برگزاری و مدیریت بیش از ۱۰۰ هزار نمایشگاه کتاب را برای سال‌های آینده داریم.

وی در پایان می‌افزاید: با توجه به کمک‌های مسئولان این وزارتخانه‌ها و اصحاب فرهنگ تا سال آینده موسسه منادی تربیت امکان برگزاری ۵۰ هزار نمایشگاه کتاب را در ۵۰ هزار مدرسه در سراسر کشور خواهد داشت.

عنوان یکی از فعال‌ترین موسسه‌های وابسته به وزارت آموزش و پرورش اقدام به برگزاری ۹ دوره نمایشگاه کتاب در مدارس استان‌های کشور کرده و گام‌هایی را در ارتباط با توسعه فعالیت‌های فرهنگی و هنری و تولید و توزیع این محصولات برداشته است.

مدرسه‌عامل موسسه فرهنگی منادی تربیت معتقد است برای تولید کتاب مناسب و در شأن جمهوری اسلامی باید با توجه به رهنمودهای مقام معظم رهبری و برنامه‌های دولت حکمتگزار عمل کرده و با استفاده از بودجه‌های فرهنگی، هم‌اکنون تمام معظ رهبری درباره تائیدی فرهنگی می‌گوید: باید برای مقاومت و مقابله با این تائیدی فرهنگی، همه اصحاب فرهنگ تلاش کنند تا با تقویت فرهنگ مطالعه و کتابخوانی و تحقیق و پژوهش در مقابل توطئه‌های سنگین دشمن بایستیم.

موسسه فرهنگی منادی تربیت تاکنون هشت دوره نمایشگاه کتاب برگزار کرده که در بزرگ‌ترین آنها توانست در ۲۶ هزار مدرسه نمایشگاهی از تازه‌های کتاب برپا کند.

بعقوبی‌فر از آغاز به کار نهمین دوره نمایشگاه‌های سراسری کتاب هم‌زمان با دهه فجر خبر داده و اضافه می‌کند: در شهرویر طریک فراوان از ناشران سراسر کشور، ۲۲ هزار عنوان کتاب جمع‌آوری شد. کارشناسان شورای بررسی کتاب‌ها پس از مطالعه این آثار، پنج هزار و ۳۰۰ عنوان را برای استفاده دانش آموزان مناسب تشخیص دادند. سپس صاحب‌نظران آموزشی ۲۵ استان از نمایشگاه متمرکز این کتاب‌ها در تیشاورز بازدید و کتاب‌های مورد نیاز را انتخاب کردند.

وی اعضای شورای بررسی کتاب را شامل

حدود ۲۵ میلیون جلد را شامل می‌شود. با توجه به استقبال مردم و تجربه دوره‌های گذشته پیش‌بینی می‌کنیم حجم عملیاتی معادل ۲۵ میلیارد ریال که سقف تعهد بین ما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ناشران است، بر شود.

بعقوبی‌فر با اشاره به معضل توزیع در بازار کتاب، یکی دیگر از مزایای اجرای این طرح را چنین ارزیابی می‌کند: توزیع، شبکه‌ای گم شده و پیچیده است و به عنوان یک حلقه مفقوده در کشور به شمار می‌رود که دارای مشکلات عمده‌ای است. ما توانسته‌ایم با این حرکت عظیم بخش از مشکلات ناشران را در این عرصه پوشش دهیم.

وی ارسال تازه‌های نشر در سال‌های ۸۴-۸۵ را راهی برای آگاهی و فراهم آوردن امکان دسترسی همه

کارشناسان استان‌ها سعی در انتخاب کتاب‌های متناسب برای دانش آموزان داشته‌اند و ملاک آنها این بود که بخشی از کتاب‌های انتخاب شده را بر اساس سن و جنس دانش آموزان طبقه بندی کنند.

مشاور معاون آموزش و پرورش عمومی درباره موضوع کتاب‌های انتخاب شده می‌گوید: این کتاب‌ها مسائل تربیتی، عمومی، تخصصی، فنی و حرفه‌ای و به طور عمده قصه، رمان و آثار مذهبی را پوشش می‌دهد که امیدواریم در آینده امکان این کتاب‌ها را استخراج کرده و پس از موضوع بندی در اختیار کتابخانه قرار دهیم. پس از آن نیز خرید از هر موضوع کتاب و تعداد آن را نیز طبقه بندی خواهیم کرد.

وی در مقایسه نهمین دوره برپایی نمایشگاه‌های استانی در مدارس کشور با دوره قبلی تصریح می‌کند: سال‌های گذشته در بهترین حالت ۲۱ استان در این طرح شرکت می‌کردند اما امسال علاوه بر ۲۵ استان که به طور متمرکز شرکت کرده‌اند از طرف سایر استان‌ها با تقاضاهای متعددی روبه‌رو شدیم. اما چون حجم عملیات بسیار گسترده است هنوز نتوانسته‌ایم آنها را تحت پوشش خود قرار دهیم.

بعقوبی‌فر اظهار امیدواری می‌کند که با توجه به

دیداری از جشنواره بانوی فرهنگ

تجلیل از بانوان برتر شعر و داستان

هفته گذشته برای نخستین بار از آثار برگزیده مرثبط با زنان در حوزه ادبیات داستانی، شعر و فیلم در مراسمی با عنوان جشنواره بانوی فرهنگ تقدیر شد. این مراسم با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیرکل کتاب و کتابخوانی و جمعی از نویسندگان و شاعران در محل سالن معاونت بین‌المللی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار و در پایان به منظور ارج نهادن به خدمات بانوان فعال و پرورش‌یافته در عرصه های فرهنگ و هنر در حوزه بانوی سابقه معرفی و تقدیر شد.

در ابتدای این مراسم محمد رضا سرشار نویسنده و عضو انجمن قلم به تاریخ و جایگاه داستان نویسان زن تاریخ ادبیات ایران پرداخت و عنوان کرد: «فخرالملوک یا فخرالدوله دختر ناصرالدین شاه اولین زن در چند صد سال اخیر است که دست به نوشتن داستان برد و از آن پس تعداد زیادی که به نوشتن روی آوردند از انقلاب مشروطه تا انقلاب اسلامی انگشت شمار بودند.»

وی ادامه داد: «شایان توجه است که تعداد زنان نویسنده از ۲۸ سال پیش که انقلاب شد تاکنون حدود سه برابر تمام سال‌هایی بود که تا پیش از آن تاریخ تجربه نویسندگی داشتند و این یکی از نشانه‌های تاثیر انقلاب در عرصه آموختن زنان در عرصه فرهنگ و هنر است.»

سرشار در ادامه با ذکر اشاره بر نویسندگان زن در تاریخ ایران اظهار داشت: «در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم میلادی با حضور نویسندگانی چون جبین آستین امیلی، شارلوت برنت و همچنین چرخ البوت زنان نویسنده جدی گرفته شدند در حالی که در ایران اولین نویسنده جدی زن معاصر در سال ۱۳۳۳ یعنی حدود صد و پنجاه سال بعد از اروپا با خانم مریم فیروز به جامعه معرفی شد.»

این نویسنده در ادامه توضیح داد: «اگر چه پیش از انقلاب بی‌میلد نویسندگان داشتیم اما اغلب همین نویسندگان نیز پیش از آن واسطه آثار بعد از انقلابشان مشهور شدند و حتی خانم سیمین دانشور به عنوان یک نویسنده پیشگام نیز در آن زمان تنها ۱۳ داستانی چاپ شده داشت که به اعتقاد خودشان اثر اولش هم قابل اعتنا نبود در حالی که ایشان پس از انقلاب آثار متعددی چاپ کرده اند.»

سرشار زنان ایرانی را از آثار کهن فارسی هم چون شاهنامه زبانی موعوماً با چهره ای دلیر و بزرگ منش توصیف کرد که در عین داشتن چنین صفاتی دارای جوهره زلته بودند.

سرشار، تصریح کرد: «به اعتقاد من چیزی به اسم ادبیات زنانه و مردانه وجود ندارد و تنها اثر خوب و بد وجود دارد»

وی ادامه داد: «البته تفاوت‌هایی از نظر شکل و پرداخت داستان در اثر خانم‌ها و آقایان دیده می‌شود که پیش از آن در نوع شخصیت پردازی هاست خصوصاً مردان در شخصیت پردازی زنان در داستان چندان تبحر ندارند و علت آن را می‌بایست در مسائل و پیشینه فرهنگی جامعه جستجو کرد»

وی افزود: «در جامعه ما زن معمولاً همواره با نوعی پرده پوشی چهره‌ی راز آلود و رمزآمیزی از خود به نمایش می‌گذارد که این امر موجب می‌شود برای مردان توصیف خصوصیات و افکار زنان دشوار به نظر

برسد.»

سرشار از تفاوت ماهیتی شخصیت‌زنان در داستان‌های پیش از انقلاب سخن گفت و عنوان کرد: «زنان در داستان‌های قبل از انقلاب دوران معاصر هیچ‌گاه شخصیت محوری و نقش اول نداشته و تنها جنبه تزیینی و احیاناً به همراه عنصر سکس به قصد افزایش جذابیت داستان آورده می‌شدند در حالی که پس از انقلاب ما زن‌ها را به عنوان مادری یا همسر یک رزمنده یا جانباز می‌بینیم.»

سرشار افزود: «انقلاب بر زن ایرانی اثر گذاشت و نتیجه این تحول در شخصیت زن در داستان و همچنین نویسنده زن تجلی پیدا کرد»

وی حضور زنان دانشجو را در بالغ بر ۴۰ درصد ظرفیت دانشگاه‌ها نشانه‌ای از رشد و شکوفایی زنان از نظر فرهنگی دانست و عنوان کرد: «ریک کلام می‌توان گفت انقلاب زن را به متن اجتماع آورد»

در ادامه این مراسم، سمیرا اصطلان پور مسئول دفتر امور بانوان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گزارشی از روند جشنواره بانوی فرهنگ ارائه داد. وی هدف از برگزاری جشنواره بانوی فرهنگ را

محمد رضا سرشار:
مأمیتش از انقلاب هم نویسندگان زن داشتیم اما اغلب همین نویسندگان بیشتر به واسطه آثار بعد از انقلاب مشهور شدند حتی از خانم سیمین دانشور در آن زمان تنها ۱۳ داستانی چاپ شده داشت

تشویق بانوان به حضور گسترده‌تر در عرصه های اجتماعی، فرهنگی و هنری ذکر کرد و گفت: «در پی آن بودیم که با انتخاب آثار برتر در حوزه های مختلف فرهنگی و هنری نگرش قابل قبولی به موضوع زن در جامعه ارایه کنیم.»

وی افزود: «به منظور ارج نهادن به خدمات بانوان پیشگام عرصه های فرهنگ و هنر در هر حوزه یک بانوی با سابقه معرفی و تقدیر کرده ایم.»

وی همچنین اظهار داشت: «همچنین از یک بانوی نویسنده تازه وارد که برای اولین بار اثر ارزشمندی را ارایه کرده باشد نیز تقدیر به عمل می‌آید.»

اصطلان پور اضافه کرد: «این جشنواره مختص خانم‌ها نیست بلکه مقصود طرح موضوع زن در عرصه ادبیات بوده از این رو حضور آقایان را نیز در جمع برگزیدگان جشنواره خواهیم دید.»

در ادامه این مراسم بیانیه‌ی هیئت داوران بخش داستان توسط میزبان و رئیس و بخش شعر توسط مجوبه زاغی خوانده شد.

در ادامه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به سخنرانی در خصوص تحولات زنان در عرصه های مختلف اجتماعی پس از انقلاب پرداخت. وی گفت: «می‌توان حضور زنان را در صحنه های اجتماعی پیش از انقلاب با بعد از انقلاب مقایسه کرد و تفاوت محسوس آن را به عنوان فکلی شکوفایی در تاریخ حضور زنان ایرانی احساس کرد. قبل از انقلاب، حضور زنان و میدان‌دهی به آن‌ها به صورت کاملاً صنعتی و ریاضانه بود و بیشتر به تعارفی شبیه بود، که از طرف مدیران به بانوان ما پیش کش می‌شد. در واقع به زنان بیشتر به عنوان کالایی که خود را در عرصه ی جامعه پنهان می‌کنند می‌شد.»

وی افزود: «بانوان، انقلاب اسلامی را بستری مناسب برای دست‌یابی به قله های معرفت و دانایی یافته‌اند و زنان در سایه فراهم آمدن چنین زمینه‌ای توانایی‌های خود را به منصفه ظهور می‌رسانند.»

وزیر ارشاد یادآور شد: حضور داستان نویسان چیره دست، در کنار هنرمندانی در حوزه ی سینما و تئاتر، نه از باب جلوه های عروسکی زن، بلکه به مثابه حضور خلاق یک انسان دارای ویژگی‌ها و فضایل اخلاقی است. زن امروز باید از این وضعیت مراقبت کند و آن را پاس بدارد، تا به شرایط پیشین بازگردانده نشود. که در این راه در حد تصاویر معوج استفاده می‌شود. در این راه بیشتر از هر کسی باید زنان ما نگران باشند و بخصوص اهالی فرهنگ از جامعه ی نسوان باید نگرانی بیش‌تری داشته باشند.»

صفا هرندی اقدام دفتر امور بانوان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دربرپایی جشنواره بانوی فرهنگ را مقدمه خوبی برای سوق دادن و تحرک بخشیدن جامعه فرهنگی و هنری بانوان ذکر کرد و گفت: «گام‌های بزرگ بعدی برعهده بانوان است که باید در قالب انجمن‌ها و فعالیت‌های گوناگون فرهنگی به آن سامان دهند.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تصریح کرد: «با نگاه به آینده و برپه‌ریز خاشییه‌ها و گفت و شنودهای می‌مورد که سبب کند شدن این حرکت می‌شود باید با عزم استوار اعتدالی فرهنگی راه‌هدف‌گیری کرد و در این راه مطمئن باشد تمامی مجموعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کمک‌یاری آن خواهد بود.»

داوری این دوره از جشنواره را هیئت از بانوان شامل میزبان آرمین، زهره یزدان‌پناه، سوده امینی، منصوره زاغی، منصوره نیکو گفتار، پروان درخشنده، طیبه میرزا اسکندری، فرشته ولی مراد و مریم بعبیری بر عهده داشتند.

در پایان این مراسم در بخش ادبیات داستانی کتاب «آرام‌شیب به خیر» اثر «راضیه نجار»، «بخند مسیح اثر «سارا عرفانی» و «مظهر سنگی» اثر زهره پورقربان و در بخش شعر نیز کتاب «این قوم با گمان اثر سیمین‌دخت وحیدی»، «به تمام زبان‌های دنیا خواب می‌بینم» اثر «شبنم آذره» و «مرده‌های حرفه‌ای» اثر «علی محمد موبد» از سوی هیئت داوران این دوره از جشنواره انتخاب شدند.

ساير محمدی

محمد روشن به گواهی خط پادر پر حاشیه قرآن کوچک چاپ عثمانی در تاریخ ۱۳۱۲/۹/۶ در شهرستان رشت به دنیا آمد. وی که در دوران دبیرستان رشته ادبی را برگزیده، به عنوان شاگرد اول کلاس «دیوان جامی» به تصحیح علی اصغر خان حکمت را جایزه گرفت. از سرگرمی‌های دوران تحصیل محمد - به ویژه شب‌ها که پادر پای مسجد منبر می‌نستت - این بود که کنار مادر «اسکندرنامه» هفت جلدی مربوط به روزگار صفویان را که پرمایه و پرحدیث بود می‌خواند. اکنون در کارنامه او نزدیک به چهل عنوان کتاب اعم از تالیف و تصحیح و تفسیر به چشم می‌آید، آثاری چون «قصه یوسف»، «سوس و رامین»، «بخشی از تفسیر کهن»، «تاریخنامه طبری»، «مسلمان و ایسل»، «بلوهر و بیوسف» و ... جدیدترین کتابی که به اهتمام او طی سال‌ها تلاش فراهم آمده تصحیح ۱۲ جلدی «جامع التواریخ» تالیف رشیدالدین فضل الله همدانی است که چهارجلد آن به تازگی منتشر شده و مجلدات دیگرش نیز در آستانه انتشار است.

محمد روشن از تازه ترین کارهای خود می گوید

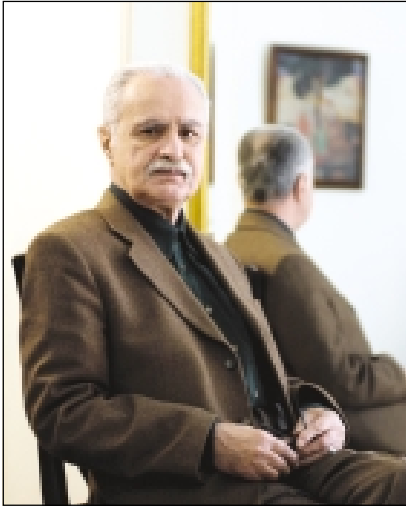
تصحیح تاریخ

آقای روشن؛ گویا در سال‌های اخیر بیشتر وقت خود را صرف «جامع التواریخ» و رشیدالدین فضل الله کرده‌اید که چند جلد آن هم منتشر شده‌است.

به یاری خداوند، کار چاپ بخش‌هایی از جامع التواریخ رشیدالدین فضل الله که از سوی نشر میراث مکتوب آغاز شده بود، در سال ۸۴ در دو بخش یعنی در دو جلد مستقل تاریخ افرنج، پایان و قیامصر و تاریخ هند و سنندو کشمیر، به چاپ رسید و در سال ۸۵ نیز دو بخش دیگر از جامع التواریخ، تاریخ افروزه و تاریخ پادشاهان عثمانی، منتشر شد. در این میان ناشر ارجمند به تجدید حرفه‌ی جامع التواریخ بخش مغول» که در سال ۷۳ در چهار جلد توسط ناشر دیگری منتشر شده بود، اقدام کرد. در هر حال امیدوارم مجموعه کامل «جامع التواریخ» در ۱۲ جلد که حروف نگاری همه مجلدات، جز دو جلد پایانی بخش مغول پایان پذیرفته، چاپ و در اختیار علاقه‌مندان تاریخ قرار گیرد.

رشیدالدین فضل الله جامع التواریخ را در چه مقطعی و با به قضای چه کتابی نوشته بود؟

خواجہ رشیدالدین فضل الله همدانی زاده ۶۱۵ هجری قمری (۱۲۷۷ میلادی) که در سال ۷۸۸ هجری قمری متوفی شد، طبیب عالم، مورخ دانشمند، در سراسر دوره سلطنت غازان‌خان و جلالشین وی اولجایتو بود و در ابتدای سلطنت اوسید، مقام وزارت ایلیخان را داشت و به واسطه علم و مهارتی که در طب داشت به دربار ایلیخان راه یافت و در سایه تکیه و سیاست به مرتبه والاّی رسید. او به عنوان موزخی برجسته مقامی ممتاز دارد و تالیفات تاریخی و سنجش به لحاظ وسعت و اعتبار و شیوه علمی اعجاب و تحسین محققان را برانگیخته است. فضل الله همدانی آثار متعددی از خود به یادگار گذاشته که بخشی در حوزه تاریخ است. شماری در معارف دینی نظیر تفسیر علوم قرآن و احکام، ادکی هم در طب و آیین کشورداری است. در میان این آثار جامع التواریخ برجستگی خاصی دارد. البته این اثر تالیف مستقیم خود او نیست بلکه توسط گروهی از محققان و مترجمان و زیر نظر وی آماده شده است. رشیدالدین ابتدا به فرمان غازان‌خان تالیف تاریخ مغول، آغاز کرد اما پیش از آنکه تالیف و تدوین آن به پایان برسد، هوزر جوان بود که در

خودبا کتاب کوراث پوهو برده است. ذی‌روی در دودمانی یهودی پرورش یافته بود و بنیادی وی موفق‌الدوله اسماعیلی همدانی و برادر موفق‌الدوله از دودمان و یاران نزدیک خواجہ نصیرالدین طوسی بودند که به اسماعیلیان پیوستند و با خواجہ نصیرالدین در ذی‌های اسماعیلیان می‌زیستند و پس از تسلیم اسماعیلیان در برابر هلاک‌خان (۶۵۲ هجری) هر سه به دستگاه هلاکو پیوستند.

کتابی که رشیدالدین فضل الله را در تالیف این اثر بزرگ یاری دادند چه کتابی بودند؟
از اشارات متن چنین برمی‌آید که نخستین تاریخدان عصر مغول که به اسباب و آداب و تاریخ اوزوغ چنگیزخان آگاهی داشته، پولادچینگ سانگ از نخستین یاران و مشاوران رشیدالدین در تدوین تاریخ مغول بوده است و رشیدالدین خود به این همکاری به روشنی تصریح می‌کند. این پولادآقا، از قوم دوریان ناآر، کسی است که قبل از سلطنت ارغون‌خان در سال ۶۸۵ قمری از طرف قویلیای قان به ایران فرستاده شد. ارغون خان، گیخان خان و غازان خان در دوره سلطنت خود در امور کشور با او مشورت داشتند. نظر و تصمیم او در عزل و نصب وزیران موثر بود.

رشیدالدین فضل الله به قرآن، دوفوقی بر تاریخ و فرهنگ مغولی نداشت اما در همان دستگاه رشد کرده بود و عمویش هم به وزارت رسیده بود. او، عمو و پدربزرگ صدرصد پهلوی پهلوی مذهب بودند. برای مغول آیین و مذهب مسئله‌ای نبود. کثابّت و ولایت مطرح بود، ولی می‌دانیم که رشیدالدین از آغاز جوانی به فاصله دویشت -عمو و پدیر که به صدرات رسیدند- مسلمان می‌شود و علم طب می‌خواند. با تاریخ نس و الوقت پیدا می‌کند و به یاری پولاد چینگ سانگ تاریخ مغول را می‌نویسد. روایت‌ها چنین می‌گویند که غازان در حین تدوین بخش مغول می‌برد و جازایش هم در همان شمه غازان که اصطلاحاً در آذربایجان شام غازان می‌گویند، دفن می‌شود. پسر محمد خدابنده می‌گوید این خدابنده از رشیدالدین خواش می‌کند که سلاک که تاریخ مغول را به پایان برده‌ای، یک تاریخ عالم از تاریخ ایران و جهان بنویس. بنابراین رشیدالدین فضل الله از سال ۷۰۵ شروع به نوشتن بخش‌هایی از تاریخ عالم می‌کند. رشیدالدین در گزارش بخش تاریخ بنی اسرائیل به گمان من‌از آشنایی

البته محقق چنین وانگای. دان در کتاب خود بر این مسئله تأکید دارند.

باوئی دانشمند چنین ذکر وانگای. دان در حاشیه اثر خود جامع التواریخ، بخش تاریخ چین به درستی می‌نویسد: «لآزمه حضور در ذی‌های اسماعیلیان گردیدن به مذهب اسماعیلی نوده است. ممکن است موفق‌الدوله و برادر او فقط به عنوان پزشک در خدمت اسماعیلیان بوده‌اند. همین خاتم محقق اضافه می‌کند که دوران پویا و باورور زندگانی اولخیر پادر فضل الله مقارن با استقرار حکومت ایلیخان مغول در ایران بود. شیوه آسان‌گیری و تساهل دینی مغولان، همچنین برافزادن خلایق عیاسیان که پیش از نظارت بر امور کشورداری و سیاسی به مراقبت در اجرای احکام اسلامی و شرعی اهتمام داشتند، سبب شد که در آن زمان گروه‌های یهودی و مسیحی به دیوان و دربار راه یابند، به خدمات مهم دولتی گماشته شوند و به مقامات

ملک الشعرا ی بهار کتاب تاریخ بلعمی را چاپ کرده بود ولی من چون نسخه‌های کهن تری یافتم تاریخنامه طبری پنج جلدی را چاپ کردم البته پیشکام چنین بحث‌هایی مرحوم علامه قزوینی بود

مقدمه‌ای که کارل یان بر بخش تاریخ افرنج، پایان و قیامصر از جامع التواریخ نوشته بود، آیا به فارسی ترجمه شد؟

پیشگفتار کارل یان را شادوان دکتر منوچهر امیرمکری که مترجمی چیره‌دست بود به خواش دکتر محمد دبیرسیاهی ترجمه کرده و در سال ۱۳۳۹ زبانی آلمانی کرده است. وی در پیشگفتار خود بر بخش متنتر شد. دکتر منوچهر امیرمکری همان مترجم توانایی است که کتاب ایران در زمان ساسانیان، اثر آرتور کریستین من را به فارسی ترجمه کرد و در هیچ چشم‌اندیش به رشید یاسمی بخشدید و وی آن را به نام

خود منتشر کرد که هنوز هم ناشناس بسیاری در ایران این کتاب را به ظلف به نام وندید پاسمی تجدید چاپ می کنند، بدون آنکه کذری از نام مترجم اصلی کتاب یعنی دکتر منوچهر امیرمکری به میان آورند.

کارل یان در آن مقدمه **و چه باحش تصریح کرد**؟ کارل یان در آن مقدمه می نویسد، در هیچ یک از ادوار تاریخی گذشته حتی در دوران امپراتوری روم، شرایط و اوضاع برای تالیف و تصنیف کتب دربارۀ تاریخ عالم مانند نخستین قرن بعد از تأسیس امپراتوری اوراسیایی - مغول به سختیوخاص مساعد نبوده و در هیچ کدام از ممالک این امپراتوری عظیم این کار به قدر ایران امکان موفقیت نداشته است. فوحدات مغول آثار گران بهای فرهنگش نماند، تاج، تخت نیز دربرداشت و یکی از مشت ترین و سومندترین تاجی آن این بود که آقق دید، پشتر تا قطعی‌ای که تا آن زمان بی‌سابقه بود و سرعت یافت. ایران و چین دو تنگه گاه حقیقی امپراتوری مغول را تشکیل می دادند ولی این به دلیل موقعیت جغرافیایی و مرکزی خاص به مراتب پیش از چین چهارراه مابغ سیاسی و اقتصادی و فرهنگی شد و نقش بسیار مهمی را به عنوان واسطه بین شرق و غرب برعهده گرفت. پس با توجه به این مقدمه عجیب نیست که به خصوص در این سرزمین در آغاز قرن ۱۳ میلادی برای نخستین بار اولین مجاهدت را برای تصنیف کتبی درباره تاریخ عالم به عمل آورند.

رشیدالدین فضل‌الله در نگارش بخش تاریخ ایران و اسلام از چه مولفان و دانشمندی کمک گرفته است؟

رشیدالدین تحریر بخش خطای را به دو تن از پخشیان (راعیان) تاریخ نگار چینی سپرده بود که کتاب آن دو نیز مبتنی بر کتاب‌هایی که اثر و معتزتر استوار است که نام آنان نیز به تصریح یاد می شود. اما آنکه درخور بررسی این است که رشیدالدین فضل الله به عنوان مدون جامع التواریخ در نام بردن از مورخان یگانه‌ای که با او کار تحریر یاری کرده‌اند، و بخش تاریخ عالم را پاینده آورده‌اند درج نکرده ولی بخش‌های عمده‌ای از نگارندگان و صاحبان آثار فارسی را ذکر نکرده رها می کند. به منل می دانیم که بخش تاریخ پیامبران و نیز تاریخ اساطیری و تاریخ ایران را از تاریخ نامۀ طبری می گیرد. گفتنی اینکه من خود، نسخه‌ای از

جامع التواریخ را در اختیار دارم که بر عنوان آن تاریخ طبری نگاشته شده است با بخش زغریان و سامانیان و بهیچان آل بویه(یکسر) به جز آنکه ترجمه تاریخ یعنی از ابو الشرف نامح بن طغر جوافقانی است و نیز بخش سلجوقیان آن مبتنی بر سلجوقنامه قطییرالدین نیلشویزی و راحه الصدور راوندی است و تاریخ خوارزمشاهیان هم بر گرفته از جلد دوم تاریخ جهانگشای جوینی است. اینکه آیا می توان تصور کرد که رشیدالدین کار تحریر این بخش‌های تاریخی را به دبیر خانه خود وهاغه‌هاه بوده و آن دبیران برحسب رسم و عادت زمانه، از سرآسان‌گیری به‌گونه‌ای که یازنویسی از متن‌های مورد نظر خود می برداختند؛ خداوند بر حقیقت کارها آگاه‌تر است.

رشیدالدین، گویا از آثار یوحانم بهره گرفته است.
پیداست که رشیدالدین بیرون از آگاهی‌هایی که از افروهرات و… مسافران بهره گرفته، از مفسر حکیمان یوحیان بیرونی و اثر نامدار او تحقیق‌المهند نیز سودجسته است. افزون بر آن از همکاری یکی از پخشیان (راعیان) بولی به نام کمالشری بخش هم برخوردار بوده است. رشیدالدین در مقدمه جامع التواریخ به علمای یگانه‌ای که در طرح قسمت‌های مختلف تاریخ عمومی با او همکاری داشته‌اند، اشاره می‌کند؛ آن جمله در مورد تاریخ چین از تاجایی و مکینون و در تاریخ هند از راهمی کشمیری به نام کمالشری نام می‌برد. ولی اثر مورد تاریخ فرنگ می‌گونه‌های اندراری به نام کسب و یا اثری نکرده است. هرچندان اثر در نظر اول عجیب می‌نماید، ولی بناوچه

به‌اینکه اسامی فوق در موضوع اسامی یعنی مابغ کتاب هیچ گونه اطلاعی به دست نمی‌دهد و این اشخاص غالباً واسطه و ناقل اخبار هستند،بناهی اطلاعی از نام برخی از آنان برای ما نسبتاً بی‌اهمیت است.

آقای روشن، الان چند بخش یا چند جلد از جامع التواریخ چاپ شده و بقیه مجلدات در چه وضعی هستند؟

بعد از این بخش که تحویل ناشر داده‌ام و الان مشغول نمونه خوانی آن هستم،د برای شما نام می‌برم. «تاریخ اسرائیل» قرار است پس از یک هفته تحویل ناشر بدهم. پنج جلدی که از جامع التواریخ چاپ شده، پیش از این هیچ‌یک از آنها چاپ نشده‌بودند اما بخش «تاریخ ایران و اسلام» را که بالغ بر ۱۵۰۰ صفحه حرف‌چینی شده است و به همراه فهرست نویسی بالغ بر ۱۷۰۰ صفحه شده، تمام کرده‌ام. بعد از تاریخ ایران و اسلام ده کتابی که نام می‌برم به تنهایی از سال ۳۳ بعد از اینکه نسخه بدل‌ها را فراهم آوردم و در این مدت روی آن کار می‌کردم. اکنون به سرانجام رسانده‌ام.

اگر «تاریخ ایران و اسلام» را جلد اول تاریخ عالم

نگاشته شده است… من تاریخ طبری را توسط انتشارات مولی چاپ کرده بودم. این مجموعه بعدها در انتشارات سروش چندبار تجدید چاپ شده‌است. دویار هم نشر نو و نشر البرز آن را چاپ کرده بودند. «تاریخ ایران و اسلام» که من توسط نشر میراث مکتوب منتشر خواهم کرد، عین تاریخ طبری است اما تحریر قرن هفتم است. یعنی تحریر جدیدی از متن اصلی تاریخ طبری است. البته اضافاتی هم در مقالبه با تاریخ طبری دارد و فقط رونویسی از تاریخ طبری نیست.

این تفاوت و تعدد روایات در تاریخ نامۀ طبری و تاریخ بلغی ناشی از چیست؟

مرحوم ملک‌الشعرا ی بهار کتاب «تاریخ بلغی» را چاپ کرده بود ولی من چون نسخه‌های کهن‌تری یافته بودم، تاریخنامه طبری جلدی را چاپ کردم. مقدمه‌ای در این زمینه نوشتم و بحث هم کردم. البته پیشگام چنین بحث‌هایی مرحوم علامه قزوینی بود. خود بهار که تاریخ بلغی را چاپ کرده می‌گوید، وقتی آدم دو نسخه از این اثر را می‌خواند، با یکدیگر مطابقت می‌کند. هیچ کدام با دیگری همخوانی ندارد و فکر

مدتی این مثنوی تاخیر شد

شما قرار بود مثنوی مولانا را هم براساس نسخه متعلق به سال ۶۷۷ تصحیح و منتشر کنید. سرنوشته این مثنوی به کجا کشید؟

این مثنوی را تصحیح و آماده کرده بودم و آقای محمدرضا جعفری هم حرف‌چینی متن را انجام داده بود اما چون مدتی گذشت و نتوانست پروانه نشر بگیرد، مثنوی را به من عودت داد و گفت می‌ترسم مایه شرمساری شود و نتوانم چاپ کنم.

این مثنوی را که حدود ۱۲۴۰ صفحه شد، به انتشارات اساطیر سپرده و حدود ده سال هم نزد ایشان بدون هیچ قراردادی مانده بود. هم‌زمان با مسافرت من به ایتالیا در اسفند ۸۲ دویاره آن را پس گرفتم و تحویل نشر نیایی نو دادم که این انتشارات با همکاری انتشارات فردوس آن را اخیراً در سه جلد چاپ و منتشر کرده است. شاهنامه را هم تصحیح کرده بودم و با انتشارات اساطیر قرارداد بسته بودم و پیش پرداختی هم گرفته بودم اما منتشر نشده باقی ماند. حالا تصمیم دارم این پیش پرداخت‌ها را برگردانم بلکه بتوانم توسط ناشر دیگری چاپ کنم.

فرض کنید، بعد از آن تاریخ آل بویه، سامانیان، دیلمیان و غزنویان، در یک مجلد چاپ می‌شود. به دنبال آن «تاریخ سلجوقیان» در یک جلد «تاریخ خوارزمشاهیان» و «تاریخ سلغریان» هر کدام مجلدات جداگانه‌ای دارند و جلد آخر هم «تاریخ اسماعیلیان» است که تحویل ناشر داده‌ام.

کاری که رشیدالدین فضل‌الله در بخش «تاریخ ایران و اسلام» کرده که شما در ۱۷۰۰ صفحه آن را آماده انتشار کرده‌اید، این روایت چه تفاوتی با روایت تاریخ طبری دارد؟

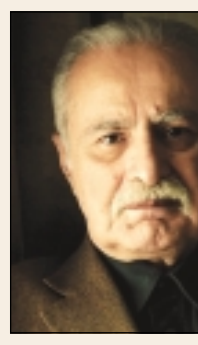
از میان پنج - شش نسخه‌ای که از جامع التواریخ مربوط به تاریخ ایران و اسلام است و منتشر شده‌بود، من نسخه‌ای را اختیار دارم که بر عنوان آن تاریخ طبری

انوار سبیلی را بر مبنای کهن‌ترین نسخه موجود که به لطف نشر میراث مکتوب ان پاکستان فراهم آمده و در اختیار گذاشته شد تصحیح و ویرایش کرده‌ام

نمی‌دانید چه بلاهایی سر این کتاب کشیدم. ثری به غایت دشوار دارد و اصافاً به فصاحت مرزبان‌نامه نیست. دشواری لغات متن جانگاہ است. هر ویژه غازی مطلقو لغت‌سازی است چون مرید ملا و عربی دان و لغت‌ساز بوده. بسیاری از واژه‌ها که در روضه‌العقول به کار برده در هیچ فرهنگ سررا نندارم و معنای بسیاری از لغات را جز به حدس و قرینه نمی‌توانم. بنابراین در مدت هفت سال با دوستی به نام جلیل پور، در رشت همکاری داشتیم تا فرهنگی از لغات مشکل درست کنیم و ضمیمه روضه‌العقول

کار تازه‌ای را آماده کرده‌ام که تصحیح «انوار

سبیلی» ملاحسین واعظ کاشفی است. انوار سبیلی را برمنای کهن‌ترین نسخه موجود که به لطف نشر میراث مکتوب از پاکستان فراهم آمده و در اختیار من گذاشته شد تصحیح و ویرایش کردم. البته دو نسخه دیگر از دانشگاه به در اختیار داشتم که یکی چاپ معروف رشیدباسمی بود. در هر حال من این اثر را براساس سه

نسخه مذکور تصحیح تطبیقی، انتقادی و سر انجام تدوین کرده‌ام که به زودی هم چاپ می‌شود. کتاب دیگری به نام «شرف‌النسی» تالیف ابوسعید خوجوش نیلشویزی را ترجمه فارسی جم‌الدین راوندی را در دست تصحیح و آماده‌سازی دارم. اثر این اثر با همکاری دوست دانشمند دکتر حسین زویبی روی تصحیح و با متن عربی مقالبه شده و انتشارات سلسله قم آن را در دست چاپ دارد.

شما یک بار گویا کتاب «بلوهر و بیوسف» را هم تصحیح و منتشر کرده‌بودید. الان هم به نظر می‌رسد که این کتاب در بازار نایاب است؟
علاقه‌مندان این اثر و این من پلانیز به خاطر می‌آورند که سال ۸۱متن بلوهر و بیوسف به آراسته استاد دانشمند بود و در بران من در آن روز کار دانشناس، از سوی نشر میراث مکتوب انتشار یافت. در اسفند ۸۲ مدیران رجمند موسسه انتشاراتی فرهنگ‌های ارزشمند از کتابخانه لندن فرامی‌ساخته بودند. حاوی پنج نسخه خطی، بخش بلوهر و بیوسف که نسخه‌ای نفیس و ارزشمند و تاریخ کتاب آن اخیان پیش از ۸۰۳هجری قمری بود را در اختیار من نهادند تا آن را با نسخه چاپ میراث مکتوب و سبجم و آماده طبع کنم. آثار را به انجام رساندم و درباره اعتبار و ارزش نسخه، گفتنی‌ها را در پیشگفتار بازنمودم. برآنم که چاپ جدید آن را به نام دانشمند دانشوران فرشته خصال استاد بی‌محمدتقی مدرس رضوی - که یک گمانم به یقین پیوسته که ۶۴ دفتر دست‌نوشته خط آن دانشور نامی است- مزین کنم.

می‌کند که لایذ بلغی چند تا بوده‌است. البته اینها وزیر بودند و دارالانشا داشتند. نسخه‌نویس نوشتند. کتاب و محرر داشتند. من در مقدمه تاریخنامه طبری نوشته‌ام که دو نسخه خطی تاریخ بلغی در کتابخانه ابوسعید - کتابخانه معروف ترکیه - موجود است که از نسخه تحریر دیگری دارند. در تصحیح چنین آثاری نسخه بدل نمی‌توان معرفی کرد. من پیشنهاد دادم که یک نفر آن روایت‌ها را هم چاپ کند. بلغی و مرحور دانشمند هر کدام در دستگاه خود کرده‌ای کتاب و محرو دانشمند به همین خاطر من استناد به کتاب کردم که می‌گوید: «لیدون گوید که این تاریخنامه بزرگ است. تاریخنامه طبری نوشته‌م و نوشته‌م که منسوب به بلغی است. من هم رعایت امانت کردم و هم قفتم. ضمن این اثبات کردم که این نمی‌تواند نوشته بلغی باشد. همچنان‌که علامه قزوینی بنجاه سال قبل و بهار چهل سال قبل در تصحیح و چاپ این تاریخ کلافه شده بودند.

در مورد کتاب «روضه‌العقول» هم بفرمایید کاری که از مطلقو در دست تصحیح و شرح گذاشتید؟

روضه‌العقول به قلم محمدغازی مطلقوی است. مطلقوی شخص توانایی بود در حد سعدالدین راوندی. این شخص در مطلقه‌شام این کتاب را نوشت. مطلقه شهری بین شام و حلب است. روضه‌العقول دقیقاً همان مرزبان‌نامه است البته تشر کمی متفاوت است. حتی روضه‌العقول دویاب بیشتر دارد. یعنی حجم روضه‌العقول از مرزبان‌نامه افزون‌تر است. البته این کتاب را هم فرهنگستان زبان چاپ کرده است.

کتابخانه

کوروش

زهره نبیلی

درباره تاریخ نگاری انقلاب برای نسل فردا

کودکان را به تاریخ انقلاب ببریم

مهرماه ۱۳۵۷، روزی که در آن کودکی‌ها با تانک‌ها مبارزه کردند

چگونه می‌توان از تاریخ و رویدادهای تاریخی سخن گفت؟ این پرسشی است یا پاسخ‌های متفاوت... بعضی بر این باورند که باید منتظر بنامیت تا هر حلقه‌ای، جزئی از تاریخ شده و به آن پیبندد اما برخی دیگر می‌پندارند که در دنیای کنونی با توجه به حجم بسیار بالای اطلاعات نمی‌توان به انتظار پیوستن حوادث به تاریخ نشست... باید مخاطبان را با رویدادهای تاریخی از جمله واقعه مهم و بزرگ چون انقلاب اسلامی و مسترزهای پدیدآمدن آن آشنا کرد. یکی از کسانی که اینگونه می‌اندیشد، حمیدرضا شاه آبادی، نویسنده و مدیر انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است.

وی با اشاره به حجم بسیار بالای اطلاعات در دنیای جدید می‌گوید: روزگاری می‌پنداشتند که باید صبر کرد تا حوادث وارد مرحله تاریخی شوند، آن‌گاه به داوری آنان پرداخت اما امروز همه چیز دگرگون شده و معیارها و ملاک‌ها تغییر کرده است چرا که در شرایط فعلی لحظه به لحظه حجم بسیار بالایی از اطلاعات از طریق رسانه‌های دیداری و نوشتاری در اختیار مردم قرار می‌گیرد و دیگر نمی‌توان نکته یا نکاتی را درباره رویدادهای تاریخی از دید مخاطبان پنهان کرد.

وی شناخت گذشته را لازمه ساختن حال و آینده می‌داند و معتقد است: نیاز به دانستن تاریخ، جریان تاریخی و مسیر امری است که در گذشته رخ داده امروز پیش از پیش احساس می‌شود چرا که کودکان و نوجوانان ما اکنون پیش از هر زمان دیگری به شناخت فرهنگ ملی و هویت قومی نیاز دارند، درست همچون رانده‌ای که با توجه نگاه کردن به رویه روز، لازم است کاغذهای عقب بنگرند و شرایط خود را دریابند به‌ویژه زمانی که قرار است تغییر جهت بدهد اما فرزندان ما تاریخ و گذشته خود را نمی‌شناسند و از هویت و پیشینه فرهنگی خود بی‌خبرند.

محمدرضا شاه نبیلی، نویسن دربارۀ تاریخ معاصر، به‌ویژه تاریخ انقلاب را کار دشواری می‌داند و می‌گوید: رویدادهای تاریخی باید به روز باشند و خواننده را با نمی‌تواند ۲۰ یا ۳۰ سال صبر کند تا هر واقعه‌ای به تاریخ پیوسته آن‌گاه درباره آن به داوری بنشیند، چرا که امروز شرایط دگرگون شده و طی یکسال، آنگاه اطلاعات تازه به وقوع می‌پیوندد که اگر به آن نپردازیم، همه چیز تاریکی و طغیانت خود را از دست می‌دهد، به فراموشی سپرده می‌شود، اما از سوی دیگر نوشتن درباره تاریخ انقلاب به چالش کمبود اسناد و مدارک، بسیار مشکل است.

دغدغه شناخت هویت

گذشته چرغی است فرارآیند، تا زمانی که پیشینه تاریخی - فرهنگی خود را نشناسیم، نمی‌توانیم امروز و فردای خود را آنگونه که باید و شاید بسازیم و این در نیافتن و این نیاز را به درستی احساس نگرده‌اند، زیرا آنگونه که باید و شاید به تاریخ نپرداخته‌اند و از هوش روزی برای آموزش تاریخ بهره‌نبرده و در کتاب‌های خواندنی و تفریحکار تألیف نگرده‌اند تا در اختیار کودکان و نوجوانان بگذارند، و تنها به آوردن تعدادی اسیم‌سینده کرده‌گانی فراتر از این نپرداخته‌اند، در حالی که به باور شاه‌آبادی، تاریخ، مهم‌ترین ماده درسی مدارس در تمامی دنیااست، نویسنده کتاب

«دیلماج» می‌گوید: امروز در بسیاری از کشورهای جهان، پس از آشنا کردن دانش آموزان بامهارت خواندن و نوشتن به آنان تاریخ می‌آموزند و این در حالی است که کودکان و نوجوانان ما، گذشته خود را نمی‌شناسند و کتاب‌های تاریخی که در مدارس تدریس می‌شود، توانایی آن را ندارد که بچه‌ها را با تاریخ آشنا و آنان را به دانستن پیشینه فرهنگی خود علاقه‌مند کند، تنها با ذکر تعداد زیادی اسم و تاریخ، بخش آنان را در هم می‌ریزد و شروع می‌کند، بدون آنکه هیچ ارتباط همی درون آنها پدیدآورد.

جوادیان نیز دوره ا‌اهمنامی را تنها فرصتی می‌داند که دانش آموزان را با تاریخ مملکت خود آشنا می‌کند و می‌گوید: در این دوره، فرض بر این است که دانش‌آموز در یک دوره آموزش عمومی به سر می‌برد و باید با کلیاتی از علوم گوناگون آشنا شود تا بتواند برای ادامه تحصیل به چه رشته‌ای علاقه‌مندتر است و باید کدام را انتخاب کند.

وی به سلیقه‌ها و طرز تفکرات گوناگونی که در مورد آموزش تاریخ وجود دارد اشاره و بیان می‌کند، معلمان و کارشناسان تألیف کتب درسی، دارای آرا و اندیشه‌های گوناگونی هستند، بعضی می‌گویند: تاریخ معاصر، مهم‌تر از ادوار پیشین است، برخی فکر می‌کنند تاریخ پیش از اسلام اهمیت بیشتری دارد و ... اما آنچه در شرایط فعلی باید به دقت آموزان تعلیم داده شود و بسیار مهم به نظر می‌رسد، آشنا کردن آنان با تاریخ و گذشته مملکت خود است.نبیلی کودکان و نوجوانان باید کلیاتی را درباره خود و سوزنیم خویش بلداند.

جور دیگر باید دید

اینکه پژوهشگران و تاریخ‌نگاران ما چقدر آرزوی بیان رویدادهای تاریخی از شیوه‌های تازه بهره‌برده‌اند و چقدر به پژوهش درباره جلله‌های گوناگون از جمله انقلاب اسلامی پرداخته و ریشه‌های آن را کویده‌اند، اصلا چه حد یا دانش‌های چون مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی و ... آشنا بوده و از این آگاهی‌ها و مهارت‌ها در نگارش تاریخ بهره‌برده‌اند، پرسشی است قابل تأمل.

جوادیان آشنایی تاریخ نگار با علوم گوناگون را ضروری می‌داند و معتقد است: سرفنامه‌ها، کتیبه‌ها، سسکورات، پوست‌نوشته‌ها، دیوان‌های شعر و ... به کمک مورخ می‌آید تا او به بازسازی و بازتوسسی تاریخ یک دوره بپردازد و یک پژوهشگر تاریخ باید علاوه بر سواد دانشگاهی، به گفته امام‌علی(ع) آنچنان در تاریخ غرق‌شده که گویی در کلیه یکی از شخصیت‌های تاریخی درآمده

اطلاعات تاریخی باید به روز باشند، بنابراین تاریخ نگاران نمی‌توانند ۲۰ یا ۳۰ سال صبر کنند

تا هر واقعه‌ای به تاریخ بپیوندد آن‌گاه درباره آن به داوری بنشینند

شاه آبادی به درجات گوناگون نگارش و تألیف یک کتاب تاریخی اشاره می‌کند و می‌گوید: آشنایی با خطوط کلی حادثه، بیان جزئیات و خطوط فرعی، توانایی تحلیل وقایع تاریخی و در نهایت درونی کردن آن تحلیل‌نا حادی که امکان تصمیم‌گیری برای آینده را در اختیار خواننده قرار دهد درجه‌های گوناگون تألیف کتب تاریخی است که هرگونه و درجه را یکی از گروه‌های سنی بهتر و بیشتر درک می‌کنند.

وی تنها بیان خطوط کلی تاریخ را مناسب برای کودکان می‌داند و معتقد است: برای کودکان باید از کلیات تاریخ گفت و دانست، ابزار مناسبی برای بیان خطوط کلی تاریخ نیست چرا که فرکانم از مراحل تاریخی، ابزار مناسبی ویژه خود را می‌طلبد، و از قالب داستان هدف آموزش تاریخ، سخن‌گویی بهتر و پرده‌گر کن این زبان، تنها درمرسله تحلیلی می‌تواند به کمک ما بیاید و رویدادهای تاریخی را برای نوجوان و جوان تحلیلی کند. شمس نیز بهره‌برنده هر قدر سن افراد پایین‌تر باشد قدرت نقد و تحلیلیشان کمتر است و همین‌باز، پرسش رویدادهای تاریخی خوانش‌پذیند نیوده و آنان را جذب نمی‌کند به همین خاطر بهتر است حوادث تاریخی از جمله تاریخ انقلاب اسلامی را با خوانسته‌های کودکان و نوجوانان تطبیق داده و به شکل جذاب و خواندنی در اختیارشان بگذاریم.

نویسنده کتاب «تاریخ نگاری انقلاب برای کودکان و نوجوانان» نزدیک شدن تاریخ به ادبیات را یکی از ابزارهای بیان تاریخ می‌داند و می‌گوید: اگرچه هر رویداد، قالب و ابزار خاص خود را می‌طلبد اما نزدیک‌شدن به هنر و زبان امی می‌تواند یکی از راه‌های آموزش تاریخ به کودکان و نوجوانان باشد و این همان شیوه‌ای است که سال‌ها پیش بهمنی به کار برده، امروز نویسنده‌گان باید از آن بهره‌برده و با شکست قالب‌ها، اگرچه بسیار دشوار باشد، و دانش‌نگامی و در مغفوات به طریخی تازه دست‌یابند.

مبخرین لباس برای تاریخ

تاریخ را در کدام قالب می‌توان گفتجاده؟ زیاترین طرف برای این مفروض ارزشمند کدام است؟ تاریخ را در قالب داستان بیان کنیم یا نمایشنامه؟ چگونه فیلم مناسب‌ترین زبان برای نشان‌دادن پیشینه فرهنگی یک مملکت باشد؟ آیا کدام زبان یا کدام روش می‌تواند برای کودکان و نوجوانان از تاریخ انقلاب اسلامی و دیگر رویدادهای تاریخی سخن‌گفت؟

است.

نویسنده کتاب «دیلماج» تاریخ نگاری ما را تکرار مکررات می‌داند و می‌پندارد: مورخان ما به جای آنکه از شیوه‌های تازه بهره‌برند و سخن نو بیاورند، سال‌هاست به تکرار خود پرداخته و نوشته‌های دیگران را رونویسی کرده‌اند و یا با کتاهم نهان فیش‌هایی که از مطبوعات گرفته شده، به گونه‌ای تاریخ نگاری زوربالیستی روی آورده و بسیار محافظه‌کارانه رفتار کرده‌اند.

وی تاریخ نگاری معاصر را سلیقه‌ای دانسته و معتقد است: مورخان در نوشتن تاریخ معاصر؛ از جمله تاریخ انقلاب از شیوه یکی به میخ، یکی به نعل» استفاده کرده و روش و شیفاق درباره رویدادهای تاریخی سخن گفته‌اند، همچنین درک درستی از وقایع تاریخی از جمله انقلاب اسلامی نداشته و با دلایل و رویدادهای موجود فراهم‌آمدن پیشروهای مردم برای این انقلاب مهم با حوادث دیگر شده، آشنا نوده‌اند اما شمس معتقد است که نگاه مورخ باید تازه و جذاب باشد چرا که بسیاری به بررسی موارد تاریخی از زاویه‌ای خاص پرداخته‌اند اما کمتر به مردم توجه کرده و از احساسات و عواطف آنان سخن گفته‌اند در حالی که این هنر تاریخ نگار است تا از منظری دیگر به رویدادهای تاریخی بنگرد و تاژی‌ها را تصویر کند، همچنین به داوری بی‌طرفانه تاریخ بپردازد.

آب و آتش

گزارش به تاریخ

پاسخ مهدی غبرایی به پرسش‌های کتاب هفته در باره کتاب «گزارش گروه تحقیق عراق»

مهدی غبرایی را عموما به عنوان مترجم کتاب‌های ادبی و به خصوص رمان‌های مطرح جهان می‌شناسند اما انتشار کتاب یا به قول خودش رساله گزارش گروه تحقیق عراق چهره دیگری از او در میان اهالی کتاب و نشر به‌نمایش گذاشت.

غبرایی دانش‌آموخته حقوق سیاسی است و این کتاب ربط مستقیم به حوزه تخصصی او دارد البته این کتاب محاسره به دلایلی از غیرکارخواست تا پرسش‌های مکتوب خود را ارسال کند و روش‌هایی نظیر چهری مستندون و پروگرام‌های کتاب‌ها، وضاحت نشر این‌گونه از کتاب‌ها اهمیت این گزارش و...

پاسخ‌ها اینک پیش‌روی شناساست.

نظریه‌ای‌کنه پرسش‌های شما به هم پیوسته است. می‌گویم یکجا به همه آنها پاسخ دهم تا از تکرار مطالب جلوگیری شود. در وهله اول باید بگویم که این جزوه به معنای سنتی کلمه کتاب نیست و همان‌طوره که از ناشر برمی‌آید، گزارشی محققانه درباره اوضاع حاضر در عراق است که در صورت ادامه به فاجعه ای برای منطقه و ... به علت اهمیت استراتژیک منطقه از لحاظ منابع انرژی، برای جهان خواهد انجامید. از آنجا که من در ایران زندگی می‌کنم، بالطبع به سرنوشت کشورم که از زمان کودکی عشق به آن در نهادم کاشته شده، علاقه مندم.

تقد

دکتر نصرالله حکمت

خلاصه سازی؛ و نه ساده سازی

نظری به کتاب مبانی اندیشه‌های فلسفی نوشته دکتر منوچهر صانعی در مهدی

کنکه اول ؛ به باورمن دکتر صانعی دست به کار بسیار خطیری زده‌اند چراکه ورود به این عرصه دل و جرات دیگری‌گونه‌ای می‌خواهد و از این حیث جای تقدیر و تحسین دارد. طبعاً اگر اشکالاتی هم در کار ایشان به نظر می‌رسد ناشی از کسرت‌دگی و سترگی کار است. این حسن کار بود.

معتقدم که ساده‌سازی و Made simple کار ساده‌ای نیست به این معنی که از دشواری‌نویسی و دشواری‌گری‌بزدلوارتر است.به این معنی که اگر بخوایم همین مباحث فلسفی را برای افرادی در کارشناسی ارشد یا دکتری بگویم خیلی راحت‌تر است. در هر حوزه مطرح کردن موضوع از زبان دشوار و تخصصی برای افراد متخصصی بسیار ساده‌تر از مطرح کردن همان موضوع به زبان ساده برای عموم مردم است. بنابراین ساده‌نویسی کار بسیار تخصصی و مهمی است و امتیاز دانشمندان دارد که باید برآسانی آن عمل شود. این اثر به لحاظ ساده‌سازی یک دست نیست. در بره‌ای از مباحث آنقدر ساده است که بچه‌ها هم متوجه می‌شوند و در مقابل در قسمتهایی بسیار دشوار است یعنی دقیقا اصطلاحات بسیار تخصصی فلسفی و منطقی آمده است.

به علاوه، درست است که من کمتر به کتاب‌های غیرادبی اقبال نشان داده‌ام و دوست دارم مرا مترجم ادبی بدانند و از همان دوران کودکی با قصه و شعر و داستان انس گرفته‌ام و اسیر دنیای داستان و رمان شده‌ام. اما دانش‌آموخته حقوق سیاسی دانشگاه تهرانم و از زمان جوانی آشنا به مسائل سیاسی. از سویی دیگر انتشار رمان در این شرایط سیاسی چندان ممکن نیست و بنا به همین دلیل دسته‌ای که فقط دغدغه ادبیات دارند نامیدم و افسرده می‌شوند و عده‌ای دیگر سراغ کارهای دیگر می‌روند و بعضی مثل من که پریشانتانگ‌تر است و سنی ازشان گذشته به مفاظ دست دوم خورد و در می‌آورند. چنانکه من به کمک همکار گرامی دیگر کتاب زندگی من ؛ به قلم کلینتورن را هم ترجمه کرده‌ام که از آن استقبال خوبی نیز شده است. در گذشته

دوور نیز کتاب «سرزمین و مردم کامبوج» از ریشه کتاب‌های چهره‌ملا را ترجمه کرده‌ام که انتشارات علمی و فرهنگی نشر و بخش آن را برعهده گرفت. در حال حاضر نیز کتابی از نوام چامسکی را با همکاری دوستم دیرین و همشهری عزیز و همکارم سابقم در دانشکده حقوق - که خود استاد مسائل سیاسی و مدرس دانشکده صداوسیما و ویراستار ارشد بازنشسته تلویزیون و ... است - و از قضا همکار من در ترجمه گزارش مورد بحث نیز هست در دست ترجمه دارم.

همین جا آن یادآوری را تکرار کنم که این کتاب

در صفحه ۱۳۷ بدون هیچ توضیحی یک سری اصطلاحات منطقی آمده که موافق به همان شکل فلطیگی بیان کرده‌اند. مثل عقد الواقع

شخصی و غیره که ندیدم هم نمی‌دانم یعنی چه. این را کسی که هیچ از منطق نمی‌داند چگونه باید فهمد.

یا بحث جوهر در صفحه ۳۲۱ و ۳۲۲ کتابا تخصصی مطرح شده ،

به شرط محال کرده‌ام چرا که این خواسته هیچ‌گاه تحقق‌پذیدنی‌کنند و هیچ‌کس هم سرمایه‌گذاری نمی‌کند. بنابراین ایشان باید چنین کاری می‌کردند که با از خودگذشتگی تمام این مهم به انجام برسیده بنابر این الفقیل لمن تقدم بقدم برای ایشان محفوظ است.

در اینجا به چند صفحه‌ای که در مورد فلسفه اسلامی نوشته شده اشاره می‌کنم؛ ایشان در صفحه ۱۲۷ در تعییر فلسفه اسلامی بر سبیل توسع دال بر مجموعه‌ای از مفاهیم فرهنگی است که می‌توان آنها را به چهار گروه تقسیم کرد؛ فقه، عرفان، کلام و فلسفه. فقه مجموعه‌ای از احکام شرعی است برای بیان چگونگی اعمال عبادی. عرفان را من هنوز بدرستی نفهمیده‌ام که چیست، اما ظاهرا این واژه دلالت می‌کند بر مجموعه‌ای از احوال شخصی غیرقابل تعمیم اجتماعی و غیرقابل بیان است. پشت کردن به علم و عقل، شناخت طبیعت از طریق تجربه و مشاهده در راس همه دیدگاه‌های عرفانی است؛ ایشان گفته‌اند که من

هوز عرفان را بدرستی نفهمیده‌ام ولی ظاهرا خیلی خوب نفهمیده‌اند که عرفان چیست اگر قرار باشد ما عرفان را نفهمیده باشیم و بعد اینکه در مورد آن قضاوت کنیم و آن را ناپدیدکنیم معلوم است که ما خیلی عرفان می‌دانیم. بنابراین نه‌است که ما ما یک مقدار دقیق تر باشیم. این درحالی است که اگر عرفان این است چرانشا در مورد عرفان نظری دست فلسفه غریب را از این چنین معرفی نگرده‌اید. در مورد عرفان نظری، آپهاتر و دیگران را معرفی کرده‌اید. اما عرفان حوزه فلسفه اسلامی که می‌رسد می‌شود یک سلسله احوال غیرقابل تعمیم پشت به علم و عقل و ناشی از یک مجموعه شرایط روانی خاص. این خیلی مضعانه نیست.

ظاهری ناچار شد بگوید، گزارش جالبی بود اگر متن گزارش را ببینید، درمی‌یابید پیشنهادهایی که برای کتاب‌آمدن یا ایران و سوریه ارائه می‌دهد. سیاست‌های امپریالیستی نیست و ساده‌انه اخیر آمریکا را محمل تردید می‌سازد یا به قول برخی زیر سوال می‌برد. آن هم نه با زبان هتاک و روزنامه‌نگاری بر تنه حتی با لحن منتقد برهنسته‌ای چون نوام چامسکی، بلکه از درون کارگزاران همان نظام. هشت تحقیق مرکب از سیاست‌گذاران و محققان برجسته و حزب آمریکاست و راه‌حلی‌هایی که ارائه داده‌اند با گذشت همین زمان اندک رفته‌رفته صحت خود را نشان می‌دهد. به زعم من ارزش تاریخی این گزارش تا ۵۰سال دیگر نیز که تاریخ عاوریانه را می‌نویسند اعتبار خواهد داشت.

استقبال شایانی از این گزارش در آمریکا به عمل آمده، طوری که طرف همان یکی - دو هفته اول ۲۵۰ هزار نسخه از آن به فروش رسید و این نشان‌دهنده‌بعد دیگری از اهمیت آن است که نظر مردمی را جلب کرده که جوانانشان در عراق - مثل ویتنام و... جان می‌بازند و طبعاً میلند سردآورند که موضوع از چه قرار است. درجه استقبال از این کتاب را در ایران نمی‌توانم حدس بزنم اما به نظر من هر کس که اندک علاقه‌ای به سیاست‌گذاران و علاقه‌مندان صاحب‌نظران حرفه‌ای و غیرحرفه سیاسی و دانشجویان رشته علوم سیاسی که جای خود دارند، میانه این گزارش را چنین بار بخوانند تا هم از آنچه نوشته شده، هم از آراء و نظریه‌های پدیدند که چگونگی سیاست‌های امپریالیستی و توسعه‌طلبانه سالان اخیر آمریکا (که سابقه آن به جنگ جهانی اول و آغاز شرکت فعال در جهان برمی‌گردد و خود داستان مفصلی دارد) سرش به سنگ خورده و ندای این شده است دموکرات‌ها قدرت را در گنجه به دست بگیرند و رفته‌رفته مخالفت‌های جدی‌تری حتی از جانب جمهوری خواهان شکل بگیرد. می‌تردید این تحولات کند و آهسته بر جهان نیز تاثیر خواهد گذاشت. مهم و درون‌ساز که هیچ‌محقق‌های تصمیم‌گیر در آینده از آن بی‌تاز نخواهد بود و هر کس که این گزارش جزوه‌ای است یابنی و کاربردی و همان‌طوره که گفتیم به زبان بی‌زبانی نشان‌دهنده حکمت و بی‌سنت سیاست‌های توسعه‌طلبانه امپریالیستی.

در این کتاب ۱۱ صفحه مقلمب داریم که به نظر من یک بحث فرعی است احساس می‌کنم عربی که برای کتاب‌های موجود تاریخ فلسفه پرشمرده شده در این کتاب هم وجود دارد. به اضافه اشکالاتی که اشاره کرده‌ام. ماضی‌خواهی منحنی‌دکتر صانعی را نادیده‌نگویم؛ ایشان احساس کردند که جای این کتاب خالی است و اگر به‌امید این پایشم که یک جمع متخصص صندوق‌نقش جمع شوند. این حوزه‌ها را نویسنده معانی به شرط محال کرده‌ام چرا که این خواسته هیچ‌گاه تحقق‌پذیدنی‌کنند و هیچ‌کس هم سرمایه‌گذاری نمی‌کند. بنابراین ایشان باید چنین کاری می‌کردند که با از خودگذشتگی تمام این مهم به انجام برسیده بنابر این الفقیل لمن تقدم بقدم برای ایشان محفوظ است.

در اینجا به چند صفحه‌ای که در مورد فلسفه اسلامی نوشته شده اشاره می‌کنم؛ ایشان در صفحه ۱۲۷ در تعییر فلسفه اسلامی بر سبیل توسع دال بر مجموعه‌ای از مفاهیم فرهنگی است که می‌توان آنها را به چهار گروه تقسیم کرد؛ فقه، عرفان، کلام و فلسفه. فقه مجموعه‌ای از احکام شرعی است برای بیان چگونگی اعمال عبادی. عرفان را من هنوز بدرستی نفهمیده‌ام که چیست، اما ظاهرا این واژه دلالت می‌کند بر مجموعه‌ای از احوال شخصی غیرقابل تعمیم اجتماعی و غیرقابل بیان است. پشت کردن به علم و عقل، شناخت طبیعت از طریق تجربه و مشاهده در راس همه دیدگاه‌های عرفانی است؛ ایشان گفته‌اند که من

عزیرضا کرمانیان

آسیب‌شناسی ادبیات دفاع‌مقدس از مهم‌ترین بحث‌هایی است که امروزه در عرصه آثار تولیدشده در زمینه‌های داستان، شعر، خاطره و زندگی‌نامه داستانی تحت نظر کمیته‌هایی از صاحب‌نظران و مولفان مورد بررسی قرار گرفته است. ضرورت ارائه تعریف مشخصی از شعر دفاع‌مقدس و تبیین چارچوب‌ها و آسیب‌شناسی آن می‌تواند در روشن‌شدن هرچه بیشتر این نوع از ادبیات، وضوحت کتبی و سیر تحولات آن از آغاز تاکنون موثر باشد.

سیداحمد نادمی، شاعر ومنتقد ادبی معتقد است با شعر دفاع مقدس می‌توان به دو گونه برخورد کرد: مفهومی و مصداقی. از همین منظر نیز آسیب‌شناسی را پدیده‌ای می‌داند که در هر دو زمینه جای پرداخت دارد. نادمی می‌گوید: اینکه این دو جنبه را تفکیک کنیم بسیار ضروری است، به این ترتیب پدیده‌ها به اشکال‌مترها دچار نمی‌شویم. به عنوان مثال در صحت از مصداقی‌ها حجم عظیمی از آثار تولیدی به صورت کتاب، نشریات و بوکن‌هایی از کتک‌ها و جلسه‌های مرتبط با آن روبرو می‌شویم. پس از آن براساس موجودیت‌های پیش‌رو، با ابزارهای خود به سبک و سنگین کردن آن آثار می‌پردازیم. وی درباره بعد مفهومی شعر دفاع مقدس می‌افزاید: اگر به قضیه شعر دفاع مقدس به‌طور مفهومی پرداخته و این جنبه آن تبیین می‌شد کار راحت‌تر بود. زیرا وقتی نتوانیم مفهومی را تبیین کنیم مصداق‌ها به راحتی سبک و سنگین می‌شوند.

این شاعر در توضیح صحت خود اضافه می‌کند: در شعر دفاع مقدس مسائل فنی، بحث‌های جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی و ... شعرهای ترکیبی ساخته است چرا که دفاع‌مقدس پدیده‌ای اجتماعی بود

و باید به عنوان یک مفهوم با شعر این دوران روبرو می‌شویم.

مشاءالدین ترابی، مترجم در این زمینه تصریح می‌کند: به نظر من شعر جنگ را باید از شعر دفاع جدا کرد. شعر طلی‌حشت سال جنگ را می‌توان شعر جنگ، نامید اما دفاع در زمان صلح نیز انجام می‌شود. جنگ تحمیلی به دلیل اینکه در برابر تجاوز شکل گرفته جنبه دفاعی نیز دارد.

ترابی باانتقاد از مطرح‌شدن مرثیه‌ها به‌عنوان حماسه، از این گونه شعری به‌عنوان آثاری نام می‌برد که با حماسه رابطه دارد اما الزاما به آن نمی‌پردازد.

وی مرثیه را بیان‌هایی برای شعر دفاع مقدس می‌داند. حمیدرضا شکارسری، شاعر ومنتقد بر این باور است که در بحث شعر دفاع مقدس به حجمی از تولیدات رسیده‌ایم که آسیب‌شناسی این حوزه معنا می‌یابد.

شکارسری، وجود ملاحظاتی سیاسی و اجتماعی را در شعر دفاع مقدس به‌عنوان یکی از مهم‌ترین آسیب‌هایی می‌داند که ذهن شاعران این حوزه را به خود مشغول کرده است.

وی مسئله مخاطب‌شناسی این شعر را نیز به‌عنوان یکی از الزامات ادبیات دفاع مقدس معرفی می‌کند و با اشاره به فقدان تفهاسی و علمی در این عرصه می‌گوید: به نظر من فقدان نقد یکی از شامه‌های کلیدی است. چرا منتقدان شناخته‌شده، دربار این ادبیات صحبت نکرده‌اند؟ به درست یا غلط تعداد قابل توجهی منتقد و پژوهشگر بعد از سال ۵۷ مطرح شدند که به تکنیک کار پیش از محتوا توجه داشته‌اند و اینکه چرا طلی این سال‌ها کمتر درباره ادبیات دفاع مقدس حرف زده‌اند، موضوعی قابل تأمل است.

رضا اسماعیلی، شاعر، انحصاری شدن ادبیات دفاع مقدس و انقلاب در محدوده چند شخص را یکی از آسیب‌های ادبیات و شعر دفاع مقدس معرفی می‌کند. اسماعیلی صریح می‌کند: ما شاعران نسل اول خود را در یک دایره محدود کرده‌ایم. باید این دایره را گسترش دهیم و انحصاری کردن آن بپذیریم. به این ترتیب زمینه ورود دیگران فراهم می‌شود. وی با اشاره به چگونگی شدن شعر فلسطینی، دلیل این توفیق را مصفاپن گسترده شاعران فلسطینی عنوان می‌کند.

شاعران و نویسندگان در گفت و گو با کتاب هفته:

دایره شعر انقلاب را گسترش دهیم

مشکلات اجتماعی و اقتصادی به دنبال خلقی برود که در شأن یک نویسنده نیست و یا یازدهم تولید نمرد ادب وی نامطلوب‌شود. اسماعیلی در ادامه به نقش انتقاع امیر فاده پس از انقلاب اشاره می‌کند و ادامه می‌دهد: برخی معتقدند قبل از انقلاب به شعر سپید و نمایی رسیده بودیم و به طور منطقی باید این مسیر را ادامه می‌دادیم. اما شاعران پس از انقلاب و در زمان جنگ قالب‌های کلاسیک را دوباره مطرح کردند. بنابراین بررسی این نظر نیز ضروری می‌نماید.

وی تأکید دارد که می‌توان مضمون‌های شعر دفاع مقدس را گستراند و در این میان به قیام عاشورا اشاره می‌کند که سالیان سال ذهن شاعران را به خود مشغول کرده است.

می‌افزاید: اگر بخواهیم موضوع‌ها را به دوره جنگ محدود کنیم تفاوت کار کم می‌شود و باعفاپن و الفاظ تکراری روبه‌رو خواهیم شد. ارزش‌های آستانه‌ی عزالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، استقامت و پایداری و ... مضمون‌های جهانی هستند که مثلا از شعر فلسطین به گوش می‌رسند. این شاعر محدودیت مضمونی را یکی از آسیب‌های دیگری می‌داند که شعر دفاع مقدس با آن دست‌به‌گریبان است و درباره‌های برون‌رفت از این مشکل می‌گوید: درست است که جنگ را تمام شده می‌دانیم اما هنوز تبعات آن و مسائل پس از آن وجود دارد. شاعران باید مصداق‌های امروزی را ردیابی کنند و به بدنه کار خود پیوند بزنند. زندگی فرزند شهید، وضعیت جانباز و خانواده آن موضوع‌های قابل تأمل هستند. باید نسل بعد از جنگ

شهرام مقدسی، شاعر آسیب‌شناسی را جریانی برای یافتن و شناخت آسیب معنی می‌کند و در توضیح واژه «آسیب» می‌گوید: در جامعه جریانی ایجاد می‌شود که همسوا با گذشته نیست. در این حالت حتماً تقاضی افتاده که دفعه‌ه ذهنی شده و باید رفع شود. اینها نشان از بروز یک آسیب دارند.

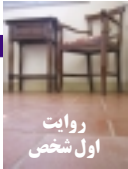
مقدسی می‌افزاید: چیهه به دو مورد می‌پردازد: انگیزه درونی برای حضور در جبهه و پشتیبانی از بیرون. برای دفاع از شعر دفاع مقدس و جریان‌آینی موجود نیز باید به این دو سوال پاسخ داد که آیا انگیزه کافی وجود دارد و پشتیبانی برای رسیدن به توفیق یا چه میزان است. مقدسی بر این نکته تأکید دارد که ما هنرمندان هستیم که زیبایی‌ها را برجسته می‌کنیم و حتی زشتی‌های

موجود را هم به زیباترین شکل نمایش می‌دهیم. وی اضافه می‌کند: چگونگی ترمیم مردم طرف‌زدنی هشت‌ساله بی‌شده است. اما ایران در این مدت به تعالی در مقابل جبهه‌ای به گسترگی جهانی آیسینه‌دانه‌یاریان جنبه‌هایی دارد که هنوز بر روی آنها تکیه نشده است. مقدسی بر لزوم تشکیل یک مکتبی فرهنگی برای رسیدن به این امر تأکید می‌کند و ادامه می‌دهد: باید چیهه‌ای از هنرمندان دفاع مقدس در همه حوزه‌های سینما، عکس، ادبیات، شعر و ... تشکیل شود. استعدادهای موجود می‌توانند با کمک هم جریان‌سازی کنند. اما پرداختن به این کار و استمرار آن برای زنده‌نگه‌داشتن ارزش‌ها نیاز به حمایت جدی دارد. مقدسی در توضیح واژه دفاع مقدس به واژه مقدسی اشاره می‌کند و می‌افزاید: این کلمه، لفظی جا افتاده است و شاید به مقبولیتی برسی گردد که طی سال‌ها یک ملت با وجود نبود امکانات در مقابل جهان استادگی می‌کند.

بنابراین این دوران در حقیقت از تقدس بیچیده می‌شود و با اعتقاد از اثر آثرفی که در بحث ادبیات دفاع مقدس تنها به ذکر کاشی‌ها، تراقص می‌پردازند. از کارشاکان و شاعران می‌خواهد، تا تله‌های موفقیت و نوجوات این عرصه را نادیده نگیرند.

سیدضیاالدین شفیعی، شاعر تقلید از موضوع‌های یکسان و پیروی در شعر دفاع مقدس را به‌عنوان یکی از آسیب‌های این عرصه مطرح می‌کند.

شفیعی با بیان اینکه کلیشه ممکن است زبانی مفهومی یا در قالب باشد، می‌گوید: در سایر موضوع‌های شعری، فرد شاعر و شاعران‌وی‌لقام به دفاع مقدس این شعر می‌کنند. اما گسترش شعر در دفاع مقدس به دنبال ایده‌آل‌ها، آرمان‌ها و ناپهانی بود که برای همه یکسان دیده می‌شد. اسم آن را می‌توانید مشغول، محبوب، کمال مطلوب و ... بگذارید اما با برداشتن این اسمی، همه شعرا یکی می‌شد. از دید وی سیر شعر پارسی و تاثیر شعر انقلاب، دفاع مقدس و جنگ بر آن باید بررسی شود. او می‌افزاید: اگر کسی از خارج این مجموعه به سیر شعر می‌نگرود، انتظار داشت جامعه ادبی مسیر نیما را تا زمان انقلاب ادامه دهد. اما شاعران انقلاب به قالب‌های شعر کلاسیک برگشتند که کنار گذاشته بود.

دین از نظرگاه‌های مختلف

دکتر محبتی زروانی استادالهیات دانشگاه تبران

کتاب «تاریخ مختصر عرفان و تصوف اسلامی» نوشته دکتر کاسر نایب تاریخ پژوه انگلیسی را با همکاری دکتر حسین حیدری به فارسی برگردانده‌ام و قرار است در آینده‌ای نه چندان دور توسط سازمان سمت روانه بازار شود. نایب در این کتاب تاریخ عرفان و تصوف اسلامی را از آغاز تا اواخر دوره صفوی مورد تحلیل و بررسی قرار داده و علاوه بر پی‌گیری آن در ایران، جهان اسلام و مناطقی چون آفریقا و آسیای میانه را نیز مدنظر داشته است. کتاب بعدی برگردان یک اثر کلاسیک از اوانس پریرچارد تحت عنوان «نظریه‌هایی در باب دین ابتدایی» است که در اصل سه نجله در حوزه دین‌پژوهی را تحلیل و آرای متفکران این سه نجله در مورد دین‌پژوهی فرامی‌دهد. در حوزه روان‌شناسی دین، آرای متفکران حوزه روان‌شناسی چون یونگ، فروید، ویلیام جیمز و... در حوزه جامعه‌شناسی دین آرای دورکهایم، ماکس وبر و... و یک مقاله مستقل درباره لوی لویس برول که با یک مقدمه مفصل و یک نتیجه‌گیری نیز همراه است. اوانس پریرچارد در این کتاب با رویکردی پدیدارشناسی (لته) با تفکر، نخستین گوش‌های متفکران نجله‌های مختلف را مدنظر قرار داده است.

درباره انتشار کتابی تحت عنوان «چینی دین» نیز با انتشارات دانشگاه تهران صحبت‌هایی کرده‌ام. من در این کتاب ساختار دین را از نظرگاه‌های مختلف پدیدارشناس نظیر رودولف اوبمرچالد و فلدول (لوی) مردم شناسان (از جمله تایلور و فریزر) کارکردگرایی (جون برستلا و مایونوفسکی) روان‌شناسان (نظیر یونگ و فروید) و تجربه‌گرایان (جون شلایر مایخربل تلخ و جیمز هاکس) مورد بررسی قرار داده‌ام. البته قصد دارم نظر فیلسفت‌ها را نیز در این کتاب بگنجانم اما هنوز تصمیم قطعی در این‌باره نگرفته‌ام. این پژوهش هم‌اکنون در دست ویرایش و ماحظ نویسی است.

داستان‌های نامرئی

دکتر علی اصغر حداد مترجم ادبیات داستانی

اخیرا دو کتاب به نشر ماهی تحویل داده‌ام. اولی برگردان مجموعه داستانی است در برگزیده پنجاه قصه از نویسندگان مطرح آلمانی نظیر هایدویش بل، گوئتر گراس و دیگر داستان‌نویسان آلمانی که توسط خودم گردآوری و ترجمه شده‌اند. نام این کتاب مجموعه نامرئی است و داستان‌هایی از تمام کسانی که به نوعی اسبورسی در ادبیات آلمان در خلال سال‌های ۱۹۴۰ تا ۱۹۸۰ داشته‌اند را در خود جمع کرده است. از برخی از داستان‌نویسان یک داستان و از بعضی دیگر متون سه داستان

کوروش کوهریان پژوهشگر ادبیات

ترجمه و در کتاب حاضر جمع آوری شده است. این مجموعه به احتمال قریب به یقین تا ده روز دیگر به همراه یک رمان از ماکس فریش نویسنده معاصر سوئیسی روانه بازار خواهد شد. عنوان رمان ماکس فریش «شیشگوش است و به مسئله هویت آسانی می‌پردازد. فریش در این رمان نگران هویت انسان امروز را مدنظر قرار داد. برگردان رمان «سجده» کاکازاریا اخیرا به‌انجام رسیده‌ام. هم‌اکنون

در نشر ماهی در حال حرف‌چینی است.

داستان‌های کوتاه کاکازاریا احتمالا تا اعیاد سال آینده برای دومین بار از سوی همین ناشر منتشر خواهد شد.

با سیرت جاودانه رسول اعظم (ص)

دکتر محمد سپهری دین‌پژوه

«پیرایون قاتون اساسی جمهوری اسلامی ایران» عنوان فارسی شده کتابی است از آیت‌الله تسخیری در بررسی مبانی نظری قاتون اساسی و مسائلی نظیر حکومت اسلامی، حقوق بشر، ریشه‌های اصلی و پشتوانه قاتون اساسی جمهوری اسلامی که با ترجمه من منتشر خواهد شد. البته عنوان کتاب حاضر به‌طور قطع در برگردان تغییر خواهد کرد. این کتاب را مجمع تقریب مذاهب اسلامی در آینده‌ای نه چندان دور منتشر می‌کند. علاوه بر این به زودی کتاب «سیرت جاودانه» که ترجمه تلخیصی از

دکتر امیرحسین میرزایی

کتاب «الصصح من سیرتالی الاعظم» نوشته سیدجعفر مرتضی عاملی است از سوی انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی منتشر خواهد شد.

سبج البلاغه از منظر روان‌شناسی

احمد رضا محمد پیروزان شناس بالینی

پس از انتشار کتاب «ویکتور امیل فرانکل: بیان‌گذار معنادرمانی» توسط نشر دانه و وضاحت از نشر آن کتابی با عنوان «سبج البلاغه» ویریه شد. روانه را زیر نظر دکتر جعفر پناوه‌ری و با همراهی دکتر علی اصغر اصغرزاده فرید و حجت‌الاسلام ابوالقاسم طاهری زیوجاچ دارم. این کتاب در قالب یک طرح به‌استیتو روان‌شناسی تهران (استی‌به دانشگاه علم و پزشکی ایران) ارائه شد و از سه مرحله گذشت: نخست، اثری نزدیک به ۴۰۰ صفحه به‌ناظر طرح، دکتری به‌الهی تحویل داده شد که مورد نظر و تأیید ایشان نبود که کار در مرحله دوم به من سپرده شد و نگارش آن سه‌سال طول کشید. حدود ۱۰۰۰ مرجع‌دهی که ۷۵۰ رایج آن مستقیم است اثری را فراهم ساخته که اکثر فرآزهای سبج البلاغه را دربر گرفته است. در مرحله سوم پیش از ده تن از صاحب‌نظران حوزه و دانشگاه در مورد صحت مطالب نظر داده‌اند که از اکثر نظرهای آنها استفاده شده است. افزون بر استیتو روان‌پزشکی تهران و دانشگاه علوم پزشکی ایران، قطب علمی، پژوهشی استیتو، دفتر مشاوره

کوروش کوهریان پژوهشگر ادبیات

دانشگاه تهران، دفتر مرکزی مشاوره و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دفتر مطالعات اسلامی در بهداشت روان از این کتاب حمایت کرده‌اند که نام آنها بر جلد خواهد آمد. لازم به یادآوری می‌دانم که روان‌پزشکان، روان‌شناسان بالینی، مشاوران، مددکاران و ... گروه‌هایی هستند که گروه هدف و مخاطبان این کتاب محسوب می‌شوند.

حضور شاعر در شعر

کوروش کوهریان پژوهشگر ادبیات

دکتر پژوهشی در مورد محمد رضا شفیعی کدکنی انجام داده‌ام که انتشارات صحیفه خرد در تدارک چاپ یکی از آن کتاب است. اولی با عنوان اصلی «ابن‌هم‌پاس و نستر» یک‌گزیده موضوعی از شعر وی در گفت‌وگویی نماندن با اوست که در آن سعی کرده‌ام حضور شاعر را در شعرش در قالبی نو و با تقسیم‌بندی موضوعی نمایانم. البته تصویر می‌کنم این پژوهش و این گونه از نگارش و گفت‌وگو حرکت جدیدی از این دست باشد.

کتاب دوم که هنوز با نشری در مورد انتشار آن به توافق نهایی نرسیده‌ام عنوان «زیبایی‌شناسی شعر شفیعی کدکنی» را بر وی جلد خواهد داشت. من در این پژوهش که حاصل دو سال کار و فیش‌برداری مداوم است بر اساس نکات بلاغی سبکی و یافته‌های جدید استیک و زیبایی‌شناسی

دکتر امیرحسین میرزایی

سعی داشته‌ام بگره‌های زیباشناختی شعر و اندیشه شفیعی کدکنی را بنمایانم.

موسیقی مذهبی و حوزه‌های گوناگون

حوشنگ جاوید پژوهشگر موسیقی ایران

نگرشی بر تاریخچه تقارن و تقارن در ایران از ابتدا تا امروز عنوان پژوهشی است که منجمد اول آن به دوره‌های ابتدایی پادشاهی نگارش و سنگ‌نبشته‌هایی که در دوران ساسانی در آن برای تقارن یادگ کرده‌اند، بودند. اختصاص دارد. منجمد اول این پژوهش از آن کتابی تا آن‌جا می‌رسد که مدنظر دارد در مجلد دوم که در دست نهایی است از آغاز دوره مغزنیان تا امروز را مورد بررسی قرار می‌دهد. هر دو مجلد به صورت دست‌نویس خواهد بود و پژوهشگاه‌های سنتی سازمان میراث فرهنگی مسئولیت انتشار آن را بر عهده خواهد داشت.

مرکز موسیقی حوزه هنری نیز دفتر اول از کتاب سه‌جلدی «نگرشی بر موسیقی مناطق و نواحی ایران» به انتشارات سورمه مهر سپرده تا در آینده‌ای نه‌چندان دور روانه بازار شود.

من در این سه‌دفتر که دفتر اول آن تحویل نشر شده، معرفی موسیقی شمال غربی غربی، جنوب‌شمال شرقی، غربی و شمال‌جنوبی و اختصاصاً علاقه‌مندی این دو عنوانی که معرفی شده‌اند است که دو کتاب به‌نشر نیلایه‌میردام اما ظاهر ناشر مجرّم از سه‌کتابی نقلی قصد نادره به‌ن زودی‌ها دست به انتشار این کتاب‌ها بزند. هرچند، وسواس و دقت ملّازدتی نشر نیلایه‌میردامی توان‌مگر برودمان این دو کتاب فرصت چندانی از ناشر نمی‌گیرد. نام اولین کتاب بل «آواهای اوقالی است که مجموعه کامل از آلالایی‌های اوقالی را دربر می‌گیرد. البته باید عنوان کنم که این کتاب من کامل به‌معنی مکمل پژوهشی است که پیشتر با عنوان «آواهای روح از منتشر شده بود. من در این کتاب دوم که نشر نیلایه‌میردام است، انتشار آن را بر عهده دارم. و روایت آلالایی‌های اوقالی در مناطق و نواحی مختلف ایران برانجام دهم.

آواز بان در ایران نیز عنوان کتاب دیگری است که نشر نیلایه‌میردام منتشرش کند. این کتاب مجموعه‌ای از آوازها و آیین‌های موسیقی را از عقاید و یارهای اوقالی درایرمان خواست. مطالب کتاب درمی‌گردد. البته در پژوهش حاضر فقط به روایت نه‌ها و آوازها نیز ارجاع به‌کنم. سعی داشته‌ام بررسی ویژگی‌های هوشناختی و اقلیم‌های جغرافیایی بحث آوازهای بان را به‌شکلی علمی مورد بحث و بررسی قرار دهم. یک‌پارچه‌پوشش جلدی دیگر نیز دارم که حاصل یک‌طرح گفت‌وگو با نجله تحت عنوان فرهنگنامه موسیقی است. من در مجلد اول این پژوهش که حاصل چیزی حدود سه‌سال کار مداوم و پیش‌پردازی و تحقیق میدانی است به‌نشر حوزه مختلف موسیقی مذهبی نظیر جابویش خوانی، نغمه خوانی، مستخوانی، مرتبه‌خوانی، ذکر و ساجات خوانی و ... سلسله‌خوانی پرداخته‌ام.

این کار در صورت سامان نهایی شتاب جلد خواهد شد.